

การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ปณิตา บัวเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปีการศึกษา พ.ศ. 2564

**THE GUIDANCE AND COUNSELING ADMINISTRATION OF THE
BASIC EDUCATION AT THE SECONDARY SCHOOL LEVEL IN
BANGKOK METROPOLITAN AREA**

PANITA BUACHAROEN

**A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program
Department of Education Management
College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University
Academic Year 2021**

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร

เสนอโดย นางสาวปณิศา บัวเจริญ

สาขาวิชา การจัดการการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา วิสตุตาภา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

ลงชื่อ ประชานกวรรณการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ลงชื่อ กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา วิสตุตาภา)

ลงชื่อ กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พงษ์กัญญา โยมนัน โสภณ)

ลงชื่อ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธรา ตานดิษฐ์)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(อาจารย์ ดร.พงษ์กัญญา โยมนัน โสภณ)

วันที่ 26 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2565

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้เขียน	ปณิดา บัวเจริญ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา วิสฤตตภา
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร 2) เปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน และอัตราการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครและ 4) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

วิธีการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถเก็บข้อมูลที่มีคุณภาพและสมบูรณ์ จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ และหัวหน้างานแนะแนว หรือครูแนะแนว หรือผู้แทนงานแนะแนว ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 146 คน และได้แบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมติฐาน ทดสอบความแตกต่างระหว่างประชากร 2 กลุ่ม ใช้ t-test และทดสอบความแตกต่างระหว่างประชากรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปใช้ F-test สำหรับทดสอบความแตกต่างรายคู่ของ F-test ใช้วิธี One Way ANOVA และค่าไคสแควร์ (Chi-Square)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การกำกับติดตามและการนิเทศมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ การกำหนด

นโยบายและแผนงานแนะแนว การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน อัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนและขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ และอัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ปัญหา อุปสรรคการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา พบว่า 1) การบริหารงานแนะแนว ครูแนะแนวมีภาระงานสอนมาก และต้องรับผิดชอบหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากงานแนะแนว 2) คุณสมบัติของครูแนะแนวส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาด้านการแนะแนวโดยตรง 3) ขาดความรู้ความเข้าใจขอบเนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมแนะแนว และความสามารถประสบการณ์ในการเตรียมการสอน 4) ขาดความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือมาตรฐานในการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน 5) มีปัญหาเกี่ยวกับการสรรหาและการติดต่อวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนนักศึกษาสนใจ และการนำโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจ การประชาสัมพันธ์งานแนะแนวไปสู่ชุมชน 6) มีปัญหาในการจัดตารางเวลาในการให้คำปรึกษา การส่งต่อนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาไปรับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

Thesis Title	THE GUIDANCE AND COUNSELING ADMINISTRATION OF THE BASIC EDUCATION AT THE SECONDARY SCHOOL LEVEL IN BANGKOK METROPOLITAN AREA
Author	Panita Buacharoen
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Wasana Visrittapha
Department	Education Management
Academic Year	2021

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to investigate the condition of the guidance and counseling administration of the secondary schools in Bangkok; 2) to compare the guidance and counseling administration of the schools in Bangkok based on school size, basic national educational test results, and the rate of successful admission to study in higher education; 3) to study the relationship between the schools' basic educational information and the guidance and counseling administration of the schools under the study; and 4) to study the problems and obstacles for the guidance and counselling administration of the secondary schools in Bangkok.

The research method employed was a survey using questionnaires and interview forms as tools for collecting data. The samples were school directors or deputy directors and heads of guidance and counseling departments or guidance and counseling teachers or their representatives of the guidance work. The 146 samples were from the secondary schools in Bangkok. As many as 146 people, or 100%, answered the questionnaires. The data collected were analyzed using SPSS for the Windows package. The statistics used in the research were percentage, mean, and standard deviation. For hypothesis testing, T-test was used to test for differences between two groups; F-test was used to test for differences between 3 or more groups. One Way ANOVA and Chi-Square were methods used in pairwise comparisons.

The results of the research were as follows:

1. The guidance and counseling administration of the secondary schools in Bangkok, overall, was at a high level. When considering each aspect, it was found that the monitoring and supervision had the highest average mean, followed by the implementation of policies and plans,

formulation of policy and guidance program, and evaluation and improvement of guidance work. The promotion and support of the guidance and counseling activities had the lowest mean.

2. The comparison of guidance and counseling administration of the schools, classified by variables of basic national educational test result, the rate of students furthering education in higher education, and the overall size of schools, was found to be statistically significant at the .05 level.

3. It was found that the school size, the results of the national tests, and the rate of students furthering their education were significantly related to the administration of the school counseling and guidance work at the 0.5 level.

4. As for the problems and obstacles in the administration of the guidance and counseling work of the schools, it was found that 1) the guidance teachers had a lot of teaching tasks and must be responsible for other duties besides guidance; 2) most of the guidance and counseling teachers did not graduate directly in the field of guidance and counseling; 3) there was a lack of knowledge and understanding of the content scope of the guidance activities and experience in teaching preparation; 4) there was a lack of knowledge and skills in using standard tools for analyzing individual students and for student home visits; 5) there were challenges in recruiting and contacting guest speakers who have knowledge and abilities in various fields that students were interested in and in using various audiovisual equipment to disseminate interesting information, as well as publicizing the guidance work to the community; 6) there were difficulties in scheduling counseling sessions and in referring students with problems to specialists to receive help.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สินดารัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา วิสฤตตภา ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว ประธานกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดแนวคิด วิธีการ คำแนะนำ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏในบรรณานุกรม

ขอขอบคุณ หรือรองผู้อำนวยการ และหัวหน้างานแนะแนว หรือครูแนะแนว หรือผู้แทนงานแนะแนว ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการประสานงาน ให้ความช่วยเหลือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณบุคคลในครอบครัวและเพื่อนนิสิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษาทุกท่านที่ได้คำแนะนำ และส่งเสริมให้กำลังใจตลอดมา นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความร่วมมืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้ทั้งหมด จึงขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่เวทีแค้มป์ดา มารดา และบูรพาจารย์ที่เคยอบรมสั่งสอนตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือจนประสบผลสำเร็จ

ปณิดา บัวเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.4 สมมุติฐานในการวิจัย.....	6
1.5 ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
1.6 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
1.8 นิยามตัวแปร.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา.....	13
2.2 แนวคิดด้านการแนะแนว.....	23
2.3 ประวัติการแนะแนว.....	43
2.4 การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา.....	51
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	77
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	83
3.1 ประชากรและตัวอย่าง.....	83
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	84
3.3 วิธการสร้างเครื่องมือการวิจัย.....	86
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	88
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	88

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
4.1 สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
4.2 การนำเสนอผลการวิจัย.....	92
4.3 ผลการวิจัย.....	92
5. สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	121
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	121
5.2 อภิปรายผล.....	122
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	126
บรรณานุกรม.....	138
ภาคผนวก.....	138
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือสำหรับการวิจัย.....	139
ข รายชื่อผู้สัมภาษณ์.....	141
ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเรื่องการบริหารงานแนะแนว ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.....	143
ง แบบสอบถามเรื่องการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.....	152
จ หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	162
ประวัติผู้เขียน.....	174

สารบัญตาราง

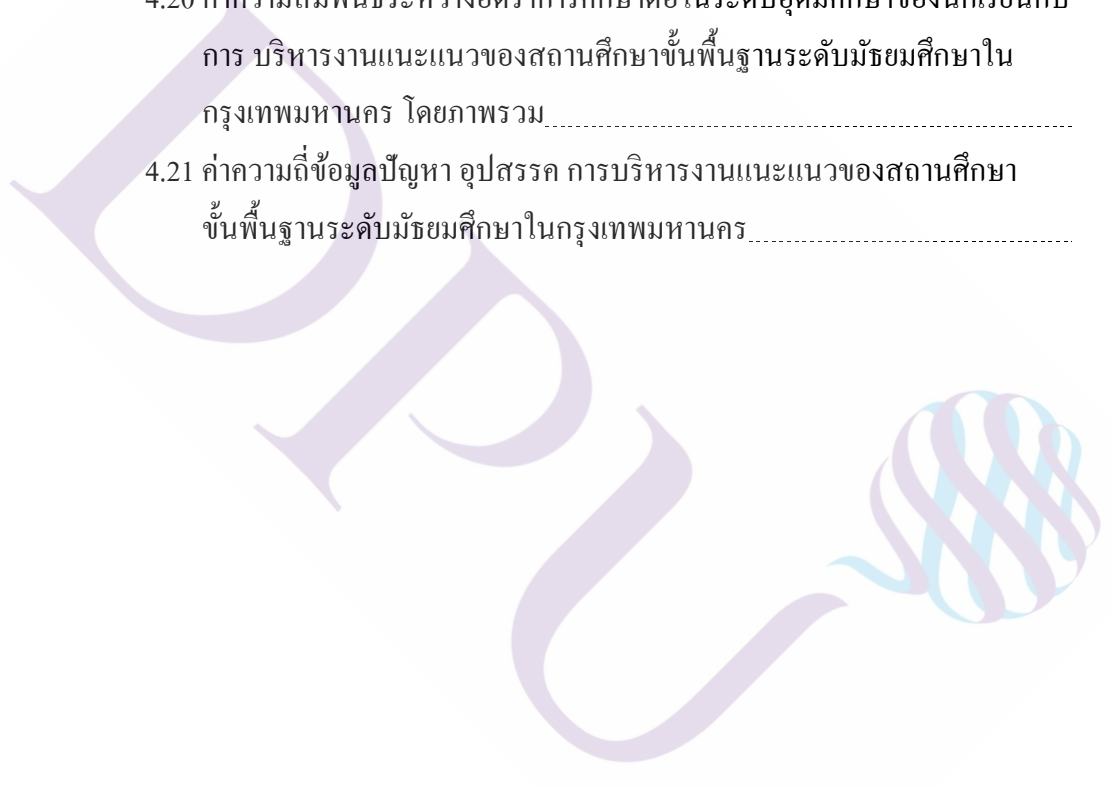
ตารางที่	หน้า
3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง() ของแต่ละข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน.....	84
3.2 แบบสอบถามระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน.....	86
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ตำแหน่งในการทำงาน วุฒิการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ขนาดสถานศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน และอัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน.....	92
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน.....	95
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว โดยภาพรวมและรายข้อ.....	96
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	98
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การกำกับติดตามและการนิเทศ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	99
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยภาพรวมและรายข้อ.....	101
4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว โดยภาพรวมและรายข้อ.....	102
4.8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.....	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรขนาด สถานศึกษา.....	103
4.10 ผลการทดสอบค่าเอฟ (F-test) การเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ตัวแปรขนาดสถานศึกษา.....	106
4.11 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็น รายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริห ารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ด้านการกำหนดนโยบาย และแผนงานแนะแนว.....	107
4.12 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็น รายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริห ารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การนำนโยบายและแผนงานไปสู่ การปฏิบัติ.....	108
4.13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็น รายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริห ารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การกำกับติดตามและการนิเทศ.....	108
4.14 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็น รายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริห ารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การส่งเสริมสนับสนุน การจัดกิจกรรมแนะแนว.....	109
4.15 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็น รายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริห ารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การประเมินผลและการ ปรับปรุงงานแนะแนว.....	110
4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test การบริหารงานแนะแนวของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ตัวแปรผลการทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน.....	111
4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test การบริ หารงานแนะแนวของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนก ตามตัวแปรอัตราการศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน.....	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.18 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม.....	113
4.19 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดับการบริหาร งานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม.....	114
4.20 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนกับ การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม.....	115
4.21 ค่าความถี่ข้อมูลปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร.....	116

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 8

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เน้นการจัดศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนด้านความรู้และคุณธรรม จริยธรรม โดยกระทรวงศึกษาธิการมีจุดเน้น การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2553 เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมมีทักษะชีวิต การรู้จักตนเอง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล มองตนและผู้อื่นในแง่บวก การจัดกับอารมณ์ของตนเอง เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ภาคภูมิใจ เชื่อมมั่นในตนเองและผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) และกำหนดให้โรงเรียนต้องมีการจัดระบบแนะแนวให้สอดคล้องกับนโยบาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้ครอบคลุมทุกด้านและสามารถปฏิบัติได้

ส่วนพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติให้สถานศึกษามีระบบงานแนะแนวให้คำปรึกษา ฝึกอบรมแก่นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2549) และได้กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนาระบบงานแนะแนว เพื่อช่วยเหลือดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล พร้อมส่งเสริมให้ครูมีบทบาทในการแนะแนวและเข้าใจผู้เรียน สามารถค้นพบ และจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และให้คำปรึกษาด้านการดำรงชีวิต การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การศึกษาต่อและการมีงานทำ ทั้งนี้ให้มีระบบข้อมูลตั้งแต่แรกเข้าเพื่อติดตามดูแลอย่างต่อเนื่องจนสำเร็จการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548) และได้กำหนดเวลาเรียน จำนวน 360 ชั่วโมง เป็นเวลากิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) และได้กำหนดแนวการจัดกิจกรรมแนะแนว ควรจัดให้สอดคล้องกับหลักการ วัตถุประสงค์ ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยมีเกณฑ์การประเมินด้านเวลาเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม ผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยยึดหลักการปฏิบัติว่า ปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้เป็น

กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รักร้อยสิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้ผู้รู้จักและเข้าใจผู้เรียน และเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) อีกทั้งกำหนดให้การแนะแนวการศึกษาสังกัดอยู่ในงานวิชาการของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2560) ทำหน้าที่จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยความร่วมมือของครูในสถานศึกษา ติดตามและประเมินผลระบบและกระบวนการแนะแนว ประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น หรือ เครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) และกำหนดให้สถานศึกษาใช้ระบบการแนะแนว และส่งเสริมพัฒนาระบบการแนะแนว เพื่อสร้างทางเลือกการตัดสินใจด้านอาชีพ และประกอบอาชีพในสาขาที่ถนัดและสนใจ เพื่อเพิ่มปริมาณผู้เรียนในสัดส่วนกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) คณะรัฐมนตรีก็เห็นชอบให้กระทรวงแรงงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานต่าง ๆ จัดให้การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ดำเนินการให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 - 6 ได้รับการแนะแนวการศึกษา และอาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2558) กระทรวงแรงงาน ก็ได้ให้ข้อมูลตลาดแรงงานและเสนอแนะการศึกษาต่อในสาขาต่าง ๆ ให้แก่ ผู้เรียนผ่านทางสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดมา (กระทรวงแรงงาน, 2559) คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินงานด้านวิชาการการนิเทศ และแนะแนวการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท รวมทั้งติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษาในสถานศึกษาแต่ละจังหวัด (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ, 2560) เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีหน้าที่ส่งเสริมงานการแนะแนวในสถานศึกษา (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560, 2560)

สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดให้เตรียมคนในสังคมไทยให้มีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 ด้วยการเสริมสร้างให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) เน้นพัฒนาเยาวชนวัยเรียนทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(พ.ศ. 2561 – 2580), 2562) เน้นให้พัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีให้แก่คนไทย เพื่อการเข้าสู่โลกในศตวรรษที่ 21 ต้องใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิตประจำวันกระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยเน้นเรื่องการเตรียมคนสู่ศตวรรษที่ 21 หลักการในระดับมัธยมศึกษามุ่งต่อยอดระดับประถมศึกษาด้วยจุดเน้น ดังนี้ 1) จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม คณิตศาสตร์ (STEM) 2) จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อสร้างทักษะพื้นฐานที่เชื่อมโยงสู่การสร้างอาชีพและการมีงานทำ

ด้วยนโยบายให้การแนะแนวในสถานศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาเยาวชน เพื่อให้มีสมรรถนะสำคัญมีทักษะเพื่อการทำงานในโลกของงานศตวรรษที่ 21 คือ เรียนแล้วมีงานทำ สถานศึกษามัธยมศึกษาหลายแห่งมีปัญหาในการปฏิบัติ เพราะสถานศึกษามัธยมศึกษา ได้แต่งตั้งครูที่มีวุฒิทางการศึกษาอื่นและสังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ให้ปฏิบัติหน้าที่ครูแนะแนว ทำให้ขาดครูแนะแนว จึงทำให้ครูแนะแนวไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวได้เต็มที่ และไม่เต็มเวลา การคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมแนะแนวที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและการพัฒนาของโลก ปัจจุบันที่พัฒนามาจากการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ และเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การปฏิบัติงานตาม 5 บริการแนะแนวในสถานศึกษา คือ 1) งานบริการศึกษารวบรวมข้อมูล 2) งานบริการสนเทศ 3) งานบริการให้คำปรึกษา 4) งานบริการจัดวางตัวบุคคล 5) งานบริการติดตามผล ซึ่งทั้ง 5 บริการแนะแนวดำเนินการภายใต้ 3 ขอบข่าย ของการจัดกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา คือ 1) การแนะแนวด้านการศึกษา 2) การแนะแนวด้านอาชีพ 3) การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม โดยทั้ง 3 ขอบข่าย ดำเนินการตามลักษณะภารกิจของการแนะแนวในสถานศึกษา 3 ลักษณะภารกิจ คือ 1) จัดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 2) จัดบริการแนะแนว 3) จัดกิจกรรม และโครงการที่สนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายของการแนะแนวและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่ทักษะของครูแนะแนวใน 5 บริการ ยังต้องได้รับการพัฒนา

การแนะแนวเป็นกระบวนการการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้น บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย ต้องเปลี่ยนไปโดยเฉพาะผู้เรียนจะต้องทราบถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษากำหนดเป้าหมายและวางแผนการเรียนได้เหมาะสม การบริหารงานแนะแนวสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (ศิริวณี ศรีพัว, 2554) พบว่า สถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการแนะแนวในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับการบริหารงานแนะแนว รวมถึงโรงเรียนขาดครูสอดคล้องกับงานวิจัยของเทพรังสรรค์ จันทร์งมี (2544) พบว่า ปัญหาการจัดบริการแนะแนว

ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่ขยายโอกาสทางการศึกษากับโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง

จากการศึกษางานวิจัย และทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวสถานศึกษา ปัญหาที่พบ ได้แก่ ไม่มีการกำหนดแผนการแนะแนวหรือนโยบาย ไม่มีการจัดทำโครงการปฏิบัติการแนะแนว ไม่มีการกำหนดบทบาทครูแนะแนว ไม่มีการนิเทศติดตาม ปัญหาประเมินผลการปฏิบัติการแนะแนว บุคลากรขาดการพัฒนาการปฏิบัติการแนะแนว ขาดงบประมาณ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับงานแนะแนวเท่า สำหรับการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จจะต้องมีปัจจัยต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุน คือ ด้านปัจจัยสนับสนุนการบริหาร ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจต่อการแนะแนว มีบทบาทให้การสนับสนุนให้คำปรึกษา เสนอแนะจัดหางบประมาณ วัสดุทุนการศึกษาและอื่น ๆ ที่เอื้อต่อการแนะแนว สานสัมพันธ์กับเครือข่าย ด้านกระบวนการบริหารงานแนะแนวสถานศึกษาต้องกำหนด นโยบาย มอบหมายให้ครูทุกคนทำหน้าที่แนะแนว การแบ่งกลุ่มคณะทำงาน ประชุมวางแผนงานตามหลักสูตรดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนด มีการนิเทศติดตามประเมิน และสรุปรายงานแนะแนว (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์, 2554)

รายงานผลการดำเนินงาน ปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีปัญหาด้านการบริหารจัดการแนะแนวในสถานศึกษา ส่วนใหญ่จัดระบบการบริหารงานแนะแนวตามสภาพของแต่ละแห่งไม่มีแผนงาน โครงการที่ชัดเจน ขาดการกำหนดบทบาทให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดบริการแนะแนว ขาดระบบการติดตามงาน และการรายงานผลการปฏิบัติงาน ผู้บริหารขาดทักษะการบริหารจัดการ ขาดบุคลากรในการแนะแนวโดยตรง สื่อและเครื่องมือที่จำเป็นในการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนยังไม่เพียงพอกับความต้องการของสถานศึกษา ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลในการนำไปใช้ในการพัฒนา ขาดความพร้อมและไม่ครอบคลุมในการจัดบริการแนะแนวจะเห็นได้ว่า การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา มีปัญหาที่หลากหลาย โดยเฉพาะพฤติกรรมการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารที่ไม่ให้ความสำคัญ ขาดงบประมาณไม่เพียงพอบุคลากรน้อย ขาดความรู้และประสบการณ์การจัดบริการแนะแนวไม่ครอบคลุม 5 ด้าน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การบริหารงานแนะแนวไม่ประสบผลสำเร็จและไม่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2, 2564)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของงานแนะแนวในสถานศึกษาที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานแนะแนวในสถานศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

โดยการศึกษาการบริหารงานแนะแนว 5 ด้าน ตามแนวคิดของสุนิสา วงศ์อารีย์ (2559, น.252) และกระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงในฤทัย บุญเรือง 2554, น.9) ประกอบด้วย 1) การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว 2) การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ 3) การกำกับติดตามและการนิเทศ 4) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว 5) การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการบริหารงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 คำถามการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร
2. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีตัวแปรขนาดสถานศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน และอัตราการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานแนะแนวต่างกันหรือไม่
3. ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กันหรือไม่
4. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานแนะแนวอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน และอัตราการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

1.4 สมมุติฐานในการวิจัย

1. สถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารงานแนะแนวแตกต่างกัน
2. สถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ชั้นพื้นฐานต่างกัน มีการบริหารงานแนะแนว แตกต่างกัน
3. สถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีอัตราการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานแนะแนว แตกต่างกัน
4. ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กัน

1.5 ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อนำผลการวิจัยมาช่วยในการวางแผนและกำหนดนโยบายการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนางานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับสถานศึกษาอื่น ๆ ที่จะนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนางานแนะแนวในสถานศึกษาต่อไป

1.6 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาการบริหารงานแนะแนว 5 ด้านตามแนวคิดของสุนิสา วงศ์อารีย์ (2559, น.252) และกระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงในฤทัย บุญเรือง 2554, น.9) ประกอบด้วย 1) การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว 2) การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ 3) การกำกับติดตามและการนิเทศ 4) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว 5) การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากร ได้แก่ ผู้ที่ดูแลรับผิดชอบงานแนะแนว ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ และหัวหน้างานแนะแนว หรือครูแนะแนว หรือผู้แทนงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 238 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่ดูแลรับผิดชอบงานแนะแนว ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ และหัวหน้างานแนะแนว หรือครูแนะแนว หรือผู้แทนงานแนะแนว ของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 146 คน โดยใช้เทคนิคกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีอายุราชการระหว่าง 20-35 ปี และมีวิทยฐานะระดับชำนาญการขึ้นไป จำนวน 5 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ประกอบด้วย

3.1.1 ขนาดสถานศึกษา

3.1.1.1 ขนาดใหญ่พิเศษ

3.1.1.2 ขนาดใหญ่

3.1.1.3 ขนาดกลางและขนาดเล็ก

3.1.2 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน

3.1.2.1 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

3.1.2.2 ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

3.1.3 อัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

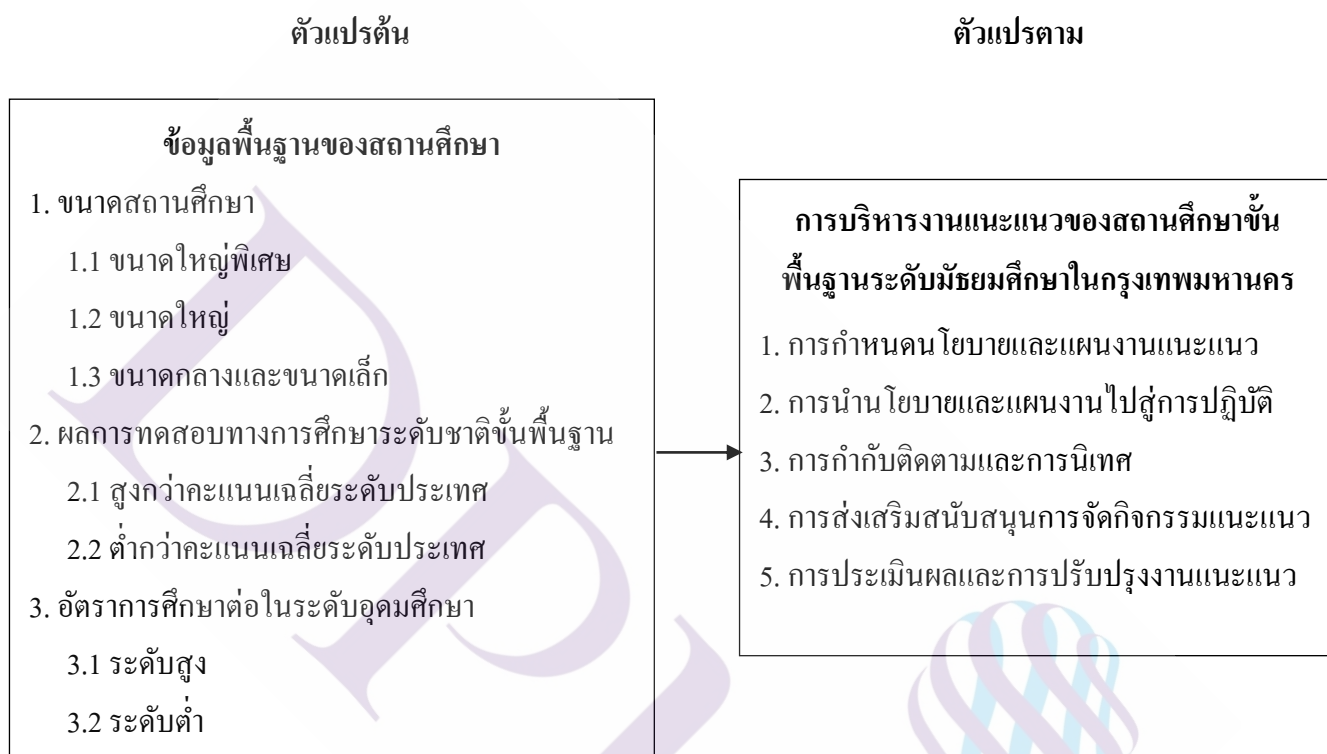
3.1.3.1 ระดับสูง

3.1.3.2 ระดับต่ำ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดของสุนิสตา วงศ์อารีย์ (2559, น.252) และกระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงในฤทัย บุญเรือง 2554, น.9) ประกอบด้วย 1) การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว 2) การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ 3) การกำกับติดตามและการนิเทศ 4) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว 5) การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานแนะแนว เพื่อนำมาประยุกต์ เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.8 นิยามตัวแปร

การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน ดังนี้

การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว หมายถึง การกำหนดทิศทางหรือวิสัยทัศน์ การดำเนินงานแนะแนว การวางแผนงานแนะแนวสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม จัดองค์การ โครงสร้างการบริหารงานแนะแนวสอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน กำหนดการประชุมคณะกรรมการทำงานแนะแนวทุกภาคเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน งานแนะแนวของโรงเรียน โดยมีส่วนร่วมในการวางแผนงานแนะแนวของโรงเรียน

สำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาของงานแนะแนว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนงานแนะแนว เปิดโอกาสให้ นักเรียน และ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและวางแผนงานแนะแนว บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด แนวทางการนิเทศ ติดตามและประเมินผลงานแนะแนว และจัดสรรครูแนะแนวในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับนักเรียน ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ หมายถึง การปฏิบัติงาน โครงการ/แผนงานตามที่กำหนดไว้ตรงตามกำหนดเวลานำมาปฏิบัติอย่างครบถ้วน มีการบันทึกผลการปฏิบัติงาน โครงการ/แผนงานอย่างละเอียด ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน โครงการ/แผนงาน การให้ความสนใจกับงานแนะแนวของโรงเรียน มีกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมบริการ 5 ด้าน มีงบประมาณในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว กำหนดแนวปฏิบัติและการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน และมีการส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการแนะแนว

การกำกับติดตามและการนิเทศ หมายถึง การวางแผน กำหนดวิธีการนิเทศติดตามการดำเนินงานแนะแนว มีแต่งตั้งผู้รับผิดชอบนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลงานแนะแนวที่เหมาะสม มีการนิเทศงานแนะแนวอย่างสม่ำเสมอ กำหนดปฏิทิน นิเทศ ติดตาม กำกับ การดำเนินงานแนะแนวอย่างชัดเจน มีการกำกับดูแล นิเทศ ติดตามการดำเนินงาน แนะแนวอย่างเป็นระบบ สนับสนุนและยกย่องผลการปฏิบัติงานของครูแนะแนว มีการส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการแนะแนว มุ่งเน้นคุณภาพของการดำเนินงานแนะแนวด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) และสรุปผลการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา

การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง ประชุมชี้แจงความสำคัญและความจำเป็นของงานแนะแนวให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ มีงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ จัดอาคารสถานที่เพื่องานแนะแนวอย่างเหมาะสม สนับสนุนให้บุคลากรมีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เช่น ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ ส่งบุคลากรด้านการแนะแนวไปศึกษาต่อ อบรม และศึกษาดูงาน ส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างครูแนะแนวและผู้ปกครอง มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนในการค้นคว้าเกี่ยวกับงานแนะแนว เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ ทัศน্যানินเตอร์เน็ต เป็นต้น และโรงเรียนมีความพร้อมในด้านสถานที่ อุปกรณ์สำหรับการศึกษาด้วยตนเอง บุคลากรที่มีความรู้ด้านแนะแนวสำหรับให้บริการนักเรียน

การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร จัดหาเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวครอบคลุมทุกด้าน สรุปผลการดำเนินงานบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการดำเนินงานไปวางแผนเพื่อพัฒนาการบริหารงานแนะแนว มีการรับฟังความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวจากครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อมาปรับปรุงงานแนะแนว นำผลของการประเมินมากำหนดแนวทางแก้ไขการดำเนินงานแนะแนวเป็นระยะ ๆ มีการวัดความสำเร็จของการแนะแนวตามตัวชี้วัดที่โรงเรียนกำหนดขึ้น และทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานแนะแนว

ขนาดสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 จำแนกตามจำนวนนักเรียนดังนี้

1. ขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป
2. ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน
3. ขนาดกลางและขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน และสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 499 คนลงมา

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน หมายถึง การทดสอบเพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ หมายถึง สถานศึกษาที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) เฉลี่ยรวมทั้ง 5 รายวิชา สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ
2. ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ หมายถึง สถานศึกษาที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) เฉลี่ยรวมทั้ง 5 รายวิชา ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

อัตราการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หมายถึง จำนวนร้อยละของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล

1. ระดับสูง หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลอยู่ในระดับสูงสุด 25 เปอร์เซ็นต์

2. ระดับต่ำ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา
ของรัฐบาลอยู่ในระดับต่ำสุด 25 เปอร์เซ็นต์

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา สังกัดเขต 1
และ เขต 2 กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในงานวิจัย ดังนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

2.1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

2.1.3 กระบวนการบริหารสถานศึกษา

2.1.4 ขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษา

2.1.5 แนวคิดการบริหารและการบริหารสถานศึกษา

2.2 แนวคิดด้านการแนะแนว

2.2.1 ความหมายของการแนะแนว

2.2.2 ความสำคัญและความจำเป็นของการแนะแนว

2.2.3 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว

2.2.4 ประเภทของการแนะแนว

2.2.5 หลักการแนะแนว

2.3 ประวัติการแนะแนว

2.3.1 ประวัติการแนะแนวในประเทศสหรัฐอเมริกา

2.3.2 ประวัติการแนะแนวในประเทศไทย

2.4 การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา

2.4.1 หลักการบริหารงานแนะแนว

2.4.2 องค์ประกอบของการบริหารงานแนะแนว

2.4.3 แนวทางการบริหารงานแนะแนว

2.4.4 บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องการแนะแนว

2.4.5 ความสำคัญของการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

2.1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องการจัดระบบการศึกษา เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องในองค์การที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

บุญจันทร์ จันทร์เจียม (2548, น.13) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบในด้านการบริหารวิชาการการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

นิคม แก้วสา (2548, น.13) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ คือ การบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพจะยึดเป้าหมาย คือ คุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดยมีงานวิชาการเป็นหลักงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดในการที่จะทำให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรส่วนงานอื่นเป็นงานสนับสนุนและเป็นงานเสริมให้งานวิชาการประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

อุบล เพ็ชรพิทักษ์ (2548, น.13) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารงานในสถานศึกษาทุก ๆ ด้าน สำหรับรูปแบบและวิธีการในการบริหารงานแต่ละสถานศึกษาจะแตกต่างกันไปตามความรู้ความสามารถในการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานของผู้บริหารแต่ละภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา

มนทิพย์ ทรงกิติพิศาล (2552, น.33) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการส่งเสริม ช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษابรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล (2552, น.8) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกับกลุ่มบุคคลมีอาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ฉวี ภูธรา พวงธรรม (2553, น.14) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหาร การพัฒนา และปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่

ความก้าวหน้า ส่งเสริมความเจริญ ด้านความคิด ความรู้ ควบคู่กับการสอดแทรกคุณธรรมแก่นักเรียนเพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (255, น.8) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้ อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะทำให้งานนั้น บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ รวมทั้งต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน ผู้บริหารจะบริหารงาน เพียงลำพังคนเดียวไม่ได้ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนร่วมทำงานในหน่วยงานนั้นประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้ร่วมงานมีความแตกต่างกัน เช่น สติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความ ต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่ เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารสถานศึกษา

สัมมา รัตนนิชย์ (2553, น.95) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษา iva หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีความ ร่วมมือของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีการวางแผน การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุม และการจัดการ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การวินิจฉัยสั่ง การ ควบคุม และการจัดการในเรื่องเกี่ยวกับงานหรือกิจการสถานศึกษา ทั้งการบริหารธุรกิจของ สถานศึกษา โดยมุ่งให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาที่ได้ตั้งไว้ ภาระหน้าที่ดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับ ครู นักเรียน บุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา

สุนทร โคตรบรรเทา (2554, น.2) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษา iva หมายถึง การ ทำให้คนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมาย หรือการทำงานกับคนและโดยคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

บรรจบ บุญจันทร์ (2556, น.38) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การทำ กิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและสมาชิกในองค์การเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2557, น.4) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรม ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคมโดย กระบวนการที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิค ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

Campbell (1971, น.22) กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง การจัดแผนยุทธศาสตร์ในสถาบันการศึกษาเพื่อให้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างแท้จริง

Good (1973, น.14) กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การอำนวยความสะดวกและการดำเนินการเกี่ยวกับภาระหน้าที่ทั้งหมดของสถานศึกษา

Hoy and Miskel (2001, น.438) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่มุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ด้วยองค์ประกอบหลายประการ เช่น การตัดสินใจขององค์กรแรงจูงใจ ภาวะผู้นำ โดยการบริหารต้องคำนึงถึงผลกระทบที่ตามมาและสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต

สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา เป็นการร่วมมือกันทำงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับการศึกษามากที่สุด ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ ทศนคติ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม โดยผ่านวิธีการของการจัดองค์การ การสั่งการ การอำนวยความสะดวก และการปรับปรุงการทำงาน เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2.1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ดังนี้

ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (2550, น.15) กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาช่วยให้คุณภาพของมนุษย์ดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมุ่งให้เกิดการพัฒนาบุคลากรต่างๆ ของสถานศึกษาอีกด้วย

จันทร์ธานี สงวนนาม (2551, น.20) กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาช่วยให้การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554, น.39) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติ

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2557, น.9) กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ เพราะการศึกษาของเยาวชนจะทำให้ประเทศเจริญรุ่งเรือง หรือจะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับ คนใน

ประเทศอื่นๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารสถานศึกษา หรืออีกนัยหนึ่งก็คือขึ้นอยู่กับผู้บริหาร การศึกษาของบ้านเมือง หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่ กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษาต่อ ความก้าวหน้าของประชาชน

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่ เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษา ทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพและสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาให้ เจริญก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3 กระบวนการบริหารสถานศึกษา

นักการศึกษาได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารสถานศึกษาไว้มีรายละเอียดดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2551, น.21) กล่าวว่าไว้ว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) คือ การกำหนดเป้าหมาย และ วัตถุประสงค์ขององค์กร และการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 2) การจัดองค์การ (Organizing) คือ แผนงานดำเนินการไปได้ด้วยดีประกอบด้วย การนำปัจจัยทางการบริหาร เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการบริหารที่จะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลการจัดองค์การ หมายถึง การนำเอาทรัพยากรการบริหาร ทุก ประเภทมาบูรณาการเพื่อดำเนินการ 3) การจูงใจ (Motivating) คือ การจูงใจที่จะช่วยให้ พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การควบคุมงาน (Controlling) เป็นการติดตามและ ประเมินผลเพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับแผนที่ได้กำหนดไว้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น.19) กล่าวว่าไว้ว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษามี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) คือการกำหนดแผนงานและโครงการไว้ล่วงหน้า 2) การจัด องค์การ (Organizing) คือการกำหนดแผนงานและโครงการไว้ล่วงหน้า 3) การสั่งการ (Directing) คือ การพิจารณาสั่งการและมอบหมายงาน 4) การประสานงาน (Coordinating) คือการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานและตำแหน่งต่างๆ ในหน่วยงาน 5) การควบคุมงาน (Controlling) คือเป็นการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.31) กล่าวว่าไว้ว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษาเป็น กิจกรรมที่สำคัญของผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ คือ การวางแผน (Planning) การจัด องค์การหรือ(Organizing) การบริหารบุคคล (Staffing) การสั่งงาน (Directing) และการควบคุมงาน (Controlling)

Wilas (1955, p.13) กล่าวว่าไว้ว่า กระบวนการบริหารมี 7 ประการ ประกอบด้วย 1) การ วางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนล่วงหน้าว่า องค์การจะต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้บรรลุ

เป้าหมาย 2) การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึงการกำหนดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงานการจัด
 สาขการบังคับบัญชาและการกำหนดหน้าที่ 3) การบริหารงานบุคคล (Staffing) หมายถึง การจัด
 อัตรากำลัง การสรรหา การพัฒนา การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน การประเมินผลงาน การ
 พิจารณาความดีความชอบ การให้ สวัสดิการและให้พื่นจากงาน 4) การอำนวยการสั่งการ
 (Directing) หมายถึง การตัดสินใจ การวินิจฉัยสั่งการและการควบคุมบังคับบัญชา 5) การ
 ประสานงาน (Co-coordinating) หมายถึง การประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือการดำเนินการ
 ไปสู่เป้าหมายเดียวกัน 6) การรายงานผล (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติของ
 องค์การเพื่อให้สมาชิกขององค์การทราบความก้าวหน้าของการดำเนินการ 7) การจัดงบประมาณ
 (Budgeting) หมายถึง การใช้จ่ายเงิน การควบคุมการใช้จ่ายและการตรวจสอบด้านการเงิน

Sergiovanni (1983, p. 112) กล่าวว่า ขั้นตอนการบริหาร คือ É “POSDCORB”
 ประกอบด้วยการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบริหารบุคลากร (Staffing)
 การตัดสินใจสั่งการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการ
 จัดงบประมาณ (Budgeting)

สรุปได้ว่ากระบวนการบริหารสถานศึกษาเป็นแนวทางและขั้นตอนที่แสดงให้เห็นถึง
 การจัดการของสถานศึกษา ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การประสานงาน
 และการควบคุมงาน เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่าง มี
 ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.1.4 ขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่) พ.ศ. 2545
 ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา ออกเป็น 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การ
 บริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, น.28) ประกอบด้วย

1. การบริหารงานวิชาการ งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของ
 สถานศึกษาที่มุ่งเน้นให้มี การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้กับสถานศึกษาให้มากที่สุด
 ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับ
 ความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วม จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่ง
 เป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 โดยมีขอบข่ายและภารกิจดังนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

- 1.3 การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 1.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 1.7 การนิเทศการศึกษา
- 1.8 การแนะแนวการศึกษา
- 1.9 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 1.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการให้แก่บุคลากร ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงานงบประมาณ สถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มี การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้ บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน โดยมีขอบข่าย และภารกิจ ดังนี้

- 2.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ
 - 2.1.1 การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา
 - 2.1.2 การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา
 - 2.1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ
- 2.2 การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.2.1 การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา
 - 2.2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ
 - 2.2.3 การ โอนเงินงบประมาณ
- 2.3 การตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
 - 2.3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
 - 2.3.2 การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
- 2.4 การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.4.1 การจัดการทรัพยากร

- 2.4.2 การระดมทรัพยากร
- 2.4.3 การจัดการรายได้และผลประโยชน์
- 2.4.4 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
- 2.4.5 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา
- 2.5 การบริหารการเงิน
 - 2.5.1 การเบิกเงินจากคลัง
 - 2.5.2 การรับเงิน
 - 2.5.3 การเก็บรักษา
 - 2.5.4 การจ่ายเงิน
 - 2.5.5 การนำส่งเงิน
 - 2.5.6 การกักเงินไว้เบิกเหลือมปี
- 2.6 การบริหารบัญชี
 - 2.6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน
 - 2.6.2 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
 - 2.6.3 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีทะเบียน และรายงาน
- 2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์
 - 2.7.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา
 - 2.7.2 การจัดหาพัสดุ
 - 2.7.3 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง
 - 2.7.4 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

3. การบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจที่สำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระภายใต้ กฎระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญ กำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยขอบข่ายและภารกิจ ดังนี้

- 3.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
 - 3.1.1 การวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลัง
 - 3.1.2 การกำหนดตำแหน่ง
 - 3.1.3 การขอเลื่อนตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาและวิทยฐานะข้าราชการครู

อำนาจ

- 3.2 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.2.1 การดำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการกรณีได้รับมอบ
 - 3.2.2 การจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว
 - 3.2.3 การแต่งตั้ง ย้าย โอนครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.2.4 การบรรจุกลับเข้ารับราชการ
 - 3.2.5 การรักษาราชการแทนและการรักษาการในตำแหน่ง
- 3.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพใจการปฏิบัติราชการ
 - 3.3.1 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3.2 การเลื่อนขั้นเงินเดือนครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3.3 การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว
 - 3.3.4 การดำเนินการเกี่ยวกับบัญชีถือจ่ายเงินเดือน
 - 3.3.5 เงินวิทยฐานะและเงินตอบแทนอื่น
 - 3.3.6 งานทะเบียนประวัติ
 - 3.3.7 งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 - 3.3.8 การขอมิบัติประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 - 3.3.9 การขออนุญาตรับรอง
- 3.4 วินัยและการรักษาวินัย
 - 3.4.1 กรณีวินัยไม่ร้ายแรง
 - 3.4.2 กรณีวินัยร้ายแรง
 - 3.4.3 การอุทธรณ์
 - 3.4.4 การร้องทุกข์
 - 3.4.5 การเสริมสร้างและป้องกันการกระทำผิดวินัย
- 3.5 การออกจากราชการ
 - 3.5.1 กรณีไม่ผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ต่ำกว่าเกณฑ์ที่
 - 3.5.2 การออกจากราชการกรณีขาดคุณสมบัติทั่วไป
 - 3.5.3 การให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 - 3.5.4 การให้ออกจากราชการเพราะเหตุรับราชการนาน หรือเหตุทดแทน
 - 3.5.5 กรณีมลทินมัวหมอง

ก.ค.ศ.กำหนด

3.5.6 กรณีได้รับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาล

4. การบริหารงานทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผล ตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยทั้งนี้ให้เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน หน่วยงาน และ องค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีขอบข่ายและภารกิจดังนี้

- 4.1 การดำเนินงานธุรการ
 - 4.2 งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 4.3 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 4.4 การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 - 4.6 งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 4.7 การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการงบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป
 - 4.8 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
 - 4.9 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
 - 4.10 การรับนักเรียน
 - 4.11 การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตาม
- อัยยาศัย
- 4.12 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 4.13 การส่งเสริมกิจการนักเรียน
 - 4.14 การประชาสัมพันธ์
 - 4.15 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา
 - 4.16 งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
 - 4.17 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
 - 4.18 งานบริการสาธารณะ
 - 4.19 งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

สรุปได้ว่า การกิจในการบริหารงานสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน มุ่งเน้นให้นักเรียนมีคุณภาพในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีการนำทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.5 แนวคิดการบริหารและการบริหารสถานศึกษา

มนัส พลายชุ่ม (2540, น.14) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน ครู อาจารย์ เพื่อให้จัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยจะต้องเกิดการพัฒนาในทุกด้านตั้งแต่ด้านปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกายและด้านสังคม เพื่อให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

วิไล ชนวิวัฒน์ (2541, น.16) มีแนวคิดว่าการบริหารสถานศึกษาคือการดำเนินกิจกรรมภายในโรงเรียนโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและ

สติปัญญา ตลอดจนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

วิลาวัลย์ ไพโรจน์ (2542, น.42) มีแนวคิดว่าการบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่จัดกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อสมาชิกในสังคมและประเทศชาติ ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพทั้งสติปัญญา ร่างกาย จิตใจให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีและมีความสุขในชีวิตตามสมควรแก่สภาพของตน

สุรพล พุฒคำ (2544, น.30) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดพิธีการที่จะทำให้นักลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน ทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่หน้าที่ โดยมีตัวชี้วัดบ่งบอกถึงความมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

วิโรจน์ สารรัตน์ (2542, น.11) กล่าวว่าแนวทางเดียวกันว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารการจัดการศึกษาแนวใหม่มุ่งให้สังคมทุกส่วนร่วมกันรับผิดชอบการจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้และการกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีความคล่องตัวและตัดสินใจดำเนินงานในการรับผิดชอบโดยให้ประชาชนตลอดจนองค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม

เสนาะ ดิยาว (2548, น.6) ได้นำเสนอแนวคิดทางการบริหารแบ่งได้ 5 ประเภท ได้แก่

1. แนวคิดแบบดั้งเดิม (classical approach) ประกอบด้วย 4 หลักการ คือ หลักการวิทยาศาสตร์ หลักการบริหารเชิงระบบ หลักการบริหารและราชการ

2. แนวคิดเชิงมนุษยสัมพันธ์ (human relation approach) การบริหารตามแนวมนุษยสัมพันธ์ ต้องอาศัยทฤษฎีทางการบริหาร 4 ทฤษฎี ความต้องการของคนทฤษฎี X และทฤษฎี Y ทฤษฎีบุคลิกภาพและทฤษฎีผู้นำ

3. แนวคิดเชิงปริมาณ หรือการบริหารศาสตร์ (quantitative or management science approach) เน้นการตัดสินใจเพื่อใช้ประโยชน์ทางการบริหารใช้มาตรฐานการตัดสินใจโดยยึดหลักเศรษฐศาสตร์ ใช้สูตรหรือรูปแบบหรือการวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์หรือเชิงปริมาณและอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ประมวลข้อมูลจำนวนมาก

4. แนวคิดเชิงสถานการณ์ (contingence approach) ประกอบด้วย 3 แนวคิดที่สัมพันธ์กัน คือ แนวความคิดเชิงระบบ แนวคิดทางการปฏิบัติและการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง

5. แนวคิดสมัยใหม่ (modern approach) เป็นการบริหารคุณภาพโดยรวม มีลักษณะสำคัญ ได้แก่ เน้นความสนใจที่ผู้รับบริการ การบริหารคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงทุกอย่างที่องค์กรมีมาตรฐานในการวัดที่ถูกต้อง มีการให้อำนาจแก่พนักงานและมุ่งสู่ความเป็นเลิศ แนวคิดสมัยใหม่อิงถือสมมติฐานว่ามนุษย์เป็นสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อน มีความต้องการไม่สิ้นสุด หลากหลายและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แนวคิดนี้ผสมผสานความคิดในข้อ 1 ถึง ข้อ 4 เข้าด้วยกันและเสริมด้วยการบริหารคุณภาพโดยรวม โดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศ การลดสายป่านการบังคับบัญชาให้สั้นลง การเรียนรู้ การปรับรูปแบบขององค์กรและการแสวงหาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอก

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม ภายในสถานศึกษาโดยมีแบบแผน วิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดด้านการแนะแนว

2.2.1 ความหมายของการแนะแนว

การบริหารเป็นกระบวนการประยุกต์ทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่จะนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาดำเนินการตาม กระบวนการบริหารเพื่อให้งานที่ดำเนินการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและงานแนะแนวเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งซึ่งจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ต้องการทรัพยากรเพื่อการบริหาร และเวลาในการบริหารงานอย่างเพียงพอ สิ่งสำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งก็คือต้องการความสามารถในการเป็นผู้นำของผู้บริหาร มีความรู้ ความสามารถ และมีหลักการ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการบริหารงานแนะแนว ไว้ดังนี้

วัชรีย์ ทรัพย์มี (2540, น.3) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เขาสามารถนำตนเองได้ เป็นต้นว่า ตัดสินใจได้ว่าจะศึกษาด้านใด ประกอบอาชีพใด หรือแก้ปัญหาอย่างไร และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข ความเจริญก้าวหน้าในชีวิตได้พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกด้าน

ทองเรือน อมรัชกุล (2546, น.2) ให้ความหมายของการบริหารงานแนะแนวไว้ว่า การบริหารงานแนะแนว หมายถึง การประยุกต์ทางศาสตร์และศิลปะที่จะนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาดำเนินงานตามกระบวนการ ในเชิงบริหารงานแนะแนวประเภทต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพในฐานะเป็นวิชาชีพชั้นสูง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น.32) อธิบายไว้ว่า การแนะแนว คือ จิตวิทยาประยุกต์แขนงหนึ่งที่ว่าด้วยการพัฒนาคนให้รู้จักตนเองหรือพึ่งพาตนเอง โดยกระบวนการที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีบทบาทเต็มที่ในการเรียนรู้ เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพและสามารถจัดการชีวิตของตนเองอย่างฉลาด

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2552, น.136) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการของการผูกพัน เพื่อพัฒนาชีวิต โดยการให้การช่วยเหลือบุคคล เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถช่วยเหลือตนเอง การแนะแนวส่วนใหญ่เป็นการแนะแนวในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาที่มุ่งให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

วัลลิกา จลาภบาง (2553, น.94) กล่าวว่า การแนะแนวว่าการแนะแนวไม่ใช่ลักษณะของการสั่งสอนเหมือนการสอนในห้องเพราะจะไม่มีการบังคับให้เชื่อหรือปฏิบัติตาม แต่จะเป็นบรรยากาศของการยอมรับ มีลักษณะความเป็นเพื่อน โดยจะช่วยให้ผู้มารับบริการแนะแนวสำรวจด้วยตนเองสภาพแวดล้อมจะเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องนำไปสู่การปรับเปลี่ยนความคิดหรือพฤติกรรมให้เหมาะสม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555, น.36) นิยามว่าการแนะแนว หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น คิดเป็น ใช้ชีวิตเป็น สามารถตัดสินใจและวางแผนการศึกษา อาชีพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

อัครา เอิบสุขศิริ (2556, น.196) กล่าวว่า การแนะแนวหมายถึงกระบวนการช่วยเหลือบุคคล ให้รู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจสภาพแวดล้อม สามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และวางแผนชีวิต ได้อย่างฉลาด โดยพัฒนาตนเองให้เติบโตเต็มศักยภาพและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และมีคุณค่าต่อ สังคม

Chaplin (1975, p. 225) ให้ความหมายการแนะแนว (Guidance) เป็นกระบวนการช่วยเหลือแต่ละบุคคล ให้ค้นพบความพอใจสูงสุดในการศึกษา และการประกอบอาชีพ

Miller (1976, p. 13) อธิบายว่าการแนะแนว หมายถึง กระบวนการช่วยให้บุคคลรู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคคลวางแผนอนาคตและตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม

Shertzer and Stone (1981, p. 40) กล่าวว่าไว้ว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือแต่ละบุคคลให้เข้าใจตนเองและโลกของเขา

Peters and Farwell (1986, pp. 11-12) ให้ความหมายว่า การแนะแนว คือ การบริการอย่างหนึ่งสำหรับนักเรียนแต่ละคน เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับ ความสนใจพิเศษ ความถนัด และความชำนาญของตนเอง โอกาสในการประกอบอาชีพ ความต้องการการทำงานที่มีชื่อเสียง เกียรติยศ ความสำคัญของอาชีพการศึกษา ในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และโอกาสของความเจริญก้าวหน้าทางด้านส่วนตัว และสังคม

สรุปการแนะแนวได้ว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักเข้าใจตนเอง และสภาพแวดล้อม สามารถตัดสินใจ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ วางแผนชีวิตได้อย่างเหมาะสม และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

เมื่อพิจารณาความหมายของการแนะแนวดังกล่าวจะพบว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อน ดังนั้น การแนะแนวจึงไม่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาอันสั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง มีขั้นตอน จุดมุ่งหมาย มีเทคนิควิธีการที่หลากหลาย โดยจัดบริการต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้บุคคลสามารถดูแลช่วยเหลือตนเองได้ (help him to help himself) นอกจากนี้ ยังมีผู้เข้าใจผิดว่า การแนะแนว คือ การแนะนำ หรือการแนะแนว คือ การอบรมสั่งสอนในความเป็นจริงการแนะแนวมีความหมายลึกซึ้งกว่า "การแนะนำ" เพราะการแนะนำเป็น การชี้แจงให้ทำหรือปฏิบัติ โดยใช้ข้อมูลเท่าที่ทราบและสังเกตได้เป็นพื้นฐาน ซึ่งผู้ให้คำแนะนำจะเป็นผู้ตัดสินใจแทนผู้รับการแนะแนว การแนะนำจึงขาดความรอบคอบและถี่ถ้วน สำหรับความคิดที่ว่า การแนะแนว คือ การอบรมสั่งสอนก็เช่นกัน การแนะแนวที่มีประสิทธิภาพไม่ใช่ลักษณะของการสั่งสอน เหมือนการสอนในห้องเรียน ไม่มีการบังคับให้ต้องเชื่อหรือปฏิบัติตาม ตรงกันข้ามกลับเป็นบรรยากาศ ของการยอมรับ มีลักษณะความเป็นเพื่อนในด้านที่จะช่วยให้ผู้รับการแนะแนวได้สำรวจตนเองสำรวจสภาพแวดล้อม ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และนำไปสู่การปรับตัว หรือเปลี่ยนความคิด หรือพฤติกรรมให้เหมาะสมรวมทั้งผู้รับการแนะแนวได้ตัดสินใจด้วยตนเอง

2.2.2 ความสำคัญและความจำเป็นของการแนะแนว

การแนะแนวมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากในสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากการแนะแนวมีจุดมุ่งหมายและหลักการที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ การช่วยให้เยาวชน ของชาติเป็นผู้ที่คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในทุก ๆ ด้าน มุ่งสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ส่วนสาเหตุที่จำเป็นต้องมีบริการแนะแนวสืบเนื่องมาจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมมากมาย การอยู่รวมกลุ่มกันของมนุษย์ ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา นอกจากนั้น การที่มนุษย์ต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความมีชีวิตอยู่รอด และดำเนินชีวิตอยู่ตามสมควรแก่สภาพ ทำให้เกิดปัญหาอยู่ตลอดเวลา ปัญหาของมนุษย์เริ่มแรกจะเกิด ปัญหาครอบครัวจะค่อย ๆ เป็นปัญหาที่สืบเนื่องไปสู่สังคมนอกบ้าน เพื่อนบ้าน จากสังคมกลุ่มเล็กไปสู่ สังคมกลุ่มใหญ่ และค่อย ๆ กลายเป็นปัญหาของประเทศชาติไปในที่สุด การแนะแนวจะช่วยป้องกัน ปัญหา ลดปัญหาต่าง ๆ ให้ลดน้อยลง ความสำคัญและความจำเป็นของการแนะแนวมีหลายประการพอสรุปได้ดังนี้ (สุนิสา วงศ์อารีย์, 2559, น.10-12)

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู สภาพครอบครัวในปัจจุบันเปลี่ยนจากสมัยโบราณ บุคคลในสมัยก่อนอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ มีตั้งแต่ปู่ย่า ตายาย พ่อแม่ ลูกพี่ น้ำอ่า พี่น้อง ญาติสนิท อยู่รวมกันเป็นปึกแผ่น บุคคลในครอบครัวเอาใจใส่ดูแลกันอย่าง ใกล้ชิด มีปัญหาอะไรก็สามารถช่วยเหลือกันได้ ต่างกับปัจจุบันครอบครัวเล็กลง อยู่กันตามลำพัง พ่อแม่ และลูก เมื่อพ่อแม่ออกไปทำงาน ลูกก็ต้องอยู่ตามลำพัง ขาดคนดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอน ขาดความรักความอบอุ่น ก่อให้เกิดปัญหาความหวาดกลัวตามมา เด็กอาจประพฤติตนไปในทางที่ผิด ๆ เช่น คบเพื่อน ไม่ดี ดิฉลาดเสพติด เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม บางประการที่ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น พ่อแม่ที่ดูแลเอาใจใส่ลูกมากเกินไป คอยช่วยเหลือลูกทุกอย่างจะทำให้ เด็กกลายเป็นคนที่ช่วยตัวเองไม่ได้ เมื่อโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่จะทำตัวเป็นเด็กที่จะต้องพึ่งพิงผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา หรือการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบเผด็จการจะทำให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง และเมื่อเกิดการเปรียบเทียบกับเด็กคนอื่น ในสภาพที่เด็กคนอื่นได้รับจะทำให้เด็กเกิดความขบข้องในใจ พ่อแม่บางคนจะตามใจลูกมากเกินไปเมื่อโตขึ้นจะกลายเป็นคนที่ขาดความรับผิดชอบทำอะไรเอาแต่ใจตนเอง เด็กบางคนที่ขาดพ่อหรือแม่ หรือขาดทั้งพ่อและแม่ หรือมีพ่อแม่ แต่พ่อแม่ทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำที่ เรียกว่า สภาพกร้าว (broken home) สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กขาดความอบอุ่น ขาดความมั่นคงทางจิต ซึ่งมีผลต่อการปรับตัวของเด็ก เด็กมักจะแสดงพฤติกรรมแปลก ๆ ออกมาเพื่อเป็นการระบายอารมณ์หรือ เพื่อเป็นการชดเชยบางสิ่งบางอย่างที่ขาดไป หรือเพื่อเรียกร้องความสนใจ เช่น การแสดงพฤติกรรม ก้าวร้าว เจ้าอารมณ์ ใจร้อนวู่วาม เห็นแก่

ตัว ซึมเศร้า ไม่สดชื่นร่าเริงเท่าที่ควร แยกตัวเองออกจากสังคม หนีบ้าน หนีโรงเรียน ลักขโมย ประพฤติตนเป็นอันธพาล สุขภาพไม่ดี แสดงอาการท้อแท้เบื่อหน่าย เรียนรู้ช้า สอບคก ซ้ำซั้น มีความขัดแย้งกับครูอยู่เสมอ ปัญหาทางพฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นกับเด็ก จำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษจากครูแนะแนว เพื่อให้การช่วยเหลือแก้ไข ปรับปรุงพฤติกรรมเหล่านี้ให้ดีขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา การศึกษาในสภาพปัจจุบันมีการแข่งขันกันมากขึ้น ผู้ปกครองและผู้เรียนมองเห็นความสำคัญของการศึกษามากขึ้นกว่าแต่ก่อน และการเรียนมักจะมีมุ่งในทางสาขาวิชาที่มีโอกาสในการประกอบอาชีพ และได้ค่าตอบแทนมากกว่า เพราะฉะนั้น การเลือก คณะสาขาการเรียน และวิชาเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญ หากผู้เรียนไม่มีความรู้เรื่องหลักสูตร และวิชาเรียน อย่างดี ก็จะทำให้ตัดสินใจเลือกผิดพลาด ประสบปัญหาการเรียน และทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าทาง การศึกษา และด้านเศรษฐกิจอีกด้วย ดังนั้น การแนะแนวจึงมีบทบาทที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เลือกเรียน ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเองได้อย่างแท้จริงเพื่อออกไปประกอบอาชีพที่ เหมาะสมในอนาคต

3. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สภาพสังคมได้เปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรม จากสภาพชนบทมาเป็นเมือง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนมาก เพราะต้องดิ้นรนต่อสู้กับภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ รายได้ จากงานประจำไม่เพียงพอต่อรายจ่าย มีภาระหนี้สินจึงแสวงหารายได้เสริม โดยทำนอกเวลาจากงานปกติ ทำให้พ่อแม่ไม่มีเวลาได้ใกล้ชิดและอบรมสั่งสอนลูก เด็กจะเกิดความหว้าว้าวและเมื่อเกิดปัญหาไม่รู้ว่าปรึกษาใครจึงออกไปคบเพื่อนและให้ความสำคัญกับเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ ซึ่งบางครั้งอาจถูกชักจูงไป ในทางที่ไม่ดีได้ง่าย เช่น เทียวเตร ใช้จ่ายเงินไปในทางที่ผิด หรือติดยาเสพติด เป็นต้น นอกจากนี้ ความเลื่อมล้ำกันทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาในการปรับตัวเข้าหากันและมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้ การแนะแนวสามารถแก้ไขได้ โดยมีครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นที่พึ่ง คอยรับฟังปัญหาจากผู้เรียน และช่วยประสานงานกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดและหาทางช่วยส่งเสริมให้ นักเรียนแต่ละคน ได้พัฒนาความสามารถพิเศษของตนเองได้อย่างเต็มที่ เพื่อทดแทนปมด้อยเศรษฐกิจ หรือสังคมบางประการ

4. การเปลี่ยนแปลงทางด้านอาชีพ เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนอาชีพในสังคมก็เปลี่ยนตามไปด้วย ปัจจุบันมีอาชีพใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ผู้เรียนควรที่จะได้รับความช่วยเหลือแนะแนวทางในการเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยครูแนะแนวจะต้องให้ผู้เรียนรู้จัก โลกของงานอาชีพต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวและอยู่ในสังคมทั่วไปว่า อาชีพแต่ละอาชีพนั้นต้องการผู้ที่มี คุณสมบัติอย่างไร ตัวผู้เรียนเองมีความเหมาะสมกับอาชีพใด มีความสนใจ มีความถนัดและ

มีความสามารถอย่างไรต่อการเลือกประกอบอาชีพ เพื่อดำเนินชีวิตต่อไปในภายหน้า ซึ่งการเลือกอาชีพ ที่เหมาะสมของผู้เรียนถือว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติด้วย

5. การเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมและความเชื่อทางศาสนา โดยเฉพาะการรับวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาโดยไม่มีการแยกแยะ จึงทำให้เอกลักษณ์ ค่านิยมและวิถีชีวิตของคนไทย เปลี่ยนไป เด็กและเยาวชนเกิดความสับสน ไขว้เขว ไม่แน่ใจว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม และ บางครั้งก็จะแสดงพฤติกรรมเลียนแบบผู้ใหญ่ในทางที่ไม่ถูกไม่ควร เช่น คำกล่าวที่พูดกันอยู่เสมอว่าโลก ของเราทุกวันนี้มีความเจริญทางด้านวัตถุรวดเร็วมาก จนความเจริญทางด้านจิตใจของคนเรตามไม่ทัน การอบรมสั่งสอนกับการกระทำของบุคคลในสังคมไม่สอดคล้องกัน ผู้ใหญ่บางคนมักจะพูดอย่างหนึ่งแต่ การกระทำก็จะกระทำ ไปอีกอย่างหนึ่งทำให้เด็กเกิดความเคลือบแคลงใจ เช่น การห้ามไม่ให้เด็ก เทียวเตร่ สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า แต่ตัวเองประพฤติเสียเองหรือเด็กได้รับการสั่งสอนว่าการคดโกงเป็นสิ่งที่ไม่ ควรทำแต่ในสังคมกลับมีตัวอย่าง ให้เด็กเห็นว่าคนที่คดโกงบางคนเมื่อโกงแล้วร่ำรวยอยู่ดีกินดี มีคนนับ หน้าถือตา เคารพยกย่องจึงทำให้เด็กเกิดความขัดแย้งในจิตใจ และมีแนวโน้มที่จะกระทำในสิ่งที่ขัดต่อ หลักศีลธรรม เนื่องจากการศึกษาในปัจจุบันมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้านเพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีมีความรู้ มีศีลธรรม มีอาชีพสุจริต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี สำหรับความขัดแย้ง จนก่อให้เกิดความเคลือบแคลงใจเหล่านี้ การแนะนำสามารถที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความกระจ่างได้ สามารถแยกแยะว่าอะไรชั่ว อะไรดี อะไรควร อะไรไม่ควร อะไรคือแก่นแท้จริงของศาสนา โดยจัดให้ คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มหรือจัดให้มีการบรรยาย การอภิปราย โดยผู้รู้เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้

6. การเปลี่ยนแปลงทางด้านจำนวนประชากร ปัจจุบันจำนวนประชากรของประเทศเพิ่ม มากขึ้น แม้อัตราการเกิดจะลดลงแล้วก็ตาม ทำให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ มีการแข่งขันกันสูง เนื่องจากเกิดสถานะคนล้นงาน ทำให้เกิดปัญหาคนว่างงานมีเพิ่มมากขึ้น ปัญหาจำนวนผู้เรียนล้นชั้นเรียน โดยเฉพาะ โรงเรียนที่มีชื่อเสียงและอยู่ในเมือง แต่ในทางตรงกันข้าม โรงเรียนที่อยู่ในชนบทหรือโรงเรียนเล็ก ๆ กลับไม่ค่อยมีผู้เรียนเข้าเรียน เนื่องจาก ผู้ปกครองมองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา เพราะ ได้พบเห็นว่าผู้ที่ศึกษาสูง ๆ แต่เมื่อสำเร็จออกมา กลับไม่มีงานทำต้องว่างงานเป็นปี ๆ สภาพเช่นนี้ทำให้การแนะนำจำเป็นจะต้องจัดให้มีขึ้นในโรงเรียน เพื่อจะได้ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และเพื่อจะได้ชี้แจงให้ผู้เรียน และผู้ปกครองได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษา

7. ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างกว้างขวาง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทำได้ง่ายและรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นนิตยสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ทำให้วัฒนธรรม

ตะวันตกไหลบ่าเข้ามาในประเทศไทยอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนเกิดความสงสัย และเกิดความสับสน วุ่นวายในจิตใจ เนื่องจากสิ่งที่ทางบ้านและทางโรงเรียนสอนให้เด็กประพฤติปฏิบัติกับสิ่งที่เด็กได้พบเห็นในสังคมนั้นไม่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกัน ทำให้เด็กเกิดความลังเลว่าตนควรจะเชื่อคำสั่งสอนของทางบ้านและโรงเรียนดี หรือควรจะเชื่อตามความเป็นไปของสังคมดี ด้วยเหตุนี้ทำให้เด็กไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี อะไรควร อะไรไม่ควร อะไรถูกต้อง อะไรไม่ถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ การแนะแนวในโรงเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเป็นบริการที่จะช่วยให้เด็กสามารถเลือกและตัดสินใจได้ อย่างฉลาดและถูกต้อง

8. ความต้องการในการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ปัจจุบันผู้เรียนเป็นจำนวนมาก ยังไม่สามารถแบ่งเวลาว่างให้เหมาะสมว่าเวลาใดควรทำอะไร บางคนใช้เวลาว่างในการเล่นเที่ยวเตร่ พักผ่อนหรือร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ มากเกินไปจนทำให้กระทบต่อผลการเรียน บางคนก็มุ่งแต่เรียนอย่างเดียวจนกลายเป็นคนเคร่งเครียดทำให้สังคมเสียไป บางคนใช้เวลาว่างจากการเรียนเที่ยวเตร่ตามเพื่อน ตามสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ทำให้แนวทางการชีวิตเปลี่ยนไปอย่างน่าเสียดาย ดังนั้น การแนะแนวจะช่วยเปลี่ยน พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ไม่พึงประสงค์หรือช่วยป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าว โดยจัดกิจกรรมแนะแนว ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดอภิปรายให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การจัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญในเรื่องการแบ่งเวลาสำหรับชีวิตในคาบกิจกรรมแนะแนวหรือสนับสนุนให้ ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน เช่น กิจกรรมชุมนุมดนตรี ชุมนุมกีฬา ชุมนุมนาฏศิลป์ ชุมนุมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

มันทรา ธรรมบุศย์ (2563) กล่าวว่าไว้ว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวจะต้องจัดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การที่จะให้งานบริการแนะแนวบรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น จำเป็นจะต้องคำนึงถึงหลักการแนะแนวที่มีการวางแผนการดำเนินงานให้เหมาะสม ดังนั้นการแนะแนวจึงควรยึดถือหลักการสำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การแนะแนวเป็นบริการที่ต้องมุ่งให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนทุกคน เนื่องจากนักเรียนทุกคนย่อมต้องการความช่วยเหลือจากโรงเรียนของตน และเป็นการให้บริการด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และเท่าเทียมกัน

2. การแนะแนวเป็นกระบวนการเกี่ยวกับการศึกษาที่ต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันและเป็นไปตาม ลำดับขั้น คือจัดอย่างเป็นระบบ มีระเบียบแบบแผน มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปทุกขั้นตอนจนกระทั่งบุคคลที่ได้รับการช่วยเหลือ สามารถนาตนเองได้ และช่วยตนเองได้

3. การแนะแนวตั้งอยู่บนรากฐานของ การยอมรับในเอกลักษณ์บุคคล (Individual) ของนักเรียน รวมถึงยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) ด้วย

4. การแนะแนว เป็นงานที่วางอยู่บนพื้นฐานกระบวนการพฤติกรรมของบุคคลและเกี่ยวข้องกับพัฒนาการมนุษย์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือและกลวิธีต่างๆ ทั้งที่เป็นแบบทดสอบและไม่ใช้แบบทดสอบ เพื่อจะได้เข้าใจบุคคลแต่ละคน และเพื่อช่วยให้บุคคลแต่ละคนเข้าใจตนเอง เพื่อจะได้สามารถควบคุมพัฒนาการส่วนตัวของนักเรียนได้

5. ผู้ทำงานด้านการแนะแนวจะต้องเคารพในสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้การยอมรับในศักดิ์ศรีและคุณค่าของแต่ละคนยอมรับในสิทธิส่วนตัวในการตัดสินใจที่จะเลือกทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การเลือกและตัดสินใจของนักเรียนควรเกิดจากการใช้วิจารณญาณของนักเรียนเอง ไม่ใช่การบังคับ

6. การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษา ดังนั้นการแนะแนวควรแทรกอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองทุกด้านอย่างมีบูรณาการ (Integration)

7. การแนะแนว ที่มีประสิทธิภาพผู้ ทำหน้าที่แนะแนว (Counselor) จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมทางการแนะแนวมาโดยเฉพาะ มีทั้งความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) ที่เหมาะสมและมีการจัดดำเนินการแนะแนวอย่างมีระบบ (Systematical Guidance)

8. ผู้ทำงานด้านการแนะแนวจะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความเป็นประชาธิปไตยเป็นผู้ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น และจะต้องเป็นผู้ที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

9. การจัดบริการแนะแนวจะได้ผลและมีประสิทธิภาพ จะต้องเกิดจากความร่วมมือและความสมัครใจของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน และนักเรียนผู้มารับบริการจะต้องมาด้วยความเต็มใจให้ความร่วมมือด้วย

10. ผู้ทำงานด้านการแนะแนวจะต้องเป็นผู้ที่สามารถเก็บรักษาความลับได้ เพราะถ้าเป็นผู้ที่ไม่สามารถเก็บรักษาความลับ ก็จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย ทำให้ขาดความไว้วางใจและไม่ยินดีที่จะมารับความช่วยเหลือ

ศูนย์แนะแนวจังหวัดแพร่ โรงเรียนนารีรัตน์จังหวัดแพร่ (2563) ปัจจุบันการแนะแนวได้เข้ามามีบทบาทในการศึกษามากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก การแนะแนวมีจุดมุ่งหมายและหลักการที่สอดคล้องหรือเหมือนกันกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ การช่วยให้เยาวชนของชาติเป็นผู้ที่คิดเป็น โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาในทุก ๆ ด้าน มุ่งสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ดังจะเห็นได้จากหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 และ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ได้มีกำหนดให้มีกิจกรรมแนะแนวอย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และยังได้กล่าวไว้ หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรว่า โรงเรียนต้องจัดให้มีบริการแนะแนวส่วนตัว แนะนำการเรียนและการศึกษาต่อ เพื่อใช้ให้แก่ปัญหาให้นักเรียนสามารถเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้กิจกรรมแนะแนวที่จัดขึ้นในโรงเรียนมัศึกษานั้น หลักสูตรยังได้ระบุอีกว่ากิจกรรมแนะแนวที่จัดขึ้นนี้จะต้องครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ของการแนะแนว คือ การแนะแนว การศึกษาการแนะแนวอาชีพ การแนะแนวบุคลิกภาพและการปรับตน โดยเฉพาะด้านประพฤติก

การที่วิชาการแนะแนวหรือปัจจุบันนี้นิยมเรียกว่า จิตวิทยาการแนะแนวเข้ามามีบทบาทในการศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายก็เนื่องจากเยาวชนเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ เพราะจะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต ซึ่งจะต้องรับผิดชอบประเทศชาติต่อไป จึงสมควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกายสติปัญญา อารมณ์สังคมและจิตใจ เพื่อช่วยให้เยาวชนเหล่านั้นสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีความสุข และเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติเป็นที่พึงประสงค์ของประเทศชาติ

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งครูแนะแนวทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนว ให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำกิจกรรมแนะแนว ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และมีความสุข

สรุปได้ว่า การแนะแนวได้เข้ามามีบทบาทในการศึกษามากขึ้น เนื่องจากการแนะแนวมีจุดมุ่งหมายและหลักการที่สอดคล้องหรือเหมือนกันกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ การช่วยให้เยาวชนของชาติเป็นผู้ที่คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาในทุกๆ ด้านมุ่งสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนการที่วิชาการแนะแนวหรือจิตวิทยาการแนะแนว เข้ามามีบทบาทในการศึกษามากขึ้น เยาวชนเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ และจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต ซึ่งต้องรับผิดชอบประเทศชาติต่อไป จึงสมควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตใจ เพื่อช่วยให้เยาวชนเหล่านั้นสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีความสุข และเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติเป็นที่พึงประสงค์ของประเทศชาติ

2.2.3 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว

การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม สามารถ ตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และวางแผนชีวิตได้อย่างเหมาะสม และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังนั้น จุดมุ่งหมายของการแนะแนว สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป หมายถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนวโดยส่วนรวม คือ การแนะแนว ไม่ว่าจะจัด ณ สถานที่ใดก็ตามย่อมจะมีจุดมุ่งหมายทั่วไปเหมือนกัน หรืออาจจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า หน้าที่ของการแนะแนวก็ได้ ซึ่งมีอยู่ 3 ประการ คือ

1. เพื่อป้องกันปัญหา (Prevention) การแนะแนวมุ่งจะป้องกัน ไม่ให้ผู้เรียนเกิดปัญหา หรือ ความยุ่งยากในการดำเนินชีวิตของตน เพราะถ้าผู้เรียนปราศจากปัญหาหรือจัดการกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนก็จะมีโอกาสพัฒนาตนเองไปได้ดี ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว จำเป็นต้องศึกษา พัฒนาการ พฤติกรรมปกติ และเบี่ยงเบนทั้งหลาย เพื่อเข้าใจสาเหตุ และหาทางป้องกันปัญหาก่อนที่จะเกิดขึ้น ถือเป็นเป้าหมายหลักของการแนะแนว

2. เพื่อแก้ไขปัญหา (Curation) การแนะแนวมุ่งจะให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในการแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตน โดยหาทางขจัดปัญหาให้หมดสิ้นไป หรือทำให้คลี่คลายขึ้น เพราะถ้าปล่อยให้ผู้เรียนประสบปัญหาโดยไม่ให้ความช่วยเหลือแล้ว ผู้เรียนย่อมจะไม่สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้ และในบางครั้งอาจจะมีการปรับตัวที่ผิด ๆ ทำให้เกิดปัญหาเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งการแก้ไขปัญหาก็จะ ได้ผลจะต้องแก้ไขตามสาเหตุ ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนในด้าน ต่าง ๆ เพื่อใช้วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจึงเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้การแก้ไขปัญหาก็จะ ได้ผลจะต้องได้รับความร่วมมือทั้งจากตัวเจ้าของปัญหา และบุคคลที่แวดล้อมคน ๆ นั้นด้วย

3. เพื่อส่งเสริมพัฒนา (Development) การแนะแนวมุ่งจะให้การส่งเสริมผู้เรียนทุกคน ถือเป็นเป้าหมายสำคัญอีกประการหนึ่ง ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนา หรือส่งเสริมทั้งในด้านการศึกษา อาชีพและการพัฒนาในด้านบุคลิกภาพ เพื่อให้เติบโตเป็นคนที่มีคุณภาพเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศ การส่งเสริมพัฒนาควรกระทำกับเด็กทุกคนทั้งคนที่มีปัญหาและคนที่ไม่มีปัญหา ทั้งนี้เพราะการแนะแนวเป็นการเตรียมปัจจุบันให้ดีพร้อมสำหรับชีวิตในอนาคต

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ หมายถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนวที่สถานศึกษาซึ่งจัดให้มีการ บริการแนะแนวเป็นผู้กำหนดขึ้นมา เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมายหลักสูตร และสภาพสังคม ของสถานศึกษานั้น ๆ เช่น คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ

กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (2546, น. 24) ได้สรุป จุดมุ่งหมายของการแนะแนวไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง รักและเห็นคุณค่า ของตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
3. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากข้อมูลข่าวสาร แหล่งการเรียนรู้ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพได้เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง

4. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่อ อาชีพสุจริต

5. เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรมและจริยธรรม แก่ผู้เรียน

6. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

พจนม ลิ้มอารีย์ (2548, น. 6-7) ได้สรุปจุดมุ่งหมายเฉพาะของการแนะแนวสำหรับสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนได้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ (Self-understanding) คือ การช่วยให้ผู้เรียนรู้ถึงความต้องการความคิด ความสามารถ ความถนัด และข้อจำกัดต่าง ๆ ของตนเองอันจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียน

2. เพื่อช่วยให้ผู้เรียน รู้จักปรับตัว (Self-adjustment) ให้เหมาะสมกับตนเองและสภาพแวดล้อม คือ การช่วยให้ผู้เรียนรู้จักวิธีปฏิบัติตนเพื่อที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม และเป็นสุข

3. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักนำตนเอง (Self-direction) คือ การช่วยให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นใน ตนเอง รู้จักใช้สติปัญญาความสามารถของตนแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างฉลาดและเหมาะสม สามารถ วางแผนการชีวิตในอนาคต และสามารถนำตนเองไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักใช้วิจารณญาณคาดการณ์ล่วงหน้า สิ่งที่จะเกิดขึ้น และรู้จักหลีกเลี่ยงและป้องกันสิ่งที่จะเกิดขึ้นโดยกะทันหัน

5. เพื่อส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน เพราะการมีสัมพันธภาพที่ดี จะ ช่วยให้การบริหารงานของโรงเรียนดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

6. เพื่อช่วยฝึกในเรื่องประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนของชาติ เพราะการฝึกให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตน และมีการปฏิบัติจริง จะช่วยให้ผู้เรียนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

7. เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในที่สุด

Kochhar (1984, p.34) ได้อธิบายเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนด้วยวิธีการที่เป็นระบบ ทำให้สามารถปรับตัวในการเรียนดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาต่าง ๆ

3. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกสาขาการเรียน และวางแผนการเรียนได้อย่างเหมาะสม

4. เพื่อช่วยให้ครู อาจารย์สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตรงความต้องการของผู้เรียน

5. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนหรือกิจกรรมต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถอธิบายจุดมุ่งหมายของการแนะแนว ได้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนในห้วงอวกาศเต็มตามศักยภาพแห่งตน ซึ่งการที่จะพัฒนาตนเองได้ นั้นต้องเริ่มจากการรู้จักเข้าใจตนเอง และสภาพแวดล้อม ซึ่งจะช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของบุคคลในทุกด้าน โดยการวางแผนการศึกษาอาชีพ และการดำเนินชีวิต สามารถบริหารจัดการตนเอง ป้องกันแก้ไขปัญหาได้ เน้นให้บุคคลสามารถรับผิดชอบดูแล ตนเองได้ รวมถึงส่งเสริมการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และยอมรับ สภาพความเป็นจริงของชีวิตได้

3. เพื่อช่วยให้บุคคลทุกฝ่ายเข้าใจผู้เรียน มีเจตคติและความปรารถนาที่ดี ส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา ทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข จะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายของการแนะแนวจะช่วยให้ผู้แนะแนว หรือครูแนะแนวได้มีทิศทางในการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการแนะแนวเป็นกระบวนการในการให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง เริ่มจากการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้เรียน กล่าวคือ การป้องกัน ปัญหาเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทั้งกายและใจของผู้เรียนก่อนที่จะต้องเผชิญกับปัญหาที่แท้จริง ดังนั้น เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจริง ๆ การแก้ปัญหาจึงเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และเมื่อปัญหาต่าง ๆ ได้รับการแก้ไขแล้ว การส่งเสริมและพัฒนาจะทำให้ผู้เรียนมีกำลังในการดำเนิน

ชีวิต และมีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจนมากขึ้น หากจะกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวให้เกิดความชัดเจนก็คือ “การช่วยเหลือบุคคล ให้เขาสามารถช่วยเหลือตนเองได้”

สรุปได้ว่า การแนะแนวมีความสำคัญมากจึงมีขอบข่ายที่กว้างขวาง โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษาทุกระดับ ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการแนะแนว คือ ทำให้บุคคลพัฒนาด้วยตัวเองอย่างดีที่สุดทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์สังคม และจิตใจและช่วยให้บุคคลช่วยเหลือตัวเองได้ในทุกเรื่อง เรียนรู้ที่จะดำรงอยู่อย่างมีความสุข

2.2.4 ประเภทของการแนะแนว

การแนะแนวมีหลายประเภท สามารถจำแนกออกได้ตามลักษณะของปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้เรียน ต้องการความช่วยเหลือ หรือตามจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษาจะให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน เช่น ถ้าผู้เรียนมีปัญหาทางการเรียน การศึกษาต่อ การติวข้อสอบ การช่วยเหลือที่ทางสถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียนเพื่อขจัดปัญหาเหล่านี้ก็เรียกว่า การแนะแนวการศึกษา ถ้าผู้เรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการ เลือกออาชีพ การหางาน การปรับตัวให้เข้ากับงาน การช่วยเหลือที่ทางสถานศึกษาจัดให้ ก็เรียกว่า การแนะแนวอาชีพ ถ้าผู้เรียนมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การช่วยเหลือของทางสถานศึกษา เรียกว่า การแนะแนวสุขภาพ ถ้าผู้เรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อน การวางตัวในสังคม การช่วยเหลือ ของทางสถานศึกษาก็เรียกว่า การแนะแนวด้านสังคม เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการแบ่งประเภทของการแนะแนวนั้น สามารถแบ่งได้มากมายตามลักษณะปัญหาของผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ โดยส่วนมากมักจะแบ่งการแนะแนวออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ 1) การแนะแนวการศึกษา 2) การแนะแนวอาชีพ และ 3) การแนะแนวส่วนตัวและสังคม

การแนะแนวการศึกษา (Educational Guidance) หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา เพื่อให้ประสบความสำเร็จทางการศึกษาตามศักยภาพ ของผู้เรียน เช่น แนวทางในการศึกษาต่อ โครงสร้างหลักสูตร การเลือกแผนการเรียน วิธีการเรียน เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร การบริหารจัดการตนเอง ด้านการเรียน การแบ่งเวลาเรียน การเตรียมตัวสอบ การสร้างสมาธิในการเรียน เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักเลือก และปรับตัวได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถวางแผน และแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนได้ โดยจุดมุ่งหมายของการแนะแนวการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล ตลอดจนระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนจะได้แนวทางในการ ปฏิบัติตน ได้อย่างถูกต้อง

2. เพื่อช่วยให้ผู้เรียน ได้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกแผนการเรียน ได้ถูกต้องตรงกับความสนใจ ความต้องการ ความถนัด และความสามารถ ของตน

3. เพื่อช่วยให้ผู้เรียน ได้รับข้อเสนอแนะทางการศึกษาต่อในด้านต่างๆ เช่น คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษา วิธีการรับเข้าศึกษา จำนวนที่รับ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน และระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา เป็นต้น

4. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ทางสถานศึกษาจัดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ความสามารถพิเศษของผู้เรียนปรากฏเด่นชัด และได้รับการส่งเสริมพัฒนาอย่างเต็มที่

5. เพื่อช่วยให้ผู้เรียน ได้ประสบความสำเร็จในการศึกษาตามแผนการเรียนของตน การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนเกี่ยวกับการวางแผนและการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อช่วยให้ผู้เรียน ได้ค้นพบอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสภาพร่างกายของตน ดังนั้น การแนะแนวอาชีพจึงเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพ การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ แนวทาง และโอกาสของการประกอบอาชีพแต่ละชนิด วิธีการทำงานเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ การปรับตัวอย่างมีความสุขในการประกอบอาชีพนั้น ๆ ตลอดจนการมีเจตคติที่ถูกต้องต่อการทำงาน สุจริตทุกชนิด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนวางแผนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการเตรียมตัวเพื่อการ ประกอบอาชีพที่เลือกได้อย่างเหมาะสม โดยจุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพ สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้เรียน ได้มองเห็นความสำคัญของงานอาชีพ
2. เพื่อช่วยให้ผู้เรียน ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น และในโลกว้าง
3. เพื่อช่วยให้ผู้เรียน ได้ตระหนักถึงอิทธิพลของสิ่งต่างๆ เช่น ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ระดับสติปัญญา สภาพร่างกาย ที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ
4. เพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับอาชีพที่ผู้เรียนสนใจ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน ได้มีความเข้าใจในอาชีพนั้นๆ ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น
5. เพื่อช่วยให้ผู้เรียน รู้จักวิธีการแสวงหางาน วิธีการสมัครงาน วิธีการปรับตัวให้เข้ากับงาน และวิธีการปฏิบัติตนให้มีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน
6. เพื่อช่วยให้ผู้เรียน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริตทุกอาชีพ

การแนะแนวส่วนตัวและสังคม (Personal and Social Guidance) หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในเรื่องที่นอกเหนือจากด้านการศึกษาและอาชีพ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้เกิด ความเข้าใจตนเองและสภาพแวดล้อม รู้จักปรับปรุงตนเอง ทำให้สามารถดำเนินชีวิตและปรับตัวอยู่ใน สังคมได้อย่างมีความสุข สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่ต้องประสบได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น การแนะแนว ส่วนตัวและสังคมจึงเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมารยาทสังคม การคบเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ การรักษาสุขภาพกายและสุขภาพจิต บุคลิกภาพ และการแต่งกาย อารมณ์ และการควบคุมอารมณ์ มนุษยสัมพันธ์ การใช้เวลาว่าง จริยธรรมและค่านิยม ศาสนาและความเชื่อ การใช้จ่ายเงินและการออม เป็นต้น โดยจุดมุ่งหมายของการแนะแนวส่วนตัวและสังคม สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะและบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นที่ชื่นชมแก่ผู้พบเห็น
 2. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเอง และรู้จักปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องของตนให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น
 3. เพื่อช่วยให้ผู้เรียน ได้มีความเข้าใจผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัว เข้ากับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ทำให้มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
 4. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักรักษาสุขภาพกายและสุขภาพจิตของตนให้ดีอยู่เสมอ เพื่อจะได้ไม่ เป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของตน
 5. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้มีเจตคติ ค่านิยมและจริยธรรมที่ถูกต้องไม่ประพฤติปฏิบัติตนไปในทางที่เสื่อมเสีย
 6. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักใช้เวลาว่าง และใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองอย่างแท้จริง
- ความมุ่งหมายประการหนึ่งของการแนะแนว คือ การส่งเสริมพัฒนาในทุกๆ ด้านของผู้เรียน ดังนั้น การให้บริการแนะแนวจึงต้องครอบคลุมประเภทของการแนะแนวทั้งสามประการข้างต้น และในทางปฏิบัติ ประเภทของการแนะแนวทั้งสามประการก็ไม่อาจแยกจากกันได้ เพราะพัฒนาการของ มนุษย์จะเกี่ยวข้อง และส่งผลถึงกันและกันเสมออย่างที่กล่าวกันว่า การแนะแนวนั้นเป็นการแนะแนวชีวิต (Life Guidance) ของบุคคล

สรุปได้ว่า การแนะแนว กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับการวางแผนและการตัดสินใจในการเลือกการศึกษาและเลือกอาชีพ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจตนเองและสภาพแวดล้อม ได้ค้นพบอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสภาพร่างกายของตน ทำให้นักเรียน ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็น สภาพและลักษณะของงาน คุณสมบัติที่จำเป็น การฝึกฝนอบรม รายได้ สวัสดิการ ความมั่นคงและความก้าวหน้า สิ่งแวดล้อม

การรักษาสุขภาพกาย และสุขภาพจิต มารยาทสังคม การคบเพื่อนต่างเพศ และเพื่อนเพศเดียวกัน การใช้เวลาว่าง บุคลิกภาพและการแต่งกายอารมณ์และการควบคุมอารมณ์ มนุษยสัมพันธ์ จริยธรรม และค่านิยม การใช้จ่ายเงินศาสนาและความเชื่อ ฯลฯ เป็นการช่วยให้ทรัพยากรมนุษย์ได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติอย่างแท้จริง

2.2.5 หลักการของการแนะแนว

ปรัชญาของการแนะแนวที่เป็นแนวคิดหรือทัศนะตามหลักจิตวิทยาและประชาธิปไตย ดังที่กล่าวข้างต้น นำมาสู่หลักการของการแนะแนว ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ควรยึดถือปฏิบัติในงานแนะแนว โดยมีนักแนะแนวได้เสนอหลักการของการแนะแนวไว้ดังนี้

พนม ลีมาอารีย์ (2548, น. 6-7) ได้สรุปหลักการที่สำคัญของการแนะแนว (Basic Principles of Guidance) ไว้ดังนี้

1. การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนจะต้องมุ่งให้ความช่วยเหลือผู้เรียนทุกคน เนื่องจาก ผู้เรียนทุกคนย่อมต้องการความช่วยเหลือจากโรงเรียนของตน และเป็นการให้บริการด้วยความเสมอภาคเป็นธรรม และเท่าเทียมกัน

2. การจัดบริการแนะแนวจะต้องกระทำอย่างเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง คือ จัดอย่างมีระบบ มีระเบียบแบบแผน มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปเป็นลูกโซ่ทุกขั้นตอน จนกระทั่งบุคคลที่ได้รับการช่วยเหลือสามารถนำตนเองได้ ช่วยตนเองได้

3. ผู้ทำงานแนะแนวจะต้องยอมรับในความเป็นเอกัตบุคคล (Individual) ของผู้เรียน คือ จะต้องมีความเข้าใจและยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

3.1 บุคคลแต่ละคนย่อมมีลักษณะเฉพาะของตนเองจะไม่เหมือนคนอื่น ไม่ว่าจะรูปร่าง สติปัญญา ความสามารถ อุปนิสัย ค่านิยม ความสนใจ เป็นต้น

3.2 บุคคลแต่ละคนย่อมมีพัฒนาการไปตามลักษณะเฉพาะของตนอย่างมีลำดับขั้น และต่อเนื่อง

3.3 บุคคลแต่ละคนย่อมมีกระบวนการแห่งการเปลี่ยนแปลงของตนตามประสบการณ์ที่ตนเองประสบมา และตามแนวทางหรือแผนการของตนที่วางไว้สำหรับอนาคต

4. การแนะแนวเป็นงานที่วางอยู่บนพื้นฐานกระบวนการพฤติกรรมของบุคคล และเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของมนุษย์ ดังนั้นการแนะแนวจึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือและกลวิธีต่างๆ ทั้งที่เป็นแบบทดสอบและไม่ใช่แบบทดสอบ เพื่อจะได้เข้าใจบุคคลแต่ละคน และเพื่อช่วยให้บุคคลแต่ละคนได้ เข้าใจตนเอง เพื่อจะได้สามารถควบคุมพัฒนาการส่วนตัวของผู้เรียนได้

5. ผู้ทำงานด้านการแนะแนวจะต้องเคารพในสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่ละคน คือ จะต้องยอมรับว่าผู้เรียนแต่ละคนมีอิสรภาพที่จะเลือกแนวทางชีวิตของตนเอง การเลือกและการตัดสินใจของผู้เรียนควรเกิดจากการใช้วิจารณญาณของผู้เรียนเอง ไม่ใช่เกิดจากการบังคับ

6. การแนะแนวถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการของการศึกษา ดังนั้นการแนะแนวควรสอดแทรกอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนได้มีการพัฒนาตนเองทุกด้านอย่างมีบูรณาการ (Integration)

7. การแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้แนะแนว (Counselor) จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมทางการแนะแนวมาโดยเฉพาะ มีทั้งความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) ที่เหมาะสมและมีการจัดดำเนินการแนะแนวอย่างมีระบบ (Systematical Guidance)

8. ผู้ทำงานด้านการแนะแนวจะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย เป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และจะต้องเป็นผู้ที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

9. การจัดบริการแนะแนวจะได้ผลดีมีประสิทธิภาพ จะต้องเกิดจากความร่วมมือและความสมัครใจจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน และผู้เรียนผู้มารับบริการจะต้องมาด้วยความเต็มใจให้ความร่วมมือด้วย

10. ผู้ทำงานด้านการแนะแนวจะต้องเป็นผู้ที่สามารถเก็บรักษาความลับได้ เพราะถ้าเป็นผู้ที่ไม่สามารถเก็บรักษาความลับได้ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย ทำให้ขาดความไว้วางใจ และไม่ยินดีที่จะมารับความช่วยเหลือ

Shertzer and Stone (1968, น. 42-44 อ้างถึงใน นิรันดร์ จุลทรัพย์, 2558, น. 43-44) กล่าวถึงหลักการเบื้องต้นของการแนะแนวที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป โดยมีหลักการสำคัญ 10 ประการ ดังนี้

หลักการข้อที่ 1 การแนะแนวเป็นการช่วยเหลือบุคคลโดยอาศัยระบบการพัฒนา ไม่ใช่เป็นการนำบุคคลเพื่อให้เกิดการพัฒนาในตัวของเขา การช่วยเหลือนั้นจะอาศัยวุฒิภาวะของแต่ละบุคคลเป็นหลักยึด ผู้ให้การแนะแนวต้องเคารพและยอมรับในความรับผิดชอบของบุคคลที่มาขอความช่วยเหลือเป็นการช่วยเหลือให้บุคคลได้เพิ่มพูนประสบการณ์ เกิดเจตคติในการที่จะช่วยตนเอง

หลักการข้อที่ 2 หน้าที่ที่เหมาะสมของการแนะแนว คือ การพยายามสร้างสัมพันธภาพระหว่าง วิชาการและสังคมภายนอก เพราะการแนะแนวเป็นเรื่องพิเศษของบุคคลต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมภายนอก

หลักการข้อที่ 3 การแนะนำตั้งอยู่บนรากฐานของความสำนึกที่ว่าคนทุกคนมีเกียรติ มีคุณค่า และคำนึงถึงความถูกต้องของแต่ละบุคคล มีความนับถือต่อคนอื่นด้วยใจจริง การให้ความเคารพนับถือในตัวบุคคลนั้นก็เพราะทุกคนย่อมมีค่า มีสิทธิในการตัดสินใจทุกสิ่งทุกอย่างถูกต้อง ตามกฎหมาย ดังนั้น ทุกคนจึงมีสิทธิที่จะเลือกแนวทางของตัวเอง และคนเราสามารถก้าว ไปสู่ จุดมุ่งหมายที่ เขาอยากจะเป็นนั้นได้ แม้ว่าจะมีบางสิ่งอย่างอย่างเปลี่ยนแปลงไปจากความจริงที่เคย คาดคิดไว้ก็เป็น หน้าที่ของเขาที่จะต้องรับผิดชอบตัวเอง

หลักการข้อที่ 4 การแนะนำ คือ การให้ความช่วยเหลือบุคคลในการเลือกวางแผน การตีความสิ่งต่าง ๆ และการตัดสินใจอย่างฉลาด พร้อมจะแก้ไขหรือต่อสู้กับอุปสรรค อันจะ เกิดขึ้นในแผนต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง การแนะนำนี้ผู้เรียน สามารถวางแผนด้วย ตัวเองได้อย่างถูกต้อง รู้จักตัวเอง รู้จักการวาง โครงการที่จะเข้าเป็นสมาชิก ต่างๆ โดยการตัดสินใจด้วย ตนเองอย่างอิสระ รู้จักเลือกแนวทางชีวิตเพื่อปฏิบัติและรู้จักรับผิดชอบ ตัวเอง

หลักการข้อที่ 5 การแนะนำ คือจุดเริ่มต้นในการรู้จักทำงานร่วมกันโดย ไม่บังคับให้ผู้เรียนปฏิบัติหรือยอมปฏิบัติตามคำของผู้แนะนำ เมื่อผู้เรียนไม่เต็มใจที่จะปฏิบัติก็จะรู้สึกต่อต้าน ขัดแย้ง บางทีอาจจะรู้สึกโกรธไม่พอใจ การแนะนำจะเกิดขึ้นจากแรงจูงใจภายในหรือด้วยความ เต็มใจของบุคคลนั้นๆ มากกว่าจะเกิดจากแรงจูงใจภายนอก ผู้เรียนทุกคนมีสิทธิที่จะขอความช่วยเหลือ

หลักการข้อที่ 6 การแนะนำ เป็นกระบวนการศึกษาที่จะต้องปฏิบัติการต่อเนื่องกันไป ตลอดไป จะเริ่มตั้งแต่ใน โรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษาจนถึงระดับวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มี คณะ ผู้ให้การแนะนำทำงานร่วมกัน ติดต่อกันมีข้อมูลต่างๆ รวบรวมไว้เป็นอันหนึ่งอันเดียว เพื่อ ช่วยเหลือโครงการแนะนำของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ

หลักการข้อที่ 7 การแนะนำต้องอยู่บนรากฐานกว้าง ๆ ของบุคคลและสังคมของเขา เป็นรายบุคคล ก่อนจะให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลหนึ่งควรต้องรู้จักจุดอ่อน จุดเด่น และความสามารถ พิเศษ การที่จะรู้จักสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นต้องใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เข้าช่วยเหลือให้รู้จัก บุคคลให้มากที่สุด

หลักการข้อที่ 8 การแนะนำ เป็นหน้าที่ของบุคคลหลายคนช่วยกันทำงานอย่างเข้มแข็ง ได้แก่ ผู้แนะนำ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ นักจิตวิทยา ทั้งหมดนี้จะช่วยกันให้การแนะนำแก่เด็ก หนุ่ม สาวตามขีดจำกัดของความสามารถและความรับผิดชอบของบุคคลเหล่านั้นเป็นรายบุคคล

หลักการข้อที่ 9 การแนะแนว คือ การช่วยให้ผู้เรียนได้ตระหนักในความจริงที่เกี่ยวข้องกับตัวของเขาเองอย่างมากที่สุด เพื่อจะได้รู้จักปรับตัว ปรับความเข้าใจในตนเอง การยอมรับและเข้าใจ จุดมุ่งหมายของตนเอง เพื่อทราบว่าตนเองมีความสามารถและโอกาสต่าง ๆ มากหรือน้อยเพียงใด

หลักการข้อที่ 10 การแนะแนว คือ การชี้ให้เห็นความแตกต่างของสภาพบุคคล ภาวะสังคม ของผู้เรียนแต่ละคน รวมทั้งการชี้ให้เห็นผลของการศึกษาของบุคคล ตลอดจนความพยายามของโรงเรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เล่าเรียนจนบรรลุความสำเร็จตามความต้องการของแต่ละคนได้

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2558, น.44) ได้สรุปว่า การดำเนินงานแนะแนวที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องมีหลักการ มีการวางแผนในการที่จะให้ความช่วยเหลือบุคคลทั้ง 3 ลักษณะด้วยกัน คือ 1) Developmental Approach คือ มุ่งจะให้บุคคลได้เกิดพัฒนาการในด้านต่างๆ 2) Preventive Approach คือ มุ่งจะป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับบุคคล 3) Curative Approach คือ มุ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้วโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล การยอมรับในคุณค่า ความเข้าใจในพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล ยอมรับในคุณค่า เคารพศักดิ์ศรี และตั้งอยู่บนพื้นฐานตามวัฒนธรรมของบุคคล การดำเนินงานแนะแนว โดยจะต้องมีการประสานงานและได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน จากปรัชญาของการแนะแนวที่นำมาสู่หลักการของการแนะแนวดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของทั้งสองสิ่งนำไปสู่การปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรม

จรรยาบรรณวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทยได้ประกาศจรรยาบรรณวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนวไว้ 9 ประการ ดังนี้ (สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2552, น. 15)

1. ให้บริการด้วยความเต็มใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล กล่าวคือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนว ยังให้บริการด้วยความเสียสละและอุทิศตนเต็มความสามารถ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2. ยอมรับละสรีทธาในวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ กล่าวคือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนว มีเจตคติที่ดี เห็นคุณค่าในวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ โดยการแสดงออกด้วยการชื่นชมว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญ และจำเป็นต่อสังคม รวมทั้งปกป้องเกียรติภูมิของวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว เข้าร่วม กิจกรรมและสนับสนุนองค์กรวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว

3. เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ผู้รับบริการด้วยใจบริสุทธิ์ใจโดยเสมอหน้า กล่าวคือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนว เอาใจใส่ ช่วยเหลือ และส่งเสริมให้กำลังใจแก่ ผู้รับบริการโดยสนองตอบต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจอย่างจริงจังด้วยความเห็นอกเห็นใจ โดยคำนึงถึงสิทธิพื้นฐานของผู้รับบริการอย่างเท่าเทียมและปรารถนาที่จะให้ผู้รับบริการพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ

4. มีวิสัยทัศน์ และพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก กล่าวคือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนว มีความสนใจใฝ่รู้ ศึกษา ค้นคว้า ริเริ่มสร้างสรรค์ เสริมสร้างความรู้ให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี

5. ปฏิบัติงานตามหลักวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว กล่าวคือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทาง จิตวิทยาการแนะแนว ปฏิบัติงานโดยอาศัยความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้รับการฝึกฝนตามหลัก วิชาการ จากสถาบันหรือองค์กรวิชาชีพที่มีการรับรองอย่างเป็นทางการ

6. รักษามาตรฐานและรับผิดชอบต่อการประกอบอาชีพจิตวิทยา กล่าวคือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวสามารถรักษาคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพไว้ในระดับสูงเสมอ และรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

7. ยุติการให้บริการที่นอกเหนือความสามารถของตนเอง และส่งต่อไปยังบุคคลที่เหมาะสม กล่าวคือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวต้องหยุดให้บริการเมื่อประเมินสถานการณ์แล้ว พบว่า การให้บริการนั้นอยู่นอกเหนือความสามารถของตน และส่งผู้รับบริการไปยังบุคคลที่มีความ เหมาะสมหรือตามความประสงค์ของผู้รับบริการ

8. รักษาความลับของผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากผู้รับบริการ กล่าวคือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวต้องไม่เปิดเผยความลับซึ่งเป็นข้อมูลของ ผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง หากจำเป็นจะต้องนำข้อมูล ไปใช้ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับบริการ

9. เคารพสิทธิไม่แสวงหาผลประโยชน์จากผู้รับบริการ กล่าวคือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทาง การแนะแนวต้องให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อผู้รับบริการ เพื่อให้ผู้รับบริการทราบสิทธิและผลที่อาจ ได้รับจากการรับบริการ รับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจของผู้รับบริการและไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้รับบริการ

สรุปได้ว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักเข้าใจตนเอง และสภาพแวดล้อม สามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ วางแผนชีวิตได้อย่างเหมาะสม และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ประเทศสหรัฐอเมริกาถือเป็นประเทศ

ที่มีการจัดการแนะแนว อย่างเป็นระบบที่ประเทศไทยยึดเป็นแม่แบบในการดำเนินงานแนะแนว สำหรับความสำคัญและความจำเป็นของการแนะแนวมีหลายประการ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลง ทางด้านสภาพครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านอาชีพ ด้านวัฒนธรรม และความเชื่อทางศาสนา ด้านจำนวนประชากร ด้านเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ๆ และความต้องการในการรู้จักใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์ โดยจุดมุ่งหมายของการแนะแนว สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ จุดมุ่งหมายทั่วไป ได้แก่ การป้องกันปัญหา การแก้ไข ปัญหา และการส่งเสริมพัฒนา และจุดมุ่งหมายเฉพาะ การแนะแนว แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ และการแนะแนวส่วนตัวและสังคม ซึ่งมีรูปแบบวิธีการ จัดการแนะแนวอยู่ 2 ลักษณะ ได้แก่ การแนะแนวรายบุคคล และการแนะแนวกลุ่ม สำหรับปรัชญา และหลักการของการแนะแนว ถือเป็น แนวความคิดที่ยึดถือเป็นหลักในการดำเนินงานแนะแนว ประกอบด้วย มนุษย์มีความแตกต่างกัน มนุษย์มีคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ มนุษย์ย่อมมีปัญหาและต้องการความช่วยเหลือมนุษย์มีศักยภาพที่ สามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้ และมนุษย์เป็น ทรัพยากรที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง ส่วนขอบข่ายของการแนะ แนว ประกอบด้วย 5 บริการ คือ บริการศึกษา และรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล บริการ สนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามและประเมินผลในการ ดำเนินงานแนะแนวให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ผู้แนะแนวควรได้รับการฝึกฝน และ ดำรงตนอยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพแนะแนวที่กำหนดไว้

2.3 ประวัติการแนะแนว

การศึกษาเรื่องการแนะแนวจำเป็นที่จะต้องศึกษาเกี่ยวกับประวัติของการแนะแนว เพราะการศึกษาประวัติความเป็นมาของการแนะแนว จะช่วยให้สามารถเข้าใจการแนะแนวได้ดีขึ้น ว่าได้มีการพัฒนาเป็นลำดับขั้นอย่างไร ซึ่งในที่นี้จะขอนำเสนอเฉพาะประวัติการแนะแนวของ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยเท่านั้น เนื่องจากสหรัฐอเมริกาคือประเทศที่มีการจัดการ แนะแนวอย่างเป็นระบบที่นักการศึกษาของไทยได้รู้จักและยึดเป็นแม่แบบ ส่วนประวัติการแนะ แนวของไทยก็จำเป็นที่จะต้องศึกษา เพื่อจะได้ทราบถึงวิวัฒนาการของการแนะแนวในประเทศไทย ว่ามีความเป็นมาอย่างไร

2.3.1 ประวัติการแนะแนวในประเทศสหรัฐอเมริกา

สำหรับการแนะแนวในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ทำกันอย่างเป็นระบบอย่างเช่นทุกวันนี้ เกิดขึ้นปลายศตวรรษที่ 19 โดยสามารถลำดับเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับประวัติของการแนะแนวได้ ดังนี้ (กฤตวรรณ คำสม, 2557, น.23 – 33)

ปี ค.ศ. 1895 ได้มีโรงเรียนอาชีพ ซึ่งเป็นการขยายหลักสูตร โดยเปิดสอนวิชาชีพหลาย สาขาขึ้นในโรงเรียนช่างกลของเมืองซานฟรานซิสโก ชื่อ California School of Mechanical Arts เริ่มจัดบริการแนะแนวอาชีพให้แก่นักเรียนขึ้นเป็นครั้งแรก โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลอง เรียนเพื่อตรวจสอบว่าตนจะมีความถนัดในแขนงใด นอกจากนี้ยังมีการพิจารณาคุณสมบัติของ นักเรียน มีการให้คำปรึกษาและหางานให้ทำ และมีการติดตามผลของนักเรียนเก่าที่จบออกไปแล้ว อีกด้วย โรงเรียนนี้จึงได้ชื่อว่าเป็นต้นตระกูลของการแนะแนว

ปี ค.ศ. 1908 แฟรงค์ พาร์สันส์ (Frank Parsons) ได้ดำเนินการจัดตั้งสำนักงานการอาชีพ ขึ้นในเมืองบอสตัน มลรัฐแมสซาชูเซตส์ มีชื่อว่า Vocational Bureau of Boston โดยได้รับการ สนับสนุนทางการเงินจากนักสังคมสงเคราะห์ชื่อนางควินซี เอ ชอร์ (Quincy A. Shaw) สำนักงาน แห่งนี้มุ่งให้บริการแก่เยาวชนในการเลือกอาชีพ โดยยึดถือว่าความสนใจและความถนัดเป็นสิ่งที่ จะต้องพิจารณาก่อนในการแนะแนวอาชีพให้แก่เด็ก ทั้งนี้เพราะปัญหาสำคัญของหนุ่มสาวในสมัย นั้น คือปัญหาการเลือกอาชีพ หลักการแนะแนวอาชีพที่พาร์สันส์ใช้ในเวลานั้น คือ

1. ให้ผู้มารับบริการได้รู้จัก และเข้าใจตัวเองให้ดีขึ้นทั้งจุดเด่นและจุดด้อย ตลอดจน คุณสมบัติอื่น ๆ
2. ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโลกของงานอาชีพ และรายละเอียดอื่นๆ เกี่ยวกับอาชีพแก่ผู้มารับบริการ
3. ให้ผู้มารับบริการได้ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพด้วยตนเอง โดยใช้ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับตนเอง พิจารณาควบคู่ไปกับความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพ

พาร์สันส์พยายามทำให้หลักการทั้งสามข้างต้นน่าเชื่อถือยิ่งขึ้นด้วยการพยายาม หลีกเลี่ยง การใช้วิธีการที่ไม่เป็นวิทยาศาสตร์ที่นิยมปฏิบัติกัน ในยุคนั้น เช่น การทำนายลายมือ การ ทำนายตาม หลักโหราศาสตร์ การทำนายนิสัย และความสามารถจากลักษณะของร่างกาย เป็นต้น

นอกจากนี้ ใน ค.ศ. 1909 พาร์สันส์ได้เขียนหนังสือชื่อ “การเลือกอาชีพ” (Choosing a Vocation) ขึ้น เพื่อ เผยแพร่ความคิดเรื่องการแนะแนวอาชีพ โดยชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบที่สำคัญ ของการเลือกอาชีพมี 3 ประการ คือ

1. การวิเคราะห์ตนเอง โดยผู้แนะแนวจะช่วยให้ผู้รับการแนะแนวได้เข้าใจคุณสมบัติของตนเองอย่างแจ่มแจ้ง ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ สติปัญญา สภาพร่างกาย และกำลังทรัพย์สิน เป็นต้น

2. การวิเคราะห์งาน โดยผู้แนะแนวจะช่วยให้ผู้รับการแนะแนวได้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับลักษณะของอาชีพประเภทต่าง ๆ รวมทั้งปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จในอาชีพนั้น ๆ ด้วย เช่น ความต้องการของตลาดแรงงาน เวลา และทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ ความก้าวหน้าและสถานการณ์ต่าง ๆ

3. การใช้วิจารณญาณของตนเลือกอาชีพ โดยอาศัยความรู้ความเข้าใจทั้งสองประการข้างต้นมาประกอบกันเพื่อตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสม

พาร์สันส์ได้บัญญัติศัพท์คำว่า “การแนะแนวอาชีพ” (Vocational Guidance) ขึ้นและได้ให้ความหมายไว้ว่า การแนะแนวอาชีพ หมายถึง การช่วยเยาวชนในการเลือก การฝึกฝนเตรียมตัว การแสวงหาอาชีพ และการปรับปรุงตัวเอง เพื่อให้ได้รับความสำเร็จและมีความก้าวหน้าในอาชีพที่ตนได้เลือก นอกจากนี้ พาร์สันส์ยังได้ทำการฝึกอบรมเพื่อผลิตบุคลากรด้านการแนะแนวอาชีพ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการมีครูแนะแนวประจำโรงเรียน จากผลงานข้างต้น ทำให้พาร์สันส์ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาของการแนะแนวอาชีพในเวลาต่อมา

ปี ค.ศ. 1910 สภาการค้าแห่งเมืองบอสตัน ได้ออกเงินทุนจัดการประชุมเรื่องการแนะแนว อาชีพระดับชาติขึ้นเป็นครั้งแรก ก่อให้เกิดการจัดตั้ง “สมาคมแนะแนวอาชีพแห่งชาติ” (The National Vocational Guidance Association) ขึ้น

ปี ค.ศ. 1911 แฟรงค์ พี กู๊ดวิน (Frank P. Goodwin) ได้เริ่มจัดบริการแนะแนวขึ้นตามโรงเรียนในเมืองซินเนติ มลรัฐโอไฮโอ การจัดบริการแนะแนวของแฟรงค์ พี กู๊ดวิน มีลักษณะสำคัญอยู่ 5 ประการ คือ

1. จัดให้มีระเบียบนสะสมประจำตัวผู้เรียน เพื่อศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล
2. สอนให้ผู้เรียนสนใจเรื่องอาชีพไปด้วย ในขณะที่เรียนวิชาสามัญ
3. สอนให้รู้ลักษณะของอาชีพประเภทต่าง ๆ และคุณสมบัติที่จะทำให้ประกอบอาชีพนั้นเจริญก้าวหน้า
4. ให้รู้จักสถาบันที่ให้การศึกษาวิชาชีพต่าง ๆ รวมทั้งมหาวิทยาลัยด้วย
5. จัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับการประกอบอาชีพหรือศึกษาด้านวิชาชีพต่อไป

ปี ค.ศ. 1913 ได้มีการจัดตั้งแหล่งสนเทศด้านอาชีพ (The Vocational Information Department) ขึ้นที่เมืองบอสตัน เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์ผลิตเอกสาร เพื่อการแนะแนวอาชีพส่งไปตาม โรงเรียนต่าง ๆ

ปี ค.ศ. 1914 ทรูแมน แอล เคลลีย์ (Truman L. Kelly) ได้บัญญัติศัพท์การแนะแนวการศึกษา (educational guidance) ขึ้น โดยได้ให้ความหมายไว้ว่า การแนะแนวการศึกษา คือ การให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียน วิธีการเรียน และการปรับตัวในโรงเรียน

ปี ค.ศ. 1920 วิลเลียม เอ็ม พรอคเตอร์ (William M. Proctor) ได้เน้นว่าการแนะแนวมิชอบเขตกว้างกว่าการแนะแนวการศึกษา และการแนะแนวอาชีพ แต่ยังรวมถึงการช่วยเหลือผู้เรียนเกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตอีกด้วย

ปี ค.ศ. 1938 ได้มีผู้พัฒนากระบวนการให้คำปรึกษาขึ้นมาใช้ เช่น โดเนลด์ จี แพทเตอร์สัน (Donald G. Paterson) และอีจี วิลเลียมสัน (E.G. Williamson) โดยได้พัฒนาการให้คำปรึกษาแบบนำทาง ซึ่งเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้มารับคำปรึกษา (client) แล้วมาวิเคราะห์วินิจฉัย ปัญหา คาดคะเนพฤติกรรม ให้คำปรึกษา และติดตามผล โดยใช้เครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบต่าง ๆ

ปี ค.ศ. 1942 คาร์ล อาร์ โรเจอร์ (Carl R. Roger) ได้พัฒนาวิธีการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทาง โดยมีหลักการว่า มนุษย์มีความสามารถในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาของตนเองได้ ถ้าบุคคลนั้น รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ ได้สำรวจตนเอง สำรวจปัญหาของตนเองอย่างไม่หนีความจริง ฉะนั้น จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาไม่ใช่เป็นการแก้ปัญหาให้ผู้มารับคำปรึกษา แต่เป็นการให้ผู้มารับ คำปรึกษายอมรับความจริง และพร้อมที่จะแก้ปัญหาของตน หรือพร้อมที่จะตัดสินใจใช้การตัดสินใจเคราะห์ อย่างถี่ถ้วนมีเหตุมีผล

นอกจากนี้ จอห์น โวลเป้ (Joseph Wolpe) พัฒนาวิธีการให้คำปรึกษาแบบผสม ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้รับคำปรึกษาได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการแก้ปัญหาเป็นสำคัญ ปี ค.ศ. 1946 ได้มีการออกพระราชบัญญัติที่เรียกว่า จอร์จ – บาร์เดน (George – Barden Acts) เพื่อสนับสนุนงานแนะแนว โดยรัฐบาลกลางจะจัดสรรงบประมาณให้แก่ลรัฐต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในกิจการแนะแนวของรัฐ เช่น การจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นเงินเดือนสำหรับผู้แนะแนวและ ศึกษานิเทศก์แนะแนวสำหรับปฏิบัติงานการแนะแนวประจำท้องถิ่น ปี ค.ศ. 1952 จัดตั้งสมาคมแนะแนว และบุคลากรแนะแนวแห่งสหรัฐอเมริกา โดยใช้ชื่อย่อว่า A.P.G.A. สมาคมนี้มีกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ และมีส่วนทำให้งานแนะแนวในสหรัฐอเมริกาก้าวหน้าไปมาก

นอกจากนี้ เฟรเดอริส ซี ธอร์น (Frederick C. Thorn) มีแนวความคิดว่าการให้คำปรึกษาโดย การใช้วิธีการเดียวไม่เพียงพอเท่าที่ควร ควรจะใช้หลาย ๆ วิธีจะได้ผลดีกว่า แต่

ผู้ให้คำปรึกษาจะต้อง รู้จักวิธีการให้คำปรึกษาต่าง ๆ อย่างดี พอที่จะเลือกวิธีการที่เหมาะสมมาใช้ กับผู้มารับ คำปรึกษาเป็นราย ๆ ไป หลังจากนั้นก็มีแนวคิดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาอื่น ๆ เกิดขึ้น มากมาย เช่น การให้คำปรึกษา โดยวิธีการบำบัดด้วยเหตุผลและอารมณ์ (rational – emotive therapy) ของอัลเบิร์ต เอลลิส (Albert Ellis) การให้คำปรึกษาแบบจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Freudian Analysis) และการให้คำปรึกษาโดย ยึดถือทฤษฎีคุณลักษณะและองค์ประกอบของคน (Trait and Factors) ซึ่งมีผลทำให้บริการให้คำปรึกษาได้พัฒนาไปมาก จนปัจจุบันถือว่าบริการให้ คำปรึกษาเป็นหัวใจของบริการแนะแนว จากประวัติการแนะแนวในประเทศสหรัฐอเมริกา จะเห็น ได้ว่าเริ่มต้นมาจากการแนะแนวอาชีพ โดยมีผลมาจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ หลังจากนั้น ได้มีการแนะแนวการศึกษา การแนะแนวส่วนตัวและสังคม และมานั้นในเรื่อง กระบวนการให้คำปรึกษา มีการศึกษาวิจัยกันอย่าง กว้างขวาง มีการผลิตเครื่องมือ เช่น แบบทดสอบด้านต่าง ๆ ขึ้นอย่างมากมาย และมีผลทำให้บริการ แนะแนวกว้างขวางยิ่งขึ้น

2.3.2 ประวัติการแนะแนวในประเทศไทย

สำหรับแนวความคิดเกี่ยวกับการแนะแนวในประเทศไทยเป็นการรับวิทยาการความรู้ จาก ต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ การแนะแนวในประเทศไทยมีประวัติความเป็นมา สรุปลงได้ตามลำดับเหตุการณ์ดังนี้ (กฤตวรรณ คำสม, 2557, น.36 - 47)

ปี พ.ศ. 2455 ได้มีการประชุมระหว่างผู้บริหารการศึกษาของประเทศไทยที่กระทรวง ธรรมการ โดยมีเจ้าพระยาสมเด็จสุเรนทราธิบดีเป็นประธาน สาธารณการประชุมที่เกี่ยวกับการ แนะแนว คือ การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคน และควรสอนให้รู้ วิชาชีพด้วยไม่มุ่งหวังที่จะให้เด็กเป็นข้าราชการอย่างเดียว เพราะจะไม่มีตำแหน่งเพียงพอ นอกจากนั้น ในการเลือกเรียนวิชาชีพควรให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการเลือกอาชีพให้แก่บุตร หลานของตนตามความสามารถและตามความถนัดของแต่ละบุคคล

ปี พ.ศ. 2491 กล่าวได้ว่าเป็นปีที่มีการนำวิชาการแนะแนวเข้ามาในการจัดการศึกษาไทย อย่างแท้จริง เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้ง “กองการศึกษาประชากร” ขึ้นในกรมวิชาการ เพื่อจัดบริการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลือกแนวทางการศึกษาต่อและอาชีพของ เด็ก ปี พ.ศ. 2495 กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนชื่อ “กองการศึกษาประชากร” เป็น “กอง เผยแพร่ การศึกษา” ได้แบ่งออกเป็น 2 แผนก คือ “แผนกเผยแพร่การศึกษา” และ “แผนกแนะนำการศึกษา และอาชีพ” นอกจากนี้ กรมอาชีวศึกษาได้จัดตั้ง “กองส่งเสริมอาชีพ” โดยแบ่งออกเป็น 2 แผนก คือ “แผนกตรวจสอบและแนะนำ” มีหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเลือกแนวทางการศึกษาต่อ หรือเลือก อาชีพให้แก่ผู้เรียนทุกประเภท และ “แผนกอาชีพสงเคราะห์” มีหน้าที่จัดทำนิตยสารและวารสาร เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เผยแพร่แก่ประชาชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนิยมศึกษาวิชาชีพ นอกจากนี้

ยังมีหน้าที่จัดหางานให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้วและหางานให้ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ให้มีรายได้เพื่อเป็นทุนการศึกษา

ปี พ.ศ. 2496 กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษาขึ้น โดยได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากองค์การยูเนสโก (UNESCO) ในการทดลองจัดโรงเรียนมัธยมแบบประสมขึ้นที่โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นการนำหลักสูตรแบบกว้างมา ทดลองใช้เป็นครั้งแรก คือ จะมีการสอนวิชาชีพต่าง ๆ ร่วมกับการสอนวิชาสามัญ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เลือกเรียนตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตน ได้จัดห้องให้บริการแนะแนวแก่ ผู้เรียน โดยใช้ชื่อว่า “ห้องศึกษาสงเคราะห์” (Guidance Room) เปิดให้บริการในการรับคำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเลือกวิชาเรียนและหลักสูตรการเรียน ในเวลาเดียวกัน โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้เปิดสอนวิชาการแนะแนวแก่นิสิต และจัดตั้งสำนักงานแนะแนวเพื่อให้บริการแนะแนวแก่นิสิตขึ้นเป็นครั้งแรก

ปี พ.ศ. 2497 คณะกรรมการพิจารณาบัญญัติศัพท์ภาษาไทยหรือราชบัณฑิตยสถานในปัจจุบัน ได้บัญญัติศัพท์คำว่า “การแนะแนว” แทนคำ “Guidance” ในภาษาอังกฤษ และเปลี่ยนชื่อ “แผนกแนะนำการศึกษาและอาชีพ” เป็น “ฝ่ายแนะแนวการศึกษาและอาชีพ” โดยได้เริ่มเผยแพร่ การแนะแนวในรูปเอกสารขึ้นเป็นครั้งแรก โดยจัดพิมพ์เอกสารใช้ชื่อว่า “คู่มือแนะแนวทางการศึกษา” เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับชี้ทางการศึกษาต่อแก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ

ปี พ.ศ. 2504 แผนกจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดหลักสูตรปริญญาโทขึ้นในสาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

ปี พ.ศ. 2507 วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร หรือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน ปัจจุบัน ได้เปิดสอนวิชาการแนะแนวในระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง โดยรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาขึ้น ปริญญาตรี เข้าศึกษาเป็นระยะเวลา 1 ปี นอกจากนี้วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตรได้รับ มอบหมายจากคณะกรรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ให้จัดพิมพ์ตำราเกี่ยวกับการแนะแนว ชื่อว่า “คู่มือครูแนะแนวสำหรับมัธยมศึกษา” ขึ้น นับว่าเป็นตำราการแนะแนวเล่มแรกของประเทศไทย

ปี พ.ศ. 2510 กองเผยแพร่การศึกษาได้จัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่แนะแนวของโรงเรียนในหลักสูตรระยะสั้นแก่ครูแนะแนว และในปีเดียวกันนี้ได้จัดสัมมนาครูใหญ่ และอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมส่วนกลางขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อให้เข้าใจวิธีการแนะแนวทางการศึกษาต่อ และการเลือกอาชีพแก่ นักเรียน และเพื่อร่วมกันวางโครงการดำเนินงานการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ

และขจัดปัญหาต่าง ๆ และในปีนี้กองเผยแพร่การศึกษาได้ออก “วารสารแนะแนว” (The Journal of Guidance)

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งคณะกรรมการวางแผนโครงการแนะแนวการศึกษาและอาชีพเพื่อวางแผนโครงการขยายงานแนะแนวระดับประถมและมัธยมทั่วประเทศ และแผนกจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะ สาขาวิชาจิตวิทยาแนะแนวขึ้น

ปี พ.ศ. 2515 กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหน่วยงานและจัดตั้งกองแนะแนวการศึกษาและอาชีพขึ้น สังกัดกรมวิชาการทำหน้าที่รวบรวมข้อมูล ทำอุปกรณ์ ศึกษาวิจัย บริการเอกสาร และประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในเรื่องการแนะแนว ปัจจุบันคือศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ปี พ.ศ. 2518 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดระเบียบจัดตั้งสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (ส.น.น.ท.) ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ๆ 5 ข้อ คือ

1. ส่งเสริมและแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นทางวิชาการระหว่างสมาชิก
2. เป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และเผยแพร่ความรู้เรื่องแนะแนวทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ
3. ส่งเสริมและช่วยเหลือการจัดบริการแนะแนวในสถาบันการศึกษาทุกระดับ ทั่วประเทศ
4. ให้บริการแนะแนวการศึกษา แนะแนวอาชีพ และแนะแนวปัญหาชีวิตแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป
5. ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมกิจกรรมแนะแนว

ปี พ.ศ. 2519 กระทรวงศึกษาธิการเปลี่ยนชื่อ “กองแนะแนวการศึกษาและอาชีพ” เป็น “ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ” สังกัดกรมวิชาการ นอกจากนี้ สภาการฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู เห็นความจำเป็นของการแนะแนวจึงได้จัด “วิชาจิตวิทยาแนะแนว” (ศึกษา 321) ให้เรียนเป็นวิชา พื้นฐาน ซึ่งทุกคนต้องเรียนในระดับปริญญาตรี

ปี พ.ศ. 2521 ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ จัดสัปดาห์แนะแนวแห่งชาติ ณ บริเวณสวนอัมพร กรุงเทพมหานคร และได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นหลักสูตร แบบกว้าง ทำให้โรงเรียนมัธยมทุกแห่งจำเป็นต้องมีครูแนะแนว เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เรียนและเพื่อ สอนกิจกรรมแนะแนว ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนเรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ ตั้งแต่ ม.1 - ม.3

ปี พ.ศ. 2524 ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ ร่วมกับเขตการศึกษาต่าง ๆ จัดสัปดาห์แนะแนวทั่วประเทศ และได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นหลักสูตรแบบ กว้างเช่นกัน ทำให้โรงเรียนมัธยมทุกแห่งมีความต้องการครูที่มีความรู้ด้านการแนะแนวเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนและเพื่อสอนกิจกรรมแนะแนว ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนเรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ ตั้งแต่ ม.4 - ม.6

ปี พ.ศ. 2540 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้เปิดสอนสาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษาในระดับปริญญาโท นับเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกที่เปิดสอน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาครูและผู้ที่มีความสนใจงานด้านการให้คำปรึกษาให้มีทักษะและศักยภาพในการให้คำปรึกษาเพิ่มสูงขึ้น ปี พ.ศ. 2542 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยได้กำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาเป็น 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับการศึกษาในระบบแบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้เรียน 12 ปี ซึ่งเป็นเหตุให้การแนะแนวมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น เพราะการแนะแนวเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ผู้เรียน ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน

ปี พ.ศ. 2544 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น และกำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ 8 กลุ่ม รวมถึงได้กำหนดให้สถานศึกษาจะต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วย โดยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้จัดแก่ ผู้เรียนทุกระดับช่วงชั้น ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียน ในส่วนกิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต ภูมิภาวะทาง อารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนว ให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

ปี พ.ศ. 2546 ได้มีการประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 กำหนดให้งานแนะแนว สังกัดนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา โดยให้อยู่ในกลุ่มงานระบบการดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียน นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดให้ครูทุกคนต้องเป็นครูแนะแนวและเยี่ยมบ้าน ผู้เรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอีกด้วย

ในปัจจุบันศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ ได้ถูกยุบแล้ว แต่งานแนะแนวในประเทศไทยก็ มีความก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีการเปิด

สอน วิชาการแนะแนวหรือวิชาจิตวิทยาการแนะแนวเป็นวิชาบังคับในคณะศึกษาศาสตร์ หรือ ครุศาสตร์ และมีการเปิดสอนเป็นวิชาเอก หรือวิชาโทอีกด้วย และมีอยู่หลายสถาบันที่เปิดสอนถึง ระดับปริญญาโท และปริญญาเอก เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยนเรศวร และมหาวิทยาลัย มหาสารคาม เป็นต้น

2.4 การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา

การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินงานแนะแนวมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ ได้ เพราะงานแนะแนวเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่ายทั้งบุคลากรภายในสถานศึกษา และบุคลากรภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งตัวผู้เรียนซึ่งเป็นบุคคลสำคัญ ของการแนะแนว ดังนั้น หลักการบริหารงานแนะแนวที่สำคัญ คือ ผู้บริหารจะต้องเข้าใจขอบข่ายของงานแนะแนวเป็นอย่างดี มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน บุคลากรที่จะรับผิดชอบงานแนะแนวควรเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม การกำหนดจุดมุ่งหมายควรให้ครอบคลุมทั้งการป้องกัน ปัญหา การแก้ปัญหา และการส่งเสริมพัฒนา การจัดบริการแนะแนวจะต้องให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม และมีการประชาสัมพันธ์งานแนะแนวที่ดีจะช่วยให้นักเรียน ทั้งภายในและภายนอกได้รับรู้และเข้าใจงานแนะแนวได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะมีผลต่อการได้รับความร่วมมือในโอกาสต่าง ๆ อันจะส่งผลให้งานแนะแนวบรรลุความมุ่งหมายตามที่สถานศึกษาได้ตั้งเป้าหมายไว้ (กฤตวรรณ คำสม, 2557, น. 182)

2.4.1 หลักการบริหารงานแนะแนว

การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้งานแนะแนวลุล่วงไปด้วยดี ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นต้องวางโครงการเกี่ยวกับระบบบริหารหน่วยงานนี้อย่างรอบคอบ โดยมีหลักใน การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและขอบข่ายของบริการแนะแนวเป็นอย่างดี และที่สำคัญยิ่ง คือ จะต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดตั้งบริการนี้ในสถานศึกษา พร้อมทั้งจะสนับสนุนทั้งในด้านงบประมาณ เวลาที่จะจัดกิจกรรม กำลังคน ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. บุคลากรทุก ๆ ฝ่ายในสถานศึกษาจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของบริการแนะแนวในสถานศึกษาและบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่องานแนะแนว พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือตลอดเวลา ดังนั้น ในการริเริ่มโครงการแนะแนวจะต้องให้นักเรียนในสถานศึกษามีส่วนรับรู้และร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานด้วย

3. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรที่มาร่วมรับผิดชอบงาน
แนะแนวไว้ชัดเจน

4. จะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของบริการแนะแนวได้อย่างชัดเจน คือ ให้
ครอบคลุมทั้ง การป้องกันปัญหา การแก้ปัญหา และการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งมี
นโยบายของงาน แนะแนวที่สอดคล้องกับนโยบายและปณิธานของสถานศึกษา

5. บริการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ คือ บริการที่สนองความต้องการของผู้เรียน ฉะนั้น
ก่อนจะวางโครงการจัดกิจกรรมใด ๆ จะต้องมีการสำรวจความต้องการของผู้เรียนที่มีต่อบริการแนะ
แนว เสียก่อน

6. บริการแนะแนวจะต้องจัดขึ้น เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เรียนทุกคนและทุกระดับชั้น

7. บริการแนะแนวจะต้องสามารถเชื่อมโยงและให้การสนับสนุนงานบริการด้านอื่น ๆ
ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น บริการด้านสุขภาพอนามัย ด้านหอพักและงานทะเบียน เป็นต้น

8. จะต้องมีการคัดเลือกบุคลากรที่จะมาดำเนินการแนะแนว โดยเลือกจากบุคคลที่มี
คุณสมบัติครบถ้วนทั้งด้านความรู้ คือ ได้รับการฝึกอบรมโดยเฉพาะทางด้านบริการแนะแนวและ
การปรึกษา ตลอดจนมีประสบการณ์และบุคลิกภาพที่เหมาะสม

9. จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียน บุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนผู้ปกครอง
ได้รู้จัก เข้าใจ และทราบความเคลื่อนไหวของงานบริการแนะแนวในสถานศึกษา

10. มีการติดต่อประสานงานกับบุคลากรและสถาบันต่างๆ ที่เพื่อขอความร่วมมือใน
การให้ ความช่วยเหลือผู้เรียนต่อไป

11. บริการแนะแนวของแต่ละสถานศึกษา ควรจะมีการกำหนดโครงสร้างโดยเฉพาะ
ของ ตนเอง เนื่องจากความแตกต่างในด้านความต้องการบริการแนะแนวของผู้เรียนแต่ละ
สถานศึกษา ความพร้อมของบุคลากร ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์

12. จะต้องมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรต่าง ๆ ที่มีต่อบริการแนะ
แนวในสถานศึกษา และมีการประสานงานไม่ก้าวก่างานซึ่งกันและกัน จากหลักการบริหารงาน
แนะแนวดังกล่าว จะเห็น ได้ว่างานแนะแนวเป็นงานที่มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและ
ต่อเนื่อง และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับงานและบุคคลอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
โดยมีเป้าหมายสำคัญในการป้องกัน ส่งเสริม แก้ไข และช่วยเหลือผู้เรียน ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การ
ทำงานแนะแนวสามารถประสานเชื่อมโยงกับงานอื่น ๆ ในสถานศึกษาได้อย่าง สอดคล้องกลมกลืน
และช่วยให้การทำงานแนะแนวประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรม คือการกำหนด ขอบข่ายงานแนะ
แนวให้ชัดเจนและทำความเข้าใจเนื้อแท้ในการทำงานตามขอบข่าย ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ
การบริหารจัดการงานแนะแนว ทำให้ครูแนะแนวมีทิศทางในการดำเนินงาน และสามารถประสาน

การทำงานแนะแนวเข้ากับงานและบุคคลต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างกลมกลืน โดยการกำหนด ขอบข่ายของงานแนะแนวในปัจจุบันจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ศาสตร์ของการแนะแนว กรอบแนวคิดในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมถึงนโยบายจุดเน้นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งงานแต่ละด้านมีการกิจตามลักษณะงาน และมีความเชื่อมโยงเกี่ยวพันกันอย่างกลมกลืน

พนม ลีมาจารย์ (2548, น. 6-7) ได้สรุปหลักการที่สำคัญของการแนะแนว (basic principles of guidance) ไว้ดังนี้

1. การจัดบริการแนะแนวใน โรงเรียนจะต้องมุ่งให้ความช่วยเหลือผู้เรียนทุกคน เนื่องจาก ผู้เรียนทุกคนย่อมต้องการความช่วยเหลือจากโรงเรียนของตน และเป็นการให้บริการด้วยความ เสมอภาคเป็นธรรม และเท่าเทียมกัน

2. การจัดบริการแนะแนวจะต้องกระทำอย่างเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง คือ จัดอย่างมีระบบ มีระเบียบแบบแผน มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปเป็นลูกโซ่ทุกขั้นตอน จนกระทั่งบุคคลที่ได้รับ ความช่วยเหลือสามารถนำตนเองได้ ช่วยตนเองได้

3. ผู้ทำงานแนะแนวจะต้องยอมรับในความเป็นเอกัตบุคคล (individual) ของผู้เรียนคือ จะต้องมีความเข้าใจและยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

3.1 บุคคลแต่ละคนย่อมมีลักษณะเฉพาะของตนเองจะไม่เหมือนคนอื่น ไม่ว่าจะรูปร่าง สติปัญญา ความสามารถ อุปนิสัย ค่านิยม ความสนใจ เป็นต้น

3.2 บุคคลแต่ละคนย่อมมีพัฒนาการ ไปตามลักษณะเฉพาะของตน อย่างมีลำดับขั้น และ ต่อเนื่อง

3.3 บุคคลแต่ละคนย่อมมีกระบวนการแห่งการเปลี่ยนแปลงของตน ตาม ประสบการณ์ที่ ตนเองประสบมา และตามแนวทางหรือแผนการของตนที่วางไว้สำหรับอนาคต

4. การแนะแนวเป็นงานที่วางอยู่บนพื้นฐานกระบวนการพฤติกรรมของบุคคล และ เกี่ยวข้อง กับพัฒนาการของมนุษย์ ดังนั้นการแนะแนวจึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือและกลวิธีต่างๆ ทั้ง ที่เป็น แบบทดสอบและไม่ใช้แบบทดสอบ เพื่อจะได้เข้าใจบุคคลแต่ละคน และเพื่อช่วยให้บุคคลแต่ละคนได้ เข้าใจตนเอง เพื่อจะได้สามารถควบคุมพัฒนาการส่วนตัวของผู้เรียนได้

5. ผู้ทำงานด้านการแนะแนวจะต้องเคารพในสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่ละคน นั่นคือ จะต้องยอมรับว่าผู้เรียนแต่ละคนมีอิสรภาพที่จะเลือกแนวทางชีวิตของตนเอง การเลือกและการตัดสินใจของผู้เรียนควรเกิดจากการใช้วิจารณญาณของผู้เรียนเอง ไม่ใช่เกิดจากการบังคับ

6. การแนะแนวถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการของการศึกษา ดังนั้นการแนะแนวควร สอดแทรกอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนได้มีการพัฒนา ตนเองทุกด้านอย่างมีบูรณาการ (integration)

7. การแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้แนะแนว (Counselor) จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมทางการแนะแนวมาโดยเฉพาะ มีทั้งความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) ที่เหมาะสมและมีการจัดดำเนินการแนะแนวอย่างมีระบบ (Systematical Guidance)

8. ผู้ทำงานด้านการแนะแนวจะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย เป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และจะต้องเป็นผู้ที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้เป็นอย่างดี

9. การจัดบริการแนะแนวจะได้ผลดีมีประสิทธิภาพ จะต้องเกิดจากความร่วมมือและความ สัมครใจจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน และผู้เรียนผู้มารับบริการจะต้องมาด้วยความเต็มใจ ให้ความ ร่วมมือด้วย

10. ผู้ทำงานด้านการแนะแนวจะต้องเป็นผู้ที่สามารถเก็บรักษาความลับได้ เพราะถ้าเป็น ผู้ที่ไม่สามารถเก็บรักษาความลับได้ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย ทำให้ขาดความ ไว้วางใจ และไม่ยินดีที่จะมารับความช่วยเหลือ

Shertzer and Stone (1968, pp. 42-44 อ้างถึงใน นิรันดร์ จุลทรัพย์, 2558, น. 43-44) กล่าวถึงหลักการเบื้องต้นของการแนะแนวที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป โดยมีหลักการสำคัญ 10 ประการ ดังนี้

หลักการข้อที่ 1 การแนะแนวเป็นการช่วยเหลือบุคคลโดยอาศัยระบบการพัฒนา ไม่ใช่ เป็นการ บุกคืบเพื่อให้เกิดการพัฒนาในตัวของเขา การช่วยเหลือนั้นจะอาศัยวุฒิภาวะของแต่ละ บุคคลเป็น หลักยึด ผู้ให้การแนะแนวต้องเคารพและยอมรับในความรับผิดชอบของบุคคลที่มาขอ ความช่วยเหลือ เป็นการช่วยเหลือให้บุคคลได้เพิ่มพูนประสบการณ์ เกิดเจตคติในการที่จะช่วย ตนเอง

หลักการข้อที่ 2 หน้าที่ที่เหมาะสมของการแนะแนว คือ การพยายามสร้างสัมพันธ ะหว่าง วิชาการและสังคมภายนอก เพราะการแนะแนวเป็นเรื่องพิเศษของบุคคลต่างๆ เกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมภายนอก

หลักการข้อที่ 3 การแนะแนวตั้งอยู่บนรากฐานของความสำนึกที่ว่าคนทุกคนมีเกียรติ มีคุณค่า และคำนึงถึงความถูกต้องของแต่ละบุคคล มีความนับถือต่อคนอื่นด้วยใจจริง การให้ความ เคารพนับถือในตัวบุคคลนั้นก็เพราะทุกคนย่อมมีค่า มีสิทธิในการตัดสินใจทุกสิ่งทุกอย่างถูกต้อง ตาม กฎหมาย ดังนั้น ทุกคนจึงมีสิทธิที่จะเลือกแนวทางของตัวเอง และคนเราสามารถก้าวไปสู่

จุดมุ่งหมายที่ เขาอยากจะเป็นนั้น ได้ แม้ว่าจะมีบางสิ่งบางอย่างเปลี่ยนแปลง ไปจากความจริงที่เขาคาดคิดไว้ก็เป็น หน้าที่ของเขาที่จะต้องรับผิดชอบตัวเอง

หลักการข้อที่ 4 การแนะนำ คือการให้ความช่วยเหลือบุคคลในการเลือกวางแผน การตีความสิ่งต่างๆ และการตัดสินใจอย่างฉลาด พร้อมจะแก้ไขหรือต่อสู้กับอุปสรรค อันจะเกิดขึ้นในแผน ต่างๆ ซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง การแนะนำนี้ผู้เรียนสามารถวางแผนด้วย ตัวเองได้อย่างถูกต้อง รู้จักตัวเอง รู้จักการวางโครงการที่จะเข้าเป็นสมาชิกต่างๆ โดยการตัดสินใจด้วย ตนเองอย่างอิสระ รู้จักเลือกแนวทางชีวิตเพื่อปฏิบัติและรู้จักรับผิดชอบตัวเอง

หลักการข้อที่ 5 การแนะนำ คือจุดเริ่มต้นในการรู้จักทำงานร่วมกันโดยไม่บังคับ ไม่ควร บังคับให้ผู้เรียนปฏิบัติหรือยอมปฏิบัติตามคำของผู้แนะนำ เมื่อผู้เรียนไม่เต็มใจที่จะปฏิบัติก็จะรู้สึกต่อต้านขัดแย้ง บางทีอาจจะรู้สึกโกรธไม่พอใจ การแนะนำจะเกิดขึ้นจากแรงจูงใจภายในหรือด้วยความ เต็มใจของบุคคลนั้นๆ มากกว่าจะเกิดจากแรงจูงใจภายนอก ผู้เรียนทุกคนมีสิทธิที่จะขอความช่วยเหลือ

หลักการข้อที่ 6 การแนะนำ เป็นกระบวนการศึกษาที่จะต้องปฏิบัติการต่อเนื่องกันไปตลอดไป จะเริ่มตั้งแต่ใน โรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษาจนถึงระดับวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มี คณะ ผู้ให้การแนะนำทำงานร่วมกัน ติดต่อกันมีข้อมูลต่างๆ รวบรวมไว้เป็นอันหนึ่งอันเดียว เพื่อช่วยให้ โครงการแนะนำของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ

หลักการข้อที่ 7 การแนะนำต้องอยู่บนรากฐานกว้างๆ ของบุคคลและสังคมของเขา เป็น รายบุคคล ก่อนจะให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลหนึ่งควรต้องรู้จักจุดอ่อน จุดเด่น และความสามารถพิเศษ การที่รู้จักสิ่งต่างๆ เหล่านี้จำเป็นต้องใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ เข้าช่วยเหลือให้ผู้รู้จักบุคคลให้มากที่สุด

หลักการข้อที่ 8 การแนะนำ เป็นหน้าที่ของบุคคลหลายคนช่วยกันทำงานอย่างเข้มแข็งได้แก่ ผู้แนะนำ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ นักจิตวิทยา ทั้งหมดนี้จะช่วยกันให้การแนะนำแก่เด็กหนุ่ม สาวตามขีดจำกัดของความสามารถและความรับผิดชอบของบุคคลเหล่านั้นเป็นรายบุคคล

หลักการข้อที่ 9 การแนะนำ คือ การช่วยให้ผู้เรียนได้ตระหนักในความจริงที่เกี่ยวข้องกับ ตัวของเขาเองอย่างมากที่สุด เพื่อจะได้รู้จักปรับตัว ปรับความเข้าใจในตนเอง การยอมรับและเข้าใจ จุดมุ่งหมายของตนเอง เพื่อทราบว่าคุณมีความสามารถและ โอกาสต่างๆ มากหรือน้อยเพียงใด

หลักการข้อที่ 10 การแนะนำ คือ การชี้ให้เห็นความแตกต่างของสภาพบุคคล ภาวะสังคม ของผู้เรียนแต่ละคน รวมทั้งการชี้ให้เห็นผลของการศึกษาของบุคคล ตลอดจนความพยายาม

ของ โรงเรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เล่าเรียนจนบรรลุความสำเร็จตามความต้องการของแต่ละคนได้จากหลักการทั้ง 10 ข้อดังกล่าวข้างต้น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555, น. 2) กล่าวว่าไว้ว่า หลักการแนะแนวมีต้องจัดบริการแนะแนวทุกคนและให้บริการด้วยความเคารพในเกียรติแห่งความเป็นมนุษย์ ที่เท่าเทียมกัน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นสำคัญการจัดบริการจะต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคของบุคคลไม่มีการบังคับการให้บริการต้องเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีบทบาทสำคัญในการ ใช้ปัญญาเรียนรู้หาวิธีแก้ปัญหาให้ตัวเองและพัฒนาตนเองตามศักยภาพการให้บริการต้องตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลการให้บริการคือการอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมในการเสริมพัฒนาการหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์การให้บริการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์เป็นภารกิจที่พึงกระทำด้วยความเมตตาและด้วยความรู้ความเข้าใจและทุกคนมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2558, น.44) ได้สรุปว่า การดำเนินงานแนะแนวที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องมีหลักการ มีการวางแผนในการที่จะให้ความช่วยเหลือ บุคคลทั้ง 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. Developmental Approach คือ มุ่งจะให้บุคคลได้เกิดพัฒนาการในด้านต่างๆ
2. Preventive Approach คือ มุ่งจะป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับบุคคล
3. Curative Approach คือ มุ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล การยอมรับในคุณค่า ความเข้าใจในพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล ยอมรับในคุณค่าเคารพศักดิ์ศรี และตั้งอยู่บนพื้นฐานตามวัฒนธรรมของบุคคล การดำเนินงานแนะแนว โดยจะต้องมีการประสานงานและได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายใน โรงเรียน

สรุปได้ว่า หลักการแนะแนว คือ การแนะแนวที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฉะนั้นในกระบวนการช่วยเหลือ บุคคล จะต้องมียุทธวิธีและกิจกรรมต่างๆ กัน จะต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กให้ถ่องแท้ เพื่อให้เข้าใจตนเอง และช่วยเหลือตนเองได้ พึงตระหนักว่าการตัดสินใจเป็นหน้าที่ของตัวเอง มุ่งแก้ปัญหาเพียงอย่างเดียว แต่มุ่งป้องกันปัญหาและการส่งเสริมพัฒนา มีหลักในการช่วยให้บุคคลปรับตัวได้ในปัจจุบัน และมีการวางแผนที่ดีในอนาคต

2.4.2 แนวทางการบริหารงานแนะแนว

องค์ประกอบของการบริหารงานแนะแนว จะเห็นได้ว่า การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาจะเกี่ยวข้องกับบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ และการดำเนินงานจะเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ๆ ที่สัมพันธ์กัน เพื่อเป้าหมายเดียวกัน (goal) ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก คือ ด้านปัจจัย (input) ด้านกระบวนการ (process) ด้านผลผลิต (output) / ผลลัพธ์ (outcome) และมีการควบคุม (control) หรือติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อการ

ปรับปรุง พัฒนากระบวนการดำเนินงานหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานและ คุณภาพของผลผลิตที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งผลกระทบ (impact) ที่ดีต่อส่วนรวมได้ด้วย

ระบบที่มีคุณภาพ กระบวนการดำเนินงานต้องมีการควบคุมคุณภาพอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีหลายรูปแบบ แต่ที่นิยมและสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ คือ ระบบคุณภาพตามวงจรเดมมิง (Deming cycle) ที่มีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ได้แก่ PDCA ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Plan) คือ การเตรียมการและวางแผนการดำเนินงานแนะแนวเป็นการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กำหนดแผนการปฏิบัติงานแนะแนว และคำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการ และคณะทำงานแนะแนว

2. การปฏิบัติตามแผน (Do) คือ การดำเนินงานแนะแนวตามแผน เป็นการชี้แจง วัตถุประสงค์ สร้างความตระหนัก และความเข้าใจกับบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแนะแนวดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้รวมทั้งการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ

3. การกำกับติดตามและประเมินผล (Check) คือ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานแนะแนวตามแผนปฏิบัติการ ควรมีการตรวจสอบ ทบทวนว่าสามารถดำเนินการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ ตลอดจนการบันทึกผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคที่พบจากการปฏิบัติงาน การนำผลการตรวจสอบและการทบทวนผลมาจัดระบบข้อมูล วิเคราะห์ รวบรวมรายงานผล และประชาสัมพันธ์

4. การนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนางาน (Act) คือ การปรับปรุงและพัฒนาเป็นการนำผลการประเมินไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมแนะแนว และบริการแนะแนว

2.4.2.1 การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว

ปรัชญา คำปฏิญาณ (2542, น.105-113) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานแนะแนวไว้ 2 ประการคือ

1. การริเริ่มและการกำหนดนโยบายผู้บริหารในสถานศึกษาที่ยังไม่มีโครงการแนะแนว จำเป็นจะต้องริเริ่มจัดดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน คือ การริเริ่มงานแนะแนวที่สำคัญ คือ การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับงานแนะแนวให้แน่ชัด นโยบายเป็นกรอบและทิศทางดำเนินงานแนะแนวที่สำคัญ ยังในการกำหนดนโยบายงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนนั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการประกอบกัน ได้แก่ นโยบายจากหน่วยเหนือ สภาพสังคม นโยบายของโรงเรียน และความพร้อมของโรงเรียน เมื่อกำหนดนโยบายแล้วขั้นต่อไป คือการทำนโยบายนั้นชี้แจงให้ทราบทุกฝ่าย

ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเตรียมงานแนะแนว พยายามให้นโยบายที่กำหนดไว้นั้น สามารถบรรลุเป้าหมาย โดยการเตรียมบุคลากร เตรียมงบประมาณ เตรียมสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก

2. การสนับสนุนงานแนะแนว เป็นสิ่งจำเป็น และควรจะดำเนินการอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ก่อนมีงานแนะแนวขณะดำเนินงานแนะแนวและการประเมินการแนะแนว ซึ่งการสนับสนุนดังกล่าวผู้บริหารสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่การสนับสนุน ด้านนโยบาย สนับสนุนทรัพยากรและสนับสนุนการดำเนินงาน

กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงในฤทัย บุญเรือง, 2554, น.9) กล่าวถึง แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า กำหนดแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว เมื่อกำหนดสัดส่วนสาระของกิจกรรมในแต่ละด้านแล้วว่าแต่ละภาคเรียนจะต้องจัดกิจกรรมแนะแนวในสาระด้านใด จำนวนกี่ชั่วโมง ต่อมาจะต้องกำหนดรายละเอียดของแต่ละด้านไว้ให้ชัดเจนว่าควรมีเรื่องอะไรบ้าง เพื่อจะได้จัดทำเป็น รายละเอียดของแต่ละกิจกรรมย่อยต่อไป

ประยงค์ เนาวบุตร (2555, น. 3-29) กล่าวว่าภารกิจหลักและความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา หากพิจารณาตามบทบาทหน้าที่ในฐานะผู้ทำหน้าที่ในการวางแผนและตัดสินใจตามหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อาจจำแนกได้เป็น 4 ประการ คือ

1. การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ทิศทางหรือวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งแผนการดำเนินงาน มาตรการ และแนวปฏิบัติที่จำเป็นอื่นๆ ให้ชัดเจน
2. การเลือกใช้เทคนิคหรือกลวิธีในการบริหารงานให้เหมาะสม
3. การปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและแผนการที่กำหนดไว้
4. การกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนางานให้ดีขึ้น

สุนิสา วงศ์อารีย์ (2559, น. 252) กล่าวว่าการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษามีแนวทางปฏิบัติสามารถสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติงานแนะแนวให้ชัดเจนซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 การรับนโยบายจากหน่วยงานหลักมาพิจารณาเป็นหลักในการวางขอบเขตนโยบายของงานแนะแนว
 - 1.2 สัมรวจภาพปัจจุบันและปัญหาของหน่วยงาน พิจารณาคู่ข้อจำกัดของทรัพยากรหาความเป็นไปได้ของการทำงานแนะแนว
 - 1.3 พิจารณาภาพเศรษฐกิจและสังคมว่าเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานแนะแนวตามนโยบายได้มากน้อยเพียงใด

1.4 พิจารณาอุปสรรค ข้อขัดข้อง และปัญหาของการทำงานแนะแนวตามนโยบายนั้น แล้วเตรียมหาทางแก้ไข

1.5 มองแนวโน้มอนาคตของงานแนะแนวในระยะใกล้และระยะไกล ดูแล ผลักดันที่จะเกิดขึ้น เพื่อเตรียมการปฏิบัติงานแนะแนวให้สอดคล้องกับแนวโน้มนั้น ๆ

สรุปว่า การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว หมายถึง การกำหนดทิศทางหรือวิสัยทัศน์การดำเนินงานแนะแนว การวางแผนงานแนะแนวสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จัดองค์การ โครงสร้างการบริหารงานแนะแนวสอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน กำหนดการประชุมคณะกรรมการทำงานแนะแนวทุกภาคเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน งานแนะแนวของโรงเรียน โดยมีส่วนร่วมในการวางแผนงานแนะแนวของโรงเรียนสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาของงานแนะแนว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนงานแนะแนว เปิดโอกาสให้ นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและวางแผนงานแนะแนว บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด แนวทางการนิเทศ ติดตามและประเมินผลงานแนะแนว และจัดสรรครูแนะแนวในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับนักเรียน ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

2.4.2.2 การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ

การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ได้มีผู้ให้คำอธิบายไว้หลายท่าน ดังนี้

วรเดช จันทรศร (2546, น.3) ได้อธิบายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการศึกษาว่าองค์การที่รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทาง การบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้ หรือไม่เพียงใด

กล้า ทองขาว (2548, น.7-8) ได้อธิบายการนำนโยบายสู่การปฏิบัติไว้ว่า เป็นกระบวนการจัดการและการประสาน กิจกรรมเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเจตจำนงของนโยบายโดยกลุ่มบุคคล หรือองค์กรภาครัฐ หรือเอกชน

วิจิตร ศรีสะอ้าน และ ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2544 , น.5) ได้อธิบายว่า “นโยบาย” เป็นกรอบทิศทางของการบริหารและการดำเนินการของหน่วยงาน ตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชนต่างก็มีความจำเป็นที่จะใช้นโยบายเป็นกรอบปฏิบัติสำหรับการวางแผน การตัดสินใจ และการดำเนินงานในด้านต่างๆ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (2548, น.1-2) ได้อธิบายไว้ในแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548-2551 ว่าการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ หมายถึง การมอบหมายให้หน่วยงานเจ้าภาพ งบประมาณสนับสนุนยุทธศาสตร์ แนวทางการติดตามตรวจสอบประเมินผล ที่รัฐบาล

จัดทำขึ้น เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปปฏิบัติสนองความต้องการของประชาชนอันจะนำประเทศไปสู่ความมั่นคงและยั่งยืน

สรุปได้ว่า การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ หมายถึง การปฏิบัติงานโครงการ/แผนงานตามที่กำหนดไว้ตรงตามกำหนดเวลานำมาปฏิบัติอย่างครบถ้วน มีการบันทึกผลการปฏิบัติงาน โครงการ/แผนงานอย่างละเอียด ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน โครงการ/แผนงานการให้ความสนใจกับงานแนะแนวของโรงเรียน มีกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นระบบครอบคลุมบริการ 5 ด้าน มีงบประมาณในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว กำหนดแนวปฏิบัติและการประสานสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน และมีการส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการแนะแนว

2.4.2.3 การกำกับติดตามและการนิเทศ

ผู้บริหารมีบทบาทในการกำกับติดตามและการนิเทศงานแนะแนว ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารกำกับ ติดตามการดำเนินงาน เพื่อการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้มีผู้ให้ความหมายและความสำคัญของการนิเทศไว้หลายท่านดังนี้

กิติมา ปรีดีดิลก (2532, น. 306-310) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการนิเทศโดยบุคลากรภายในโรงเรียนเอง มีผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าฝ่ายต่างๆ และครูผู้มีความชำนาญ โดยเฉพาะวิชาที่โรงเรียนคัดเลือก แล้วแต่งตั้งให้ทำการนิเทศเป็นกระบวนการ โดยมีจุดมุ่งหมายอันเป็นหัวใจของการนิเทศ 5 ประการคือ

1. มุ่งพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้ได้รับความรู้ เพิ่มความสามารถในการปฏิบัติได้ดีขึ้น
2. มุ่งพัฒนางาน หมายถึง งานการเรียนการสอนและสร้างสรรค์งานให้มีประสิทธิภาพ
3. มุ่งส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษาและการนิเทศ ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนในอันที่จะได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายในชุมชน
4. ส่งเสริมการสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากร ให้ทำงานด้วยความมั่นใจมีกำลังใจในการทำงาน

5. ประสานงานและอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการนิเทศจากภายนอกอย่างสม่ำเสมอ

วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2556, น.120) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการนิเทศการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จัดดำเนินการในโรงเรียนโดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลักซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยตรง

สรุปได้ว่า การกำกับติดตามและการนิเทศ หมายถึง การวางแผน กำหนดวิธีการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานแนะแนว มีแต่งตั้งผู้รับผิดชอบนิเทศ กำกับ ติดตาม คู่มืองานแนะแนวที่เหมาะสม มีการนิเทศงานแนะแนวอย่างสม่ำเสมอ กำหนดปฏิทิน นิเทศ ติดตาม กำกับ การดำเนินงานแนะแนวอย่างชัดเจนมีการกำกับดูแล นิเทศ ติดตามการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ สนับสนุนและยกย่องผลการปฏิบัติงานของครูแนะแนว มีการส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการแนะแนว มุ่งเน้นคุณภาพของการดำเนินงานแนะแนวด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) และสรุปผลการดำเนินงานแนะแนวของ โรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา

2.4.2.4 การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจและสั่งการเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงาน ผู้บริหารจึงมีความสำคัญสูงสุดต่อความสำเร็จของงาน ผู้บริหารที่ดีจึงควรมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรม ดังนี้

กรมวิชาการ (2546, น. 41) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการบริการแนะแนวว่า

1. เป็นผู้ริเริ่มหรือสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ให้ครอบคลุมงานทั้งหมด จัดบุคลากรที่เหมาะสม กำหนดบทบาทความรับผิดชอบของทุกฝ่ายอย่างชัดเจน จัดหาปัจจัย จัดสภาพแวดล้อม สถานที่ อุปกรณ์ งบประมาณที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และมีการติดตามกำกับดูแล เพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์กับนักเรียนทุกคน
2. เป็นผู้แก้ปัญหาและให้คำปรึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง ทั้งนี้ผู้บริหารควรมีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาอย่างเพียงพอ
3. เป็นผู้อำนวยความสะดวกและกระตุ้น จูงใจให้ทุกฝ่ายร่วมมือกัน โดยมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างแรงจูงใจ ให้แรงเสริม สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ทุกคนอย่างทั่วถึง
4. เป็นแกนกลางในการประสานงานทุกฝ่าย และเป็นเสมือนวาทยกร (Conductor) ของวงดนตรี

กมล ธิโสภ (2546, น.3) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องเข้าใจสนใจในการบริหารงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บทบาทของนักบริหารเป็นเสมือนกับต้นเรือเป็นความหวังของครูอาจารย์และนักเรียนในสถานศึกษา เป็นแกนนำของทุกแผนงาน ในโรงเรียนมีความรู้ ความคิดอุดมการณ์บวกกับประสบการณ์ที่เต็มเปี่ยม มีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ในการนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ มีความคิดสร้างสรรค์และพร้อมที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาอย่างไม่

หยุดยั้งโรงเรียนที่ผู้บริหารให้ความสนใจและสนับสนุนเกี่ยวกับงานแนะแนว เพราะการแนะแนวเป็นบริการที่ป้องกัน และช่วยเหลือนักเรียนในการพัฒนาวิธีการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และเป็นการช่วยเหลือ นักเรียนให้เรียนได้อย่างมีความสุขและความพึงพอใจไม่สร้างปัญหาใด ๆ แก่โรงเรียน

ดังนั้นผู้บริหารต้องสนับสนุนการแนะแนวอย่างเต็มที่ เพราะภารกิจหลักของผู้บริหารและครู คือ ต้องช่วยกันสร้างเด็กให้มีความกระตือรือร้น รักการเรียนใฝ่ การเรียนตลอดชีวิต ให้เด็กได้เปิดสมองอย่างเต็มที่ที่จะเรียนรู้ ผู้บริหาร โรงเรียนควรจะได้สนับสนุน และพัฒนางานแนะแนว ดังนี้

1. มอบครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนที่ตนรับผิดชอบอย่างดีที่สุด รู้จักนักเรียนอย่างดีทุกคน มีข้อมูลทีละเอียดที่สุดเป็นที่อ้างอิงของครูแนะแนวได้
2. จัดทำห้องแนะแนว (Guidance office) เป็นสัดส่วน พร้อมสนับสนุนเครื่องมือต่าง ๆ ให้ครบ
3. จัดบุคลากรด้านแนะแนวให้เพียงพอและจัดส่งบุคลากรด้านแนะแนวเข้าอบรม เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดบริการแนะแนวได้เป็นอย่างดี
4. สนับสนุนฝ่ายแนะแนวให้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการเอื้ออำนวยและช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. มอบงานแนะแนวให้ประสานงานกับสถาบันภายนอกเพื่อประสานการศึกษาต่อ ของนักเรียน
6. มอบงานแนะแนวให้รับผิดชอบเรื่องการปรับตัวและการพัฒนาบุคลิกภาพในโรงเรียน
7. มอบหมายงานแนะแนวติดตามและประเมินผลนักเรียนที่จบออกไปแล้ว
8. มอบหมายงานแนะแนวประสานกับผู้ปกครองทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง และพัฒนานักเรียนและจัดทำคู่มือผู้ปกครอง
9. มอบหมายงานแนะแนวจัดหาทุน สนับสนุนนักเรียนที่ด้อยโอกาสในโรงเรียน
10. ให้งานแนะแนวเป็นที่ปรึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนที่เกี่ยวกับ “นักเรียน” กลไกของการแนะแนวจะขับเคลื่อนไปได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการเอาใจใส่จากผู้บริหารที่จะกระตุ้นให้ครูและผู้เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญของการแนะแนวอันจะนำประโยชน์มาสู่ผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

วิรัช นิภาวรรณ (2548, น.37-38) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงาน แน่แนวนในโรงเรียนด้านการวางแผนนโยบาย การให้ความสำคัญ การให้การสนับสนุนหรือดำเนินการในด้านต่างๆ เพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1. เป็นหัวหน้าในการริเริ่มแน่วแนวนในโรงเรียน
2. กำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานแน่วแนวน
3. คัดเลือกบุคลากรในการแน่วแนวนตามความจำเป็นและความเหมาะสม
4. จัดงบประมาณ วัสดุเครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์สำหรับการแน่วแนวน ประสานงานผู้เชี่ยวชาญภายนอกกับครูแน่วแนวนในโรงเรียนเพื่อให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่องานแน่วแนวน
5. จัดให้มีการอบรมครูแน่วแนวนหรือส่งครูเข้ารับการอบรม
6. เป็นกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายแน่วแนวนของโรงเรียน
7. นิเทศและติดตามผลการดำเนินงานแน่วแนวนโดยสม่ำเสมอ เพื่อให้งานแน่วแนวนดำเนินไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแน่วแนวน หมายถึง ประชุมชี้แจงความสำคัญและความจำเป็นของงานแน่วแนวนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ มีงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการงานแน่วแนวนให้มีประสิทธิภาพ จัดอาคารสถานที่เพื่องานแน่วแนวนอย่างเหมาะสม สนับสนุนให้บุคลากรมีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เช่น ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ ส่งบุคลากรด้านการแน่วแนวนไปศึกษาต่อ อบรม และศึกษาดูงาน ส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างครูแน่วแนวนและผู้ปกครอง มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนในการค้นคว้าเกี่ยวกับงานแน่วแนวน เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และโรงเรียนมีความพร้อมในด้านสถานที่ อุปกรณ์สำหรับการศึกษด้วยตนเอง บุคลากรที่มีความรู้ด้านแน่วแนวนสำหรับให้บริการนักเรียน

2.4.2.5 การประเมินผลและการปรับปรุงงานแน่วแนวน

การประเมินผล เป็นการวัดผลความก้าวหน้าของโครงการในขณะใด ขณะหนึ่งเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแผนหรือวางแผนใหม่ในอนาคต โดยมีกระบวนการในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการและพิจารณาบ้างชี้ให้ทราบถึงจุดเด่นหรือจุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบแล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขโครงการนั้นเพื่อการดำเนินงานต่อไปหรือจะยุติการดำเนินงานโครงการ จะเห็นได้ว่าการประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร (Management Process) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้คือ (1) การวางแผน (Planning, คิด) (2) การดำเนินงานตามแผน (Implementation, ทำ) และ (3)

การประเมินผล (Evaluation, เทียบ) การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนในกระบวนการบริหารดังกล่าว จะต่อเนื่องกันเป็นวงจรจนกว่าโครงการนั้นจะบรรลุวัตถุประสงค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น.23) การประเมินกิจกรรมแนะแนว ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียน และผู้ปกครอง มีภารกิจที่รับผิดชอบดังนี้

1. ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนวผู้เรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยครูผู้จัดกิจกรรมมีภารกิจในการวางแผนการประเมิน ดำเนินการประเมินนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

2. ผู้เรียนอาจมีส่วนร่วมในการวางแผนการประเมิน ประเมินตนเองและเพื่อน ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการประเมิน ประเมินผลการพัฒนาผู้เรียน โดยประสานความร่วมมือกับครูผู้จัดกิจกรรม ประเมิน บันทึก สรุปผลการพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

3. การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน ครูผู้จัดกิจกรรมตรวจสอบเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตัดสินผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555, น.61-62) ได้กล่าวว่า การติดตามและประเมินผล หมายถึง งานติดตามผลการดำเนินงานบริการต่างๆ ที่จัดให้นักเรียน บริการติดตาม ผล และประเมินผลมี 2 งาน คือ งานติดตามผล และงานประเมินผล งานติดตามผล มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนซึ่งเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงตนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว และงานอื่น ๆ ของโรงเรียน งานประเมินผล มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาผลที่ได้จากการดำเนินโครงการแนะแนวว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใด

สรุปได้ว่า การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร จัดหาเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวครอบคลุมทุกด้าน สรุปผลการดำเนินงานบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการดำเนินงานไปวางแผนเพื่อพัฒนาการบริหารงานแนะแนว มีการรับฟังความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวจากครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อมาปรับปรุงงานแนะแนว นำผลของการประเมินมากำหนดแนวทางแก้ไขการดำเนินงานแนะแนวเป็นระยะ ๆ มีการ

วัดความสำเร็จของการแนะแนวตามตัวชี้วัดที่โรงเรียนกำหนดขึ้น และทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานแนะแนว

2.4.4 บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว

2.4.4.1 ผู้บริหารระบบการแนะแนวในโรงเรียน

ระบบการแนะแนวในโรงเรียน จะขับเคลื่อนไปได้และส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้วยกิจกรรมแนะแนวและบริการแนะแนว บุคคลที่สำคัญ คือ ผู้บริหาร เพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและสนับสนุนงานแนะแนว ซึ่งควรพิจารณาในด้านต่อไปนี้

ด้านปัจจัย คือ การสนับสนุนให้มีโครงสร้างการบริหารงานแนะแนว กำหนดบทบาทหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง จัดสรรงบประมาณ ส่งเสริมให้มีหลักสูตรการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน โปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวนอกชั้นเรียน และ โครงการ/กิจกรรมแนะแนว ฯลฯ

ด้านกระบวนการ คือ การดำเนินงานแนะแนวที่ยึดหลักระบบคุณภาพวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์และแผนพัฒนา จัดระบบบริหาร ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการแนะแนว ดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวทั้งใน/นอกชั้นเรียนจัดโครงการ/กิจกรรมแนะแนว และสนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล รายงานผลงานแนะแนว และนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

ด้านคุณภาพผู้เรียน คือ สมรรถนะด้านทักษะชีวิตที่นำวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และองค์ประกอบของทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทักษะแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีนាំมาบูรณาการเป็นเป้าหมายให้เกิดแก่ผู้เรียนและสถานศึกษา สามารถพิจารณาตัวเองชี้ด้านคุณภาพผู้เรียนในการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมากำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนโดยผ่านกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ทั้งนี้ การบริหารจัดการ ควรดำเนินการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการสมาคมผู้ปกครอง คณะกรรมการสมาคมศิษย์เก่าและเครือข่ายผู้ปกครอง ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐและเอกชน ฯลฯ ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย

2.4.4.2 แนวทางการบริหารระบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน

การบริหารระบบการแนะแนวในโรงเรียน มีแนวทางในการดำเนินงาน จึงได้กำหนดกระบวนการที่ครอบคลุมทั้งด้านปัจจัยและกระบวนการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. การกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์และแผนพัฒนาระบบการแนะแนวในโรงเรียน

1.1 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ นโยบาย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลพื้นฐาน ของนักเรียน บริบทของโรงเรียน เพื่อนำมากำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของระบบการแนะแนว ให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

1.2 จัดทำมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนที่เกิดจากระบบการแนะแนวในโรงเรียน

1.3 จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานตามระบบการแนะแนว โดยการมีส่วนร่วม ของผู้บริหาร ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครู และบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายตามแผน ยุทธศาสตร์ ของระบบการแนะแนวในโรงเรียน

2. การจัดระบบบริหารและระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อระบบการแนะแนวในโรงเรียน

2.1 จัดทำโครงสร้างการบริหารระบบการแนะแนวในโรงเรียนอย่างเป็นระบบครบ วงจร ให้บรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์การแนะแนว สามารถปรับเปลี่ยน ได้ตามความ เหมาะสม บริหารงานเชิงกลยุทธ์ ใช้หลักการมีส่วนร่วม มีการตรวจสอบได้

2.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวและกำหนดบทบาทหน้าที่ซึ่งขึ้นอยู่กับ บริบทของโรงเรียน โรงเรียนสามารถปรับเป็นคณะเดียวกันหรือแบ่งมากกว่านั้นให้เหมาะกับบริบท ของโรงเรียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.2.1 คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็น ประธานกรรมการ รองผู้อำนวยการทุกฝ่าย หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน และหัวหน้างานแนะแนว เป็นกรรมการและเลขานุการบทบาท หน้าที่ ประกอบด้วย

- ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารการแนะแนวตามระบบการแนะแนวใน โรงเรียน

- บูรณาการภารกิจการแนะแนวในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา

- ประสานสัมพันธ์ สร้างความเข้มแข็ง สร้างขวัญกำลังใจ และพัฒนาบุคลากร

- นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

2.2.2 คณะกรรมการดำเนินงาน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการที่ผู้บริหาร มอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ครูแนะแนวทุกคน ครูอื่น ๆ ตามที่ โรงเรียนพิจารณา ตามความ

เหมาะสม โดยมีหัวหน้างานแนะแนว เป็นกรรมการและเลขานุการ หรือคนอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ให้ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ บทบาทหน้าที่ ประกอบด้วย

- จัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- จัดอบรม ทำเครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ที่จำเป็น เพื่อการดำเนินงาน แนะแนว และ สนับสนุนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- จัดกิจกรรม/โครงการ เพื่อพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน กลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งรับนักเรียนจากการส่งต่อไปในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- ร่วมมือกับนักจิตวิทยาโรงเรียน ในการพัฒนา ป้องกันและแก้ไข ปัญหา นักเรียน

- จัดกิจกรรม/โครงการที่สนับสนุนการแนะแนวในโรงเรียน
- ประสานงานกับบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนางาน
- สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

2.3 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการแนะแนว รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ ถูกต้อง ครบคลุม และเป็นปัจจุบัน โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ ประมวลผลทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำไปใช้ในการวางแผน ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีแนวทาง ในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียน บุคลากร และนักเรียนโดยรวม เช่น สภาพเศรษฐกิจของชุมชน สภาพแวดล้อมโรงเรียน ความต้องการผู้ปกครองและชุมชน ฯลฯ

2.3.2 ข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน ได้แก่

- ข้อมูลสารสนเทศด้านครอบครัว เช่น สถานภาพของบิดามารดา เศรษฐกิจ อาชีพ เป็นต้น

- ข้อมูลสารสนเทศด้านส่วนตัวของนักเรียน เช่น ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ พฤติกรรมการแสดงออก สุขภาพ ผลการเรียน ผลการสำรวจ คุณลักษณะต่าง ๆ การรับบริการต่าง ๆ จากโรงเรียน รายงานผลความก้าวหน้าของนักเรียน เป็นต้น

- ข้อมูลสารสนเทศด้านการเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาที่เรียน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งผลงาน รางวัล เป็นต้น

2.3.3 ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการรายงาน เป็นการรายงานภาพรวมของ นักเรียน ด้านต่าง ๆ เช่น ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ผลสัมฤทธิ์การเรียน ความก้าวหน้าของ นักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ผลการเรียน

สภาพแวดล้อมโรงเรียน ความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ฯลฯ เป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ผู้บริหารนำไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.4 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของเครื่องมือการแนะแนว สื่อนวัตกรรม การแนะแนว และภาคีเครือข่ายการแนะแนว เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อนวัตกรรม และภาคีเครือข่ายการแนะแนวจะช่วยให้การจัดกิจกรรมแนะแนว การบริการแนะแนว และการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การดำเนินงานตามระบบการแนะแนวในโรงเรียน ในการดำเนินงานตามระบบการแนะแนวในโรงเรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.1 สร้างความรู้ ความตระหนักให้แก่บุคลากรในโรงเรียนและภาคีเครือข่าย เช่น ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 จัดกิจกรรมแนะแนวในและนอกชั้นเรียน

3.3 จัดบริการแนะแนว

3.4 ดำเนินงานแนะแนวให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกับบุคลากรและงานต่าง ๆ

3.5 จัดกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุเป้าหมาย

4. การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามระบบการแนะแนวในโรงเรียน

4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามระบบการแนะแนวในโรงเรียน

4.2 วางแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามระบบการแนะแนวในโรงเรียน

4.3 นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานตามระบบการแนะแนวในโรงเรียนรวมทั้งให้ขวัญและกำลังใจ

4.4 ประเมินผลการดำเนินงานตามระบบการแนะแนวในโรงเรียนตามตัวชี้วัดความสำเร็จ และประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบการแนะแนวในโรงเรียน

4.5 ประเมินผลความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน

5. การรายงานผลการดำเนินงานตามระบบการแนะแนวในโรงเรียน

5.1 จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามระบบการแนะแนวในโรงเรียน ให้เห็นถึงผลของการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารระบบการแนะแนวในโรงเรียน รวมทั้งความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับระบบการแนะแนวในโรงเรียน

5.2 จัดทำสารสนเทศที่แสดงถึงผลการบริหารจัดการในภาพรวมของระบบการแนะแนวในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและโรงเรียน

5.3 จัดทำวารสาร/จุดสาร หรือสื่ออื่น ๆ เพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงานระบบการแนะแนวในโรงเรียนไปสู่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

6. การพัฒนาระบบการแนะแนวในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

กลไกที่จะทำให้ระบบการแนะแนวในโรงเรียน มีความต่อเนื่องและยั่งยืนเกิดผลต่อคุณภาพของนักเรียน และเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อคุณภาพของการศึกษา ได้แก่

6.1 การจัดทำให้มีการจัดการความรู้ (KM) และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงการดำเนินงานระบบการแนะแนวในโรงเรียนของบุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

6.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพระบบการแนะแนวของโรงเรียน

6.3 การดำเนินงานแนะแนวด้วยระบบคุณภาพ (PDCA)

6.4 การนิเทศการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

6.5 การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาทางวิชาการด้านการแนะแนว จิตวิทยา สุขภาพจิต ฯลฯ

2.4.4.3 ครูแนะแนวระบบการแนะแนวในโรงเรียน

การดำเนินงานแนะแนวอย่างมีระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะด้านทักษะชีวิตตามวัตถุประสงค์ของการแนะแนว ที่ให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ เห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น สามารถวางแผนการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม รวมทั้งการรู้จักปรับตัวได้อย่างเหมาะสม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขนั้น สามารถดำเนินงานด้วยการจัดบริการแนะแนว และการจัดกิจกรรมแนะแนวทั้งในและนอกชั้นเรียน การประสานงานเครือข่ายการแนะแนว และสนับสนุนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ โดยมีการติดตามประเมินผล สรุป รายงานผลการดำเนินงาน ดังแผนภาพแสดงการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนต่อไปนี้

1. การจัดบริการแนะแนว

1.1 บริการสำรวจข้อมูลนักเรียนรายบุคคล

1.1.1 ความหมาย การสำรวจข้อมูลนักเรียนรายบุคคล หมายถึง การศึกษา รวบรวม และ จัดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนรายบุคคล เพื่อที่จะทำความรู้จักและเข้าใจนักเรียนให้มากขึ้น จะส่งผลให้สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองดีขึ้นด้วย

1.1.2 วัตถุประสงค์

- ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องรู้จักและเข้าใจนักเรียนได้ดีและถูกต้องมากยิ่งขึ้น
- นักเรียนมีโอกาสรู้จักและเข้าใจตนเองในด้านต่าง ๆ มากขึ้น

- บุคลากรในโรงเรียนสามารถนำผลจากความรู้ ความเข้าใจในตัวนักเรียนไป
ใช้จัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อป้องกัน แก้ไข และส่งเสริมคุณภาพนักเรียน

1.1.3 หลักการ

- การศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นกระบวนการศึกษารายละเอียดทั้งที่เกี่ยวกับ
นักเรียนโดยตรง และสิ่งแวดล้อมของนักเรียน

- การศึกษารวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคและวิธีที่หลากหลายเพื่อให้รู้จัก นักเรียน
ในหลายแง่มุม

- การเลือกใช้เครื่องมือหรือวิธีการให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของ
นักเรียนแต่ละคน

- เป้าหมายของการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล คือ การช่วยให้นักเรียนรู้จักและ
เข้าใจตนเองดีขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ต่อไป

- ครูควรศึกษาและรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนทุกคน ทั้งเด็กที่ปกติ
และเด็กพิเศษ

- ประสิทธิภาพของการรวบรวมข้อมูลขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกฝ่ายที่
เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูล

- การศึกษาและรวบรวมข้อมูลควรเป็นกระบวนการทำความเข้าใจ ควบคู่ไป
กับการให้ความช่วยเหลือนักเรียน

1.1.4 วิธีการ/เครื่องมือใช้รวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล

- การสังเกต เป็นการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียน โดยใช้แบบสังเกต
พฤติกรรม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวินิจฉัยปัญหาของนักเรียน

- การสัมภาษณ์เพื่อการแนะแนว

- การใช้สังคมมิติ ใช้ศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล โดยศึกษาความสัมพันธ์ เกี่ยวกับ
สังคมของบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยการถามถึงความรู้สึกรักของนักเรียนแต่ละคนที่มีต่อเพื่อนใน
กลุ่มของตน

- การศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี เป็นวิธีที่ใช้สำหรับสรุปข้อมูลของนักเรียน
เป็นราย ๆ ไป เพื่อการหาภาพรวมของนักเรียน ซึ่งต้องมีการศึกษาประวัติที่รวบรวมข้อมูล จาก
แหล่งที่เชื่อถือได้ และกระทำอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้นักเรียนที่ประสบปัญหาสามารถ
ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ โดยการวิเคราะห์ และตีความหมายของข้อเท็จจริงต่าง ๆ จาก
ข้อมูลที่รวบรวมไว้

- ระเบียบพฤติกรรม เป็นวิธีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างย่อ ๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง ระเบียบพฤติกรรมเปรียบเสมือนการถ่ายภาพการกระทำต่าง ๆ ของนักเรียนในแต่ละครั้งในแต่ละสถานการณ์ออกมาเป็นข้อความเชิงบรรยาย

- ระเบียบสะสม เป็นการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน ตั้งแต่ เริ่มเข้าเรียนจนออกจากโรงเรียน ระเบียบสะสมควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ประวัติส่วนตัว สุขภาพ การเรียน บุคลิกภาพ การทดสอบ การเข้าร่วมกิจกรรม การศึกษาและอาชีพ การปรับตัวเข้ากับสังคม ระเบียบพฤติกรรม ฯลฯ

- การเยี่ยมบ้าน เป็นวิธีที่ครูเดินทางไปเยี่ยมนักเรียนที่บ้านเพื่อพบปะปรึกษาหารือกับผู้ปกครอง ช่วยให้ครูเข้าใจนักเรียนมากขึ้น เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา

- การใช้แบบสำรวจปัญหา เป็นวิธีสำรวจปัญหาของนักเรียนว่า มีปัญหาอะไรบ้าง ครูจะต้องรวบรวมปัญหาไว้ แล้วนำปัญหาเหล่านั้นมาเขียนเป็นข้อความที่สละสลวย การสำรวจปัญหาจะช่วยให้เข้าใจถึงปัญหาของนักเรียนเพื่อนำไปจัดการแก้ไขต่อไป

- การใช้แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดสติปัญญา ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ทักษะคิด ฯลฯ เพื่อทำให้เข้าใจนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น การใช้แบบทดสอบต้องระวัง ความผิดพลาด จากการดำเนินการทดสอบและการแปลผล ข้อทดสอบต้องมาตรฐานเที่ยงตรง เชื่อถือได้ การนำแบบทดสอบมาใช้ต้องมั่นใจว่ามีความจำเป็นต้องใช้ การใช้แบบทดสอบศึกษา นักเรียนเป็นรายบุคคล ควรใช้ภายหลังวิธีอื่น ๆ ชนิดของแบบทดสอบที่ใช้ในการแนะนำที่สำคัญ ๆ มีดังนี้ แบบทดสอบวัดสติปัญญา แบบทดสอบวัดความถนัด แบบทดสอบวัดความสนใจ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบเกี่ยวกับการปรับตัว แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

- การใช้แบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรม การปรับตัว ที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพจิต ซึ่งจะช่วยให้ครูที่ปรึกษา มีแนวทางการพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น มี 3 ชุด คือ ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินนักเรียน ชุดที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมินนักเรียน และชุดที่นักเรียนประเมินตนเอง

- การใช้แบบสอบถาม เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากบุคคล จำนวนมาก โดยใช้ระยะเวลาสั้น ๆ และจะได้ข้อมูลจำนวนมากอย่างกว้าง ๆ สามารถประหยัด ทั้งเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย

- การบันทึกประจำวัน เป็นเครื่องมือที่ช่วยครูที่ปรึกษาให้ทราบข้อมูล เรื่องราว และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน โดยให้นักเรียนเขียนเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรม ของนักเรียนที่ได้ทำในวันหนึ่ง ๆ

- การเขียนอัตชีวประวัติ เป็นการให้นักเรียนเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง เพื่อแสดงถึงความคิด ความรู้สึก อุดมคติ หรือความปรารถนาที่เป็นเหตุการณ์ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ครูที่ปรึกษาอาจกำหนดหัวข้อที่ต้องการรู้จกนักเรียน เพื่อจะได้ทราบความคิด ความรู้สึกที่นักเรียนมีต่อตนเอง และสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ เช่น อัตชีวประวัติของข้าพเจ้า ประสบการณ์ที่ฉันประทับใจ ครอบครัวของฉัน เพื่อนของฉัน เป้าหมายชีวิตของฉัน ฯลฯ

2.4.4.4 การจัดกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนรู้จักตนเอง สามารถตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งในด้านการศึกษาและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูแนะแนวรู้จักและเข้าใจนักเรียน รวมทั้งเป็นการเอื้อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1) หลักการเป็นกิจกรรมที่จัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของนักเรียน และวิสัยทัศน์ของ โรงเรียนตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม โดยให้นักเรียนเรียนรู้ ผ่านกิจกรรม จนเกิดเป็นทักษะชีวิต

2) วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนว

3) ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว การจัดกิจกรรมแนะแนว ควรจัดให้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม

4) ประเภทของการจัดกิจกรรมแนะแนว การจัดกิจกรรมแนะแนว สามารถดำเนินการได้ 2 วิธี คือ

4.1) กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน เป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวที่มีหลักสูตร เนื้อหาสาระครอบคลุมด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ดำเนินการทุกภาคเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผล ผ่าน ไม่ผ่าน แนวการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน

4.2) กิจกรรมแนะแนวนอกชั้นเรียน เป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวที่มีหลักสูตร มีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง เพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาให้นักเรียน ระยะเวลาในการจัดแต่ละหลักสูตร ประมาณ 12-15 ชั่วโมง มักจะดำเนินการนอกเวลาเรียนปกติ เช่น โปรแกรมการพัฒนาแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โปรแกรมการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง โปรแกรมการกำกับตนเอง เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบในการเรียน ฯลฯ แนวการจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียน

2.4.4.5 เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมแนะแนว การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อใหม่คุณค่าต่อนักเรียนอย่างแท้จริง บรรลุวัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมแนะแนว ควรนำเทคนิคการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลายมาใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของนักเรียนและจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม ดังมีตัวอย่างแนวคิด หรือหลักการต่อไปนี้

1) แนวคิดการจัดการเรียนการสอนของ ทิศนา แจมมณี (2550, น. 142-144) นำเสนอเป็นตัวอย่าง ดังนี้

1.1) การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม (Group Process) กระบวนการกลุ่ม เป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันของบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน และมีการดำเนินงานร่วมกัน โดยผู้นำกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มต่างก็ทำหน้าที่ของตน และมีกระบวนการทำงานที่ดี เพื่อนำกลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ และช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะทางสังคมและขยายขอบเขตการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น

1.2) การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นกระบวนการคิด (Thinking-Based Instruction) กระบวนการคิด เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ครูใช้รูปแบบ วิธีการและเทคนิคการสอนต่าง ๆ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดขยายต่อเนื่องจากความคิดเดิม ที่มีอยู่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เกิดความคิดที่กว้างขวาง ลึกซึ้ง ถูกต้อง มีเหตุผล น่าเชื่อถือ

การจัดการเรียนการสอนดังกล่าว อาจอาศัยเทคนิคการสอน (ทิศนา แจมมณี, 2550, น. 327-365) ที่ครูสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมเพื่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน ดังมีตัวอย่างต่อไปนี้

ก) การบรรยาย (Lecture) เป็นกระบวนการที่ครูเป็นผู้เตรียม เนื้อหาสาระแล้วบรรยาย คือ การพูด บอก เล่า อธิบายเนื้อหาสาระหรือสิ่งที่ต้องการสอนแก่นักเรียน โดยมีสื่อหรือกิจกรรมประกอบการบรรยาย เช่น การลองปฏิบัติตาม การเล่นเกม เป็นต้น เพื่อสร้างความสนใจและเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งช่วยให้นักเรียนจำนวนมากได้เรียนรู้เนื้อหาสาระหรือข้อความรู้จำนวนมากพร้อม ๆ กันได้ในเวลาที่จำกัด

ข) การสาธิต (Demonstration) เป็นการแสดงหรือทำสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ ให้นักเรียนสังเกตดูแล้วให้นักเรียนซักถาม อภิปราย และสรุปการเรียนรู้ ที่ได้จากการสังเกตการสาธิต มุ่งช่วยให้นักเรียนทั้งชั้น ได้เห็นการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ทำให้ เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องหรือการปฏิบัตินั้นชัดเจนขึ้น

ค) การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เป็นการแบ่งกลุ่มนักเรียนประมาณ 4-12 คน และให้นักเรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนด และสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์อันจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น

ง) การใช้กรณีตัวอย่าง (Case) เป็นการให้นักเรียนศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริง และตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มา ของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลอภิปราย เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์เป็นวิธีการ ที่มุ่งช่วยให้นักเรียนฝึกฝน การเผชิญและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีการ ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น ช่วยให้นักเรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น

จ) การใช้เกม (Game) เป็นการเล่นเกมที่มีกติกา และนำเนื้อหา และข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นของนักเรียนมาใช้ในการอภิปราย เพื่อสรุปการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนสนุกสนาน ทำทนายความสามารถ ได้รับประสบการณ์ตรง มีส่วนร่วมสูง

ฉ) การทดลอง (Experiment) ครูและ/หรือนักเรียนกำหนด ปัญหาและสมมติฐานในการทดลอง ครูให้คำแนะนำแก่นักเรียนและให้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปอภิปรายผลการทดลอง และสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการทดลอง ทำให้นักเรียนเห็นผลประจักษ์จากการคิดและการกระทำของตนเอง

2.4.5 ความสำคัญของการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สภาพสังคมในยุค โลกาภิวัตน์ จะมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและไร้พรมแดน จึงอาจจะเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนยากลำบากในการใช้ชีวิตประจำวัน และเพื่อนซึ่งมีประสบการณ์และความคิดเห็นคล้ายคลึงกันกับนักเรียน (แต่ขาดความรอบคอบ) อาจให้ คำแนะนำ หรือชักจูงให้อยาก رؤ้อยากเห็นสิ่งเร้าหรือประสบการณ์ที่น่าอันตรายมาให้โดยไม่ เจตนา นอกจากนี้ เทคโนโลยีที่ทันสมัยก็มีส่วนสนับสนุนให้นักเรียนอยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง และไม่สนใจผู้อื่น โดยใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการเล่นเกมส์ การ Chat กับเพื่อน (ที่รู้หน้า แต่ไม่รู้ใจ) หรือถูกกดดันให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตาม คำข่มขู่ของคนอื่นในโลก On Line แม้ว่า อาจารย์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งหลายมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน แต่มีภาระการสอนวิชาการ มากจนไม่มีเวลาใกล้ชิดกับนักเรียนมากเท่าที่ควร อาจารย์แนะแนว จึงเข้ามาแบ่งเบาความรับผิดชอบและช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้ศึกษาหาความรู้ และใช้ ชีวิตให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น สาเหตุประการอื่นๆที่โรงเรียนควรจะต้องจัดให้มีการแนะแนวในโรงเรียนมี ดังนี้

1. การปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะเข้าร่วมการปกครองบ้านเมืองได้อย่างอิสระ แต่ในบางครั้งนักเรียน อาจถูกชักจูงไปร่วมกิจกรรมที่ไม่ถูกต้องด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือเพื่อผลประโยชน์ เฉพาะกลุ่ม ได้แก่ การเดินขบวนขับไล่ผู้ที่พรรคพวกไม่ชอบ การสไตรท์ เป็นต้น การแนะแนว จึงมีบทบาทในการช่วยเหลือให้นักเรียนมีความคิดความเข้าใจ มีการแสดงสิทธิและรับผิดชอบ ในฐานะที่เป็นพลเมืองที่ดี

2. การรับเอาวัฒนธรรมของต่างประเทศ เข้ามามีบทบาทในชีวิตมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมต่างๆ เช่น การแก้แค้นแบบยกพวกตีกัน แกร่งรถชิง การมั่วสุมโดยใช้ยาเสพติด การทำแท้ง การใช้คำผิดเพี้ยน (ได้แก่ “ซีมิ” แทนคำว่า “ไซ” โหมม” เป็นต้น)

3. ระบบการศึกษาที่เปิดกว้าง จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ระบุวัตถุประสงค์ให้สถาบันการศึกษา “...สร้างโอกาสการเรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง...” ดังนั้นหลักสูตรของแต่ละโรงเรียนจึงเปิดวิชาเลือก มากมายเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ แต่เนื่องจากสังคมและ เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ทำให้พ่อแม่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอาจจะทำหน้าที่แนะนำลูกหลานตนเองไม่ได้ หรือได้บ้าง ส่วนอาจารย์ทางกลุ่มสาระการเรียนรู้ก็มุ่งเน้นพัฒนาในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ที่ท่านรับผิดชอบเป็นหลัก ทำให้นักเรียนเลือกเรียนในสาขาที่ตนเองไม่ถนัด หรือเลือกเรียนตามกลุ่มเพื่อน ผลที่ตามมา คือ การว่างงานของบัณฑิตเพิ่มมากขึ้น หน่วยงานที่ต้องการบุคลากรก็ได้บัณฑิตที่จบมาไม่ตรงกับตำแหน่งงานนั้น ๆ จึงมีความจำเป็นที่อาจารย์ แนะนำซึ่งมีบทบาทหน้าที่หลักในการส่งเสริม แก้ไข หรือป้องกันพัฒนาการของนักเรียน ควรมีโอกาสดำเนินการแนะนำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับความร่วมมือจากนักเรียน ผู้บริหาร บุคลากรใน โรงเรียน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และ หน่วยงานต่างๆ ในสังคม ทั้งภาครัฐ และเอกชน ผลตามมาก็คือการมีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและสามารถสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าของ บ้านเมืองมากขึ้น รวมทั้งอาจลดปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ความยากจน อาชญากรรม การทะเลาะวิวาท ปัญหาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ และ /หรือการประกอบอาชีพ ปัญหาการเตรียมตัวและ สอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย (โดยเฉพาะการสอบคัดเลือกด้วยแบบทดสอบ GAT และ PAT)

4. สังคมยุคโลกาภิวัตน์ วัยรุ่นหรือนักเรียนมีการปรับตัวเข้ากับสังคมในโลก ซึ่งไร้พรมแดน ย่อมสร้างความสับสนในการปรับตัวอย่างมาก เพราะเหตุการณ์ต่าง ๆ มีความซับซ้อน หลากหลาย ยกแก่การตัดสินใจในด้านการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อบุคคลที่ติดต่อ โดยตรง หรือผ่านทางเครือข่ายสังคมจากเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย (ได้แก่ Internet “Chat”, “Face book” เป็นต้น) วัยรุ่นจึงเกิดปัญหาต่างๆ ที่บรรพบุรุษรุ่นก่อนๆ ไม่เคยมีประสบการณ์ จากการใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในโลกเสมือนจริง (ในจอคอมพิวเตอร์) จนกลายเป็นปัญหาติดเกมส์หรือใช้โทรศัพท์มือถือ โดยไม่สนใจคนรอบข้าง (พัฒนาการทางสังคมมีน้อยหรือไม่มี) การหลงกลวง ความเจ็บป่วยทางตา หรือกระดูกสันหลัง เป็นต้น

5. สภาพเศรษฐกิจ วัยรุ่นในยุคปัจจุบันมีรายได้เพิ่มมากขึ้น แต่ชีวิตความเป็นอยู่ที่ สะดวกสบาย และลัทธิ “วัตถุนิยม” มีส่วนสนับสนุนให้วัยรุ่นใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินฐานะทาง

เศรษฐกิจที่แท้จริงของตนเอง หรือสร้างปัญหาในการดำรงชีวิตมากขึ้น ได้แก่ การเป็นหนี้บัตรเครดิต การซื้อสินค้าในระบบเงินผ่อนการพนัน online เพื่อรวยทางลัด

6. ตลาดแรงงาน ในยุคนี้มีการแข่งขันสูงมาก มีผู้ดองงานจำนวนมากถึง 1 ล้าน 5 แสนคน (ในปี พ.ศ. 2552) หน่วยงานจึงมีโอกาสคัดเลือกคนเข้าทำงาน ตามความต้องการ ของหน่วยงานซึ่งส่วนใหญ่จะต้องการคนที่มีความซื่อสัตย์ มีความรู้ความสามารถและทักษะใน การทำงาน การสื่อสาร รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ ภาษาต่างประเทศ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี บุคคลที่มีบุคลิกภาพดี และบุคคลที่สามารถเข้าใจ ตนเอง และผู้อื่นได้ ประการสำคัญคือสามารถทำงานเป็นทีม ดังนั้นบุคคลยุคนี้จึงต้องมีความ รับผิดชอบต่อตนเอง และบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม รู้จักกาลเทศะ และมีน้ำใจต่อผู้อื่นด้วย

สรุปได้ว่า การบริหารงานแผนงาน เป็นการจัดการเพื่อให้การจัดกิจกรรมแผนงาน การ จัดบริการแผนงาน และการพัฒนาวิชาการแผนงานดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ ผู้เรียน การบริหารงานแผนงานยึดขอบข่ายการดำรงชีวิตด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม โดยมีองค์ประกอบของการบริหารงานแผนงาน ได้แก่ ปัจจัยสนับสนุนการ บริหารงานแผนงาน กระบวนการงานแผนงาน และผลผลิตที่เกิดจากการบริหารงานแผนงาน สำหรับระบบการบริหารงานแผนงานมีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การกำกับติดตามและประเมินผล (Check) และการนำผลการประเมินไป ปรับปรุงพัฒนางาน (Act)

สำหรับแนวทางการบริหารงานแผนงาน สามารถปฏิบัติได้โดยการกำหนดนโยบาย หรือ แนวทางปฏิบัติงานแผนงานให้ชัดเจน กำหนดปัญหาความต้องการและแนวทางพัฒนางาน แผนงาน การกำหนดแผนงานแผนงาน การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานตามแผนงานแผนงาน การประสานงาน เร่งรัด กำกับดูแล นิเทศ และติดตามงานแผนงาน การประเมินผลงานแผนงาน การรายงานผลการทำงานแผนงาน และการประชาสัมพันธ์ ซึ่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการแผนงาน ได้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร ครูแผนงาน ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน และบุคลากรภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน แพทย์ นักจิตวิทยา จิตแพทย์ เป็นต้น การปฏิบัติงานแผนงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการวางแผนปฏิบัติงานล่วงหน้าตลอดปีอย่างเป็นระบบและครอบคลุม โดยมีการกำหนดเวลาการทำงานออกมาชัดเจนในรูปแบบของแผนการ ปฏิบัติงานแผนงานและปฏิทินงานแผนงานตลอดปี รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานแผนงานด้วย

2.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นฤมล จันทรมิยม (2550) ศึกษาการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า 1) การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน 2) การปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้านเรียงตามลำดับ คือ งานการจัดวางตัวบุคคล งานสารสนเทศ งานติดตามและประเมิน งานรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล และงานบริการให้คำปรึกษา 3) การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิษฎา จุลพันธ์ (2550) ศึกษาสภาพการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ ระดับ .05 ในงานศึกษารวบรวมข้อมูล งานสารสนเทศงานให้คำปรึกษา งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ งานติดตามและประเมินผล โดยโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานแนะแนว มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ฐานิตา มีเพียร (2551, น.104-107) ศึกษาการพัฒนากระบวนการดำเนินงานแนะแนวโรงเรียนชาติวิทยาอำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพการดำเนินงานพัฒนาระบบงานแนะแนว ก่อนพัฒนาพบว่า ประสบปัญหาอุปสรรคในด้านการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่สนองต่อความต้องการของผู้ใช้และโรงเรียน ขาดการตรวจสอบและ ประมวลผล โดยเฉพาะการวิเคราะห์ข้อมูลให้สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้ อย่างต่อเนื่อง เมื่อดำเนินการพัฒนาระบบงานแนะแนวตามกระบวนการ SDLC โดยใช้กิจกรรมการ สืบหาสภาพปัจจุบัน การอบรมเชิงปฏิบัติการ การฝึกปฏิบัติการเพื่อออกแบบในการพัฒนาระบบงานแนะแนว และการนิเทศภายใน

พักรบ อำนวยผล (2552, น.50-53) ศึกษาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงราย พบว่า แนวทางการบริหารงานแนะแนว ควรมีการวางแผนงานแนะแนว จัดงบประมาณ ให้เพียงพอ แต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนวและกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนจัดเก็บอย่างเป็นระบบ สรุปและประเมินผลการบริหารงานแนะแนว ควรนำปัญหาที่สำรวจพบมาเป็น ข้อมูลเพื่อปรับปรุงพัฒนางานและ ข่าวสารที่นำเสนอให้มีความเป็นปัจจุบัน

วิภา ชัยยะ (2552) ศึกษาสภาพการบริหารงานแนะแนวมิติใหม่และ หาแนวทางการบริหารงานแนะแนวมิติใหม่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงราย พบว่า แนวทางการบริหารงานแนะแนวมิติใหม่ พบว่า ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการ

แนะแนวควรมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านโครงสร้างระบบงานแนะแนว สถานศึกษาควรดำเนินงานตามแผนและปฏิทิน การปฏิบัติงาน มีการประสานงานความร่วมมือกับทุกฝ่ายโดยเฉพาะงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพัฒนา บุคลากรให้มีความรู้ด้านการแนะแนวที่สำคัญทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง อย่างจริงจัง ควรมีการนิเทศการดำเนินงาน วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน สรุปสภาพปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะต่าง ๆ นำผลการวิเคราะห์ในประเด็นที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานมาร่วมกันวางแผน ปรับปรุง พัฒนาให้มีประสิทธิภาพต่อไป ทั้งนี้การดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับการบริหารงานที่มีคุณภาพ ตามวงจรคุณภาพ PDCA

วิจิตพร มากมูล (2553) ศึกษาวิธีการจัดการความรู้ในการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ต้องมีการจัดเก็บความรู้ด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บความรู้ในงานด้านการส่งเสริมสุขภาพและความปลอดภัยของผู้เรียน มีเว็บไซต์จัดเก็บความรู้ในงานปกครองและวินัย นำสื่อมัลติมีเดียมาจัดเก็บความรู้ในงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานแนะแนว และการบริการข่าวอาชีพ

ศรารณี ศรี पूว (2553) ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 พบว่า ครูมีการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยมีภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ชาติรี ตรีภาค (2554) ศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ปัญหากระบวนการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า การเปรียบเทียบปัญหาของการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงาน สถานศึกษาขนาดเล็กกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธนตพร พูนปริญญา (2554) ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า การเตรียมบุคลากรให้มีความตระหนัก เห็นความสำคัญ มีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นครูแนะแนวเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกที่ต้อง ดำเนินการ จึงควรพัฒนาบุคลากรที่จะปฏิบัติหน้าที่ ครูแนะแนวให้มีความสามารถปฏิบัติงาน ได้จริง มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน สร้างแรงจูงใจใน การ

ปฏิบัติงานเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสามารถ พัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และประสพผลสำเร็จ

นงคันทู สึงโพธิ์ทอง, จิตติพร พิษณุกุล และอรสา จรูญธรรม (2554) ศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี – สระบุรี โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รวลัย อริยะรัศมีทรัพย์ (2554) ศึกษาการศึกษาปัญหาและความต้องการบริการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร มีปัญหาในการบริการแนะแนวด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นรายบุคคล ด้านสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านบริการติดตามผลอยู่ในระดับปานกลาง มีความต้องการในการบริการแนะแนวด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นรายบุคคล ด้านสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านบริการ ติดตามผล อยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีสถานภาพแตกต่างกัน วุฒิการศึกษาต่างกัน และระดับความรู้ด้านการแนะแนวต่างกัน มีปัญหาในการบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษาและด้านบริการจัดวางตัวบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

สมทรง สีสม, สุวรรณ โชติสุกานต์ และอรสา โกศลนันทกุล (2554) ศึกษาสภาพการดำเนินการแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า ขนาดของโรงเรียนที่มีขนาดที่แตกต่างกันในภาพรวม มีความแตกต่างกันด้านงานสารสนเทศและด้านงานให้คำปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาววรรณ โชติสวัสดิ์ (2555, น.149-154) ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยใช้วงจรรคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า 1) การบริหารงานกิจการนักเรียน โดยใช้วงจรรคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยใช้วงจรรคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยใช้วงจรรคุณภาพของ ผู้บริหารโรงเรียน

มัธยมศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชมพูนุช ศรีคราม (2556) ศึกษาผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความพึงพอใจของ นักเรียนต่อการดำเนินงานกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05

ปราณี ดันติตระกูล (2557) ศึกษาปัจจัยการควบคุมงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อ แยกพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ในภาพรวม ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้าน ศึกษา รวบรวมข้อมูลรายบุคคล อาจเนื่องจาก วิธีการและขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล นักเรียนนั้นเป็นงานที่ มีความสำคัญมากที่สุด เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อสามารถรู้จัก นักเรียนมากยิ่งขึ้น และสามารถหาทาง ช่วยเหลือนักเรียนแต่ละบุคคลได้อย่าง ถูกต้อง และทันท่วงที ทำให้ทางโรงเรียนควรมีการ จัดระบบการรวบรวมข้อมูลนักเรียนไว้อย่าง ชัดเจน เช่น มีการจัดระเบียบสะสมของ นักเรียนทุกชั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูล นักเรียนรายบุคคล อย่างมีระบบ

สุรางค์ ไชยสงคราม (2557, น.152) ศึกษาการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารใน โรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. พบว่า การบริหารงานแนะ แนวของผู้บริหารใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 ตาม ความคิดเห็นของบุคลากรโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

พชรกมล เปียดี (2558) ศึกษาการเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน เขตอำเภอชัยบาดาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตาม ความคิดเห็นจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและในแต่ละด้าน พบว่า มีการบริหารงาน แนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิฐาพรธ ช่างนาวา (2558, น.73-74) ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการ บริหารงานแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสุโขทัย พบว่า ขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันทำให้บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด สุโขทัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีสอง ด้านที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการวางแผนการดำเนินงาน และด้าน การดำเนินงานตามแผน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนขนาดกลาง มีบทบาทใน การบริหารงานแนะแนวสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่

อนุสรฯ บุตรเพ็ง (2558) ศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบ การบริหารงานแนะแนวใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดย ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการ บริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้าน ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ประเภท บุคคล/องค์กร ประเภทวิธีการ ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 5 บริการแนะแนวในโรงเรียน คือ บริการสำรวจนักเรียน เป็นรายบุคคล บริการสารสนเทศ บริการให้ คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการ ติดตามผล 3) ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียน และคุณภาพของผู้เรียน ตามที่สถานศึกษากำหนด

พิชิต จินดาศรี (2559) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานแนะแนว ด้าน ครัว และด้านบรรยากาศ โรงเรียนกับประสิทธิผลของงานแนะแนวใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสระแก้ว โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับค่อนข้างสูง และพบว่าปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลงานแนะ แนวในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยปัจจัยด้านการบริการงานแนะแนว และปัจจัยด้านครูมี ความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียนความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้าง สูง

Rottchaffer (1972, pp.1448–A) ศึกษาสภาพและการขอรับของบริการแนะแนวใน โรงเรียนของสมาคมคริสเตียนแห่งชาติ พบว่า ผู้บริหารทุกคนเห็นความจำเป็นของ บริการแนะแนว และสนับสนุนให้โครงการสมบูรณ์ ผู้แนะแนวมีเวลาทำงานแนะแนวน้อย คณะครูขาดความรู้ความ เข้าใจ ในการจัดบริการแนะแนวผู้บริหารครูแนะแนวและคณะครูมีเจตคติต่อบริการแนะแนวไม่ แตกต่างกัน ส่วนปัญหาที่ ทำให้โครงการแนะแนวไม่ประสบผลสำเร็จคือ ขาดบุคลากร ครูแนะแนว มีเวลาน้อยไม่มีการฝึกอบรมครูประจำการขาดการติดตามผลนักเรียน

Durgin (1974, pp. 4439-A) ศึกษาสภาพของการจัด โครงการแนะแนวทางอาชีพของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาประเภทต่างๆ ในรัฐ โอไฮโอ พบว่า ผู้แนะแนวใช้เวลาสำหรับให้คำปรึกษา มากที่สุด ผู้ที่มาขอรับคำปรึกษาเป็นรายบุคคลส่วนมากมี ปัญหาทาง ด้านอารมณ์และปัญหาส่วนตัว นักเรียนมาขอรับบริการแนะแนวทางการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือการ แนะแนวอาชีพและการ ปรับตัว และงานแนะแนวจะดำเนินไปได้ดีถ้าครูใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อ โครงการแนะแนวของ โรงเรียน

Moukarab (1990, pp.3157-A) ศึกษาความต้องการแนะแนวของเด็กอายุ 14 – 18 ปีใน ประเทศอียิปต์ ซึ่งทำการศึกษาเฉพาะในเขตนิเบีย พบว่า นักเรียนในประเทศอียิปต์เสนอข้อคิดเห็น เกี่ยวกับการจัด โปรแกรมแนะแนว ภายใต้จุดประสงค์ที่สำคัญที่สุด 6 ประการ คือ การสร้าง สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน การดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนรู้และการศึกษาของผู้ให้ความ

ช่วยเหลือ การให้ข้อเสนอแนะ การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบ้านกับโรงเรียน การติดต่อประสานงานกับผู้ให้ความรู้ของโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ๆ การให้ความช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาของนักเรียน

Al-Tai (1991, pp.425) ศึกษารูปแบบสำหรับการจัดบริการแนะแนวและบริการให้คำปรึกษาในมหาวิทยาลัยสลาฮัดดิน ประเทศอิรัก พบว่า การบริการแนะแนวและบริการให้คำปรึกษาที่มหาวิทยาลัยสลาฮัดดินมีไม่เพียงพอ การแนะแนวและให้คำปรึกษามีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา และไม่มีประสิทธิภาพการปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ปัญหาให้กับนักศึกษา เด็กทั้งสองกลุ่ม คือ เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงที่มหาวิทยาลัยสลาฮัดดิน พบปัญหาเกี่ยวกับในทางวิชาการ ทางรัฐศาสตร์และในเรื่องเศรษฐกิจ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดดังกล่าวสรุปได้ว่าการบริหารงานแนะแนว ด้าน 1) การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว 2) การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ 3) การกำกับติดตามและการนิเทศ 4) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว 5) การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว มีความสำคัญต่อประสิทธิผลงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างมาก เนื่องจากงานแนะแนวเป็นงานที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน จะต้องช่วยเหลือ ให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ทำให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่จะขับเคลื่อนการบริหารงานแนะแนวและส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

ประชากร ได้แก่ ผู้ที่ดูแลรับผิดชอบงานแนะแนว ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ และหัวหน้างานแนะแนว หรือครูแนะแนว หรือผู้แทนงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 238 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่ดูแลรับผิดชอบงานแนะแนว ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ และหัวหน้างานแนะแนว หรือครูแนะแนว หรือผู้แทนงานแนะแนว ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 146 คน โดยใช้เทคนิคกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียนที่มีอายุราชการระหว่าง 20-35 ปี และมีวิทยฐานะระดับชำนาญการขึ้นไป จำนวน 5 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.2.1 แบบสอบถามการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตารางที่ 3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ของแต่ละข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
<p>1. เพศ</p> <p>☐ ชาย</p> <p>☐ หญิง</p> <p>2. อายุ</p> <p>☐ 20 – 30 ปี</p> <p>☐ 31 – 40 ปี</p> <p>☐ 41 – 50 ปี</p> <p>☐ 51 ปีขึ้นไป</p> <p>3. ตำแหน่งในการทำงาน</p> <p>☐ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ</p> <p>☐ หัวหน้างานแนะแนว หรือครูแนะแนว</p> <p>4. วุฒิการศึกษา</p> <p>☐ ปริญญาตรี</p> <p>4.1 ☐ ด้านการแนะแนว</p> <p>4.2 ☐ ไม่ใช่ด้านการแนะแนว</p> <p>☐ สูงกว่าปริญญาตรี</p> <p>4.3 ☐ ด้านการแนะแนว</p> <p>4.4 ☐ ไม่ใช่ด้านการแนะแนว</p>	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ☐ สพม.กท 1 ☐ สพม.กท 2 6. ขนาดสถานศึกษา ☐ ขนาดใหญ่พิเศษ ☐ ขนาดใหญ่ ☐ ขนาดกลางและขนาดเล็ก 7. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ☐ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ☐ ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 8. อัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ☐ ระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 25) ☐ ระดับต่ำ (น้อยกว่าร้อยละ 25)	

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดของสุนิสา วงศ์อารีย์ (2559, น.252) และกระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงในฤทัย บุญเรือง 2554, น.9)แบ่งข้อคำถามออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว
2. การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ
3. การกำกับติดตามและการนิเทศ
4. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว
5. การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีระดับการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีระดับการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีระดับการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2	หมายถึง	มีระดับการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีระดับการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 3.2 แบบสอบถามระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนว	ระดับการดำเนินงาน					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
00			✓				

ความหมาย จากตัวอย่างข้างต้นแสดงว่า ข้อ 00 ท่านมีระดับการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับมาก การแปลความหมายของคะแนนหาค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามตอนที่ 2 แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์โดยอาศัยตามแนวคิดของ Best (1977) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการดำเนินการในอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะปลายเปิด ข้อเสนอแนะการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1.1 ศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.3.1.2 สร้างแบบสอบถามให้ตรงตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ในการวิจัยโดยอาศัยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา

3.3.1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) ด้านเนื้อหาและความเหมาะสม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์ (Index of Items Objective Congruence : IOC) ซึ่งทุกข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.60 ขึ้นไป (ไพศาล วรคำ, น. 2555) ปรากฏว่า ข้อคำถามนั้นอยู่ระหว่าง 0.60–1.00 จำนวน 47 ข้อผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้ได้

3.3.1.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่ประชากรตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์คุณภาพดังนี้

1) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ที่ 0.70 ขึ้นไป (ไพศาล วรคำ, 2555) ทั้งฉบับเท่ากับ .982

2) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อย่างง่าย ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ที่ 0.20 ขึ้นไป (ไพศาล วรคำ, 2555) อยู่ระหว่าง .517-.891 จำนวน 47 ข้อ

3.3.1.5 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจริงจากตัวอย่างที่จะทำการวิจัยต่อไป

3.3.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อให้การดำเนินการศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.3.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบสัมภาษณ์

3.3.2.2 ประมวลข้อมูลที่ได้จากการศึกษากำหนดเป็นเค้าโครงของการสัมภาษณ์และขอบเขตเนื้อหา

3.3.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ ที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) ด้านเนื้อหาและความเหมาะสม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์ (Index of Items Objective Congruence : IOC) ซึ่งทุกข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.60 ขึ้นไป (ไพศาล วรคำ, 2555) ปรากฏว่ามีค่า IOC เท่ากับ 1

3.3.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ผู้ศึกษาขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 และ 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และ 2 ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสังกัด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้ศึกษาดำเนินการไปสัมภาษณ์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

4. ผู้ศึกษาดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและตามเก็บคืนด้วยตนเอง

5. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

3.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ผู้ศึกษาขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขออนุญาตลงพื้นที่สัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูล และนัดหมายเวลาสถานที่เข้ารับการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามรายละเอียดของข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยด้วยตนเอง กำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน ได้สัมภาษณ์จำนวน 5 คน

3. ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้วิธีการบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง

4. ข้อมูลที่ได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อนำไปศึกษาสัมภาษณ์เพิ่มเติม

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 แบบสอบถามการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน และอัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยใช้ T-test และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยใช้ F-test (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างก็ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบ LSD

4. สำหรับการวิเคราะห์จะใช้กลุ่มสูงสุดกับต่ำสุดข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน และอัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา (มากกว่าร้อยละ 25 และน้อยกว่าร้อยละ 25) ในการวิจัยเพื่อให้เห็นข้อมูลที่แท้จริง-สูงจริง กลุ่มที่อยู่กึ่งกลางไม่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยค่าการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square)

3.5.2 แบบสัมภาษณ์เรื่องปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกภาคสนามมาทบทวนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้มาและพิจารณาในประเด็นที่สำคัญ

2. นำข้อมูลกลับมาอ่านพร้อมทั้งพิจารณาอีกครั้งอย่างละเอียดและตีความพร้อม ทั้งบันทึกประเด็นข้อความหรือประโยคที่สำคัญ

3. ปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

3.6.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.6.1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

3.6.2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC)
(Index of Consistency, IOC)

3.6.2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

3.6.3.1 สถิติค่าที (t – test)

3.6.3.2 สถิติค่าเอฟ (F – test)

3.6.3.3 ค่าไคสแควร์ (Chi-Square)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 การนำเสนอผลการวิจัย
- 4.3 ผลการวิจัย

4.1 สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติเอฟ (F-test)
*	แทน	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
***	แทน	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
df	แทน	ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของข้อมูล
MS	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

4.2 การนำเสนอผลการวิจัย

การศึกษาการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย แบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์จากข้อเสนอแนะปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะทางการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน และอัตราการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา

4.3 ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ตำแหน่งในการทำงาน วุฒิการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ขนาดสถานศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน และอัตราการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน

	สถานสภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	53	36.30
	หญิง	93	63.70

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานสภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อายุ		
20 – 30 ปี	22	15.07
31 – 40 ปี	43	29.45
41 – 50 ปี	31	21.23
51 ปีขึ้นไป	50	34.25
3. ตำแหน่งในการทำงาน		
ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ	71	48.63
หัวหน้างานแนะแนว หรือครูแนะแนว	75	51.37
4. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	54	36.99
- ด้านการแนะแนว	31	57.41
- ไม่ใช่ด้านการแนะแนว	23	42.59
สูงกว่าปริญญาตรี	92	63.01
- ด้านการแนะแนว	46	50.00
- ไม่ใช่ด้านการแนะแนว	46	50.00
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร (สพม.)		
สพม.กท 1	75	51.66
สพม.กท 2	71	48.34
6. ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดใหญ่พิเศษ	35	23.97
ขนาดใหญ่	52	35.62
ขนาดกลางและขนาดเล็ก	59	40.41
7. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน		
สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	99	67.81
ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	47	32.19

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานสภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. อัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน		
ระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 25)	126	86.30
ระดับต่ำ (น้อยกว่าร้อยละ 25)	20	13.70
รวม	146	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 146 คน ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.70 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 36.30 มีอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.25 รองลงมา คือ อายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.45 อายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.23 และอายุ 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.07 ตำแหน่งในการทำงานส่วนใหญ่หัวหน้างานแฉะแฉะ หรือครูแฉะแฉะ คิดเป็นร้อยละ 51.37 และผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ คิดเป็นร้อยละ 48.63 วุฒิการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.01 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 36.99 ด้านการแฉะแฉะ และไม่ใช่อด้านกรแฉะแฉะ คิดเป็นร้อยละ 50 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 36.99 ด้านการแฉะแฉะ คิดเป็นร้อยละ 57.41 ไม่ใช่ด้านการแฉะแฉะ คิดเป็นร้อยละ 42.59 สังกัด สพม.กท1 คิดเป็นร้อยละ 51.37 และ สพม.กท2 คิดเป็นร้อยละ 48.63 ส่วนใหญ่เป็นขนาดสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 40.41 รองลงมาคือ ขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 35.62 และขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 23.97 มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ คิดเป็นร้อยละ 67.81 และต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ คิดเป็นร้อยละ 32.19 และอัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนอยู่ในระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 25) คิดเป็นร้อยละ 86.30 และระดับต่ำ (น้อยกว่าร้อยละ 25) คิดเป็นร้อยละ 13.70

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ
มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	การบริหารงานแนะแนว	146		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว	4.19	0.55	มาก
2	การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ	4.23	0.54	มาก
3	การกำกับติดตามและการนิเทศ	4.25	0.61	มาก
4	การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว	4.09	0.62	มาก
5	การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว	4.12	0.59	มาก
	รวม	4.18	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.2 การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.55) เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่า การกำกับติดตามและการนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.61) รองลงมา คือ การ
นำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.54) การกำหนดนโยบายและแผนงาน
แนะแนว ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.55) การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.12$, S.D.=
0.59) และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.62)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว
โดยภาพรวมและรายชื่อ

ข้อที่	การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว	146		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	มีการกำหนดทิศทางหรือวิสัยทัศน์การดำเนินงาน แนะแนวของโรงเรียน	4.27	0.66	มาก
2	มีการวางแผนงานแนะแนวสอดคล้องกับนโยบาย ของโรงเรียน	4.36	0.62	มาก
3	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน แนะแนวของโรงเรียนโดยมีส่วนร่วมในการวางแผน งานแนะแนวของโรงเรียน	4.34	0.68	มาก
4	มีการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาของงาน แนะแนว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา	4.24	0.75	มาก
5	ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนงานแนะแนว	3.97	0.80	มาก
6	มีการวางแผนงานแนะแนวไปสู่การปฏิบัติอย่าง เป็นรูปธรรม	4.36	0.65	มาก
7	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ นักเรียน และผู้ปกครองมี ส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของ โรงเรียนและวางแผนงานแนะแนว	3.87	0.82	มาก
8	มีการจัดองค์การโครงสร้างการบริหารงานแนะ แนวสอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน	4.15	0.68	มาก
9	บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด แนวทางการนิเทศ ติดตามและประเมินผลงาน แนะแนว	4.05	0.77	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว	146		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
10	มีการกำหนดการประชุมคณะกรรมการทำงาน แนะแนวทุกภาคเรียน	4.49	0.70	มาก
11	จัดสรรครูแนะแนวในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับ นักเรียน	3.97	0.93	มาก
รวม		4.19	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.3 การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร ด้านการกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.55$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีการกำหนดการประชุม
คณะกรรมการทำงานแนะแนวทุกภาคเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.49, S.D. = 0.70$) รองลงมา คือ
มีการวางแผนงานแนะแนวสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน มีการวางแผนงานแนะแนวไปสู่การ
ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.36, S.D. = 0.62$) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
งานแนะแนวของโรงเรียนโดยมีส่วนร่วมในการวางแผนงานแนะแนวของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.68$)
มีการกำหนดทิศทางหรือวิสัยทัศน์การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.66$)
มีการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาของงานแนะแนว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา
($\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.75$) มีการจัดองค์การโครงสร้างการบริหารงานแนะแนวสอดคล้องกับแผนงาน
ของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.68$) บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด
แนวทางการนิเทศ ติดตามและประเมินผลงานแนะแนว ($\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.77$) ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมใน
การกำหนดนโยบาย และวางแผนงานแนะแนวและจัดสรรครูแนะแนวในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับ
นักเรียน ($\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.80, 0.93$) และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วน
ร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและวางแผนงานแนะแนวมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด
($\bar{X} = 3.87, S.D. = 0.82$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ
 โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อที่	การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ	146		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	ปฏิบัติตาม โครงการ/แผนงานตามที่กำหนดไว้ตรงตาม กำหนดเวลา	4.25	0.69	มาก
2	นำโครงการ/แผนงานที่กำหนดไว้มาปฏิบัติอย่าง ครบถ้วน	4.22	0.68	มาก
3	มีการบันทึกผลการปฏิบัติงานโครงการ/แผนงานอย่าง ละเอียด	4.18	0.66	มาก
4	มีการบันทึกปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการ ปฏิบัติงานโครงการ/แผนงาน	4.20	0.68	มาก
5	ผู้บริหารให้ความสนใจกับงานแนะแนวของโรงเรียน	4.30	0.76	มาก
6	มีกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมบริการ 5 ด้าน	4.62	0.56	มากที่สุด
7	มีงบประมาณในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะ แนว	3.95	0.83	มาก
8	มีการกำหนดแนวปฏิบัติและการประสานสัมพันธ์ให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนา ผู้เรียน	4.07	0.68	มาก
9	มีการส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการ แนะแนว	4.16	0.75	มาก
10	มีการจัดทำปฏิทินแนะแนวของโรงเรียน	4.38	0.65	มาก
รวม		4.23	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.4 การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านการนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, S.D.= 0.54) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นระบบครอบคลุมบริการ 5 ด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.62$, S.D.= 0.56) รองลงมา คือ มีการจัดทำปฏิทินแนะแนวของโรงเรียน ($\bar{X}=4.38$, S.D.= 0.65) ผู้บริหารให้ความสนใจกับงานแนะแนวของโรงเรียน ($\bar{X}=4.30$, S.D.= 0.76) ปฏิบัติงานโครงการ/แผนงานตามที่กำหนดไว้ตรงตามกำหนดเวลา ($\bar{X}=4.25$, S.D.= 0.69) นำโครงการ/แผนงานที่กำหนดไว้มาปฏิบัติอย่างครบถ้วน ($\bar{X}=4.22$, S.D.= 0.68) มีการบันทึกปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานโครงการ/แผนงาน ($\bar{X}=4.20$, S.D.= 0.68) มีการบันทึกผลการปฏิบัติงานโครงการ/แผนงานอย่างละเอียด ($\bar{X}=4.18$, S.D.= 0.66) มีการส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการแนะแนว ($\bar{X}=4.16$, S.D.= 0.75) มีการกำหนดแนวปฏิบัติและการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=4.07$, S.D.= 0.68) และมีงบประมาณในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.95$, S.D.= 0.83)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การกำกับติดตามและการนิเทศ โดยภาพรวมและรายชื่อ

ข้อที่	การกำกับติดตามและการนิเทศ	146		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	มีการวางแผน กำหนดวิธีการนิเทศติดตามการดำเนินงานแนะแนว	4.22	0.62	มาก
2	แต่งตั้งผู้รับผิดชอบนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลงานแนะแนวที่เหมาะสม	4.16	0.70	มาก
3	มีการนิเทศงานแนะแนวอย่างสม่ำเสมอ	4.15	0.74	มาก
4	มีการกำหนดปฏิทิน นิเทศ ติดตาม กำกับการดำเนินงานแนะแนวอย่างชัดเจน	4.19	0.77	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อที่	การกำกับติดตามและการนิเทศ	146		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
5	มีการกำกับดูแล นิเทศ ติดตามการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ	4.16	0.73	มาก
6	สนับสนุนและยกย่องผลการปฏิบัติงานของครูแนะแนว	4.18	0.77	มาก
7	มีการส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการแนะแนว	4.21	0.79	มาก
8	มุ่งเน้นคุณภาพของการดำเนินงานแนะแนวด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA)	4.46	0.75	มาก
9	สรุปผลการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา	4.51	0.65	มาก
รวม		4.25	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.5 การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ด้านการกำกับติดตามและการนิเทศ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$, S.D.= 0.61) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สรุปผลการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.51$, S.D.= 0.65) รองลงมา คือ มุ่งเน้นคุณภาพของการดำเนินงานแนะแนวด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) ($\bar{X}=4.46$, S.D.= 0.75) มีการวางแผน กำหนดวิธีการนิเทศติดตามการดำเนินงานแนะแนว ($\bar{X}=4.22$, S.D.= 0.62) มีการส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการแนะแนว ($\bar{X}=4.21$, S.D.= 0.79) มีการกำหนดปฏิทิน นิเทศ ติดตาม กำกับ การดำเนินงานแนะแนวอย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.19$, S.D.= 0.77) สนับสนุนและยกย่องผลการปฏิบัติงานของครูแนะแนว ($\bar{X}=4.18$, S.D.= 0.77) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลงานแนะแนวที่เหมาะสม และมีการกำกับดูแล นิเทศ ติดตามการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.16$, S.D.= 0.73) และมีการนิเทศงานแนะแนวอย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.15$, S.D.= 0.74)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อที่	การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว	146		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	ประชุมชี้แจงความสำคัญและความจำเป็นของงานแนะแนวให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.18	0.67	มาก
2	มีงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ	3.92	0.87	มาก
3	จัดอาคารสถานที่เพื่องานแนะแนวอย่างเหมาะสม	4.03	0.83	มาก
4	สนับสนุนให้บุคลากรมีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เช่น ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ	4.16	0.73	มาก
5	ส่งบุคลากรด้านการแนะแนวไปศึกษาต่อ อบรม และศึกษาดูงาน	4.23	0.75	มาก
6	ส่งเสริมให้มีการประชุมงานระหว่างครูแนะแนวและผู้ปกครอง	4.22	0.71	มาก
7	มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนในการค้นคว้าเกี่ยวกับงานแนะแนว เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต เป็นต้น	3.98	0.78	มาก
8	โรงเรียนมีความพร้อมในด้านสถานที่ อุปกรณ์ สำหรับการศึกษด้วยตนเอง บุคลากรที่มีความรู้ด้านแนะแนวสำหรับให้บริการนักเรียน	3.98	0.71	มาก
รวม		4.09	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.6 การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$, S.D.= 0.62) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่งบุคลากรด้านการแนะแนวไปศึกษาต่อ อบรม และศึกษาดูงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.23$, S.D.= 0.75) รองลงมา ส่งเสริมให้มีการประชุมงานระหว่างครูแนะแนวและผู้ปกครอง ($\bar{X}=4.22$, S.D.= 0.71) ประชุมชี้แจง

ความสำคัญและความจำเป็นของงานแนะแนวให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{X}=4.18$, S.D.= 0.67) สนับสนุนให้บุคลากรมีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เช่น ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ ($\bar{X}=4.16$, S.D.= 0.73) จัดอาคารสถานที่เพื่องานแนะแนวอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.03$, S.D.= 0.83) มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนในการค้นคว้าเกี่ยวกับงานแนะแนว เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และโรงเรียนมีความพร้อมในด้านสถานที่ อุปกรณ์ สำหรับการศึกษาด้วยตนเอง บุคลากรที่มีความรู้ด้านแนะแนวสำหรับให้บริการนักเรียน ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.78, 0.71) และมีงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.92$, S.D.= 0.87)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อที่	การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว	146		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร	4.30	0.70	มาก
2	จัดหาเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวครอบคลุมทุกด้าน	4.03	0.68	มาก
3	สรุปผลการดำเนินงานบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา	4.27	0.69	มาก
4	ให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน	3.88	0.80	มาก
5	นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการดำเนินงานไปวางแผนเพื่อพัฒนาการบริหารงานแนะแนว	4.21	0.67	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว	146		ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
6	มีการรับฟังความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวจากครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อมาปรับปรุงงานแนะแนว	4.16	0.63	มาก
7	นำผลของการประเมินมากำหนดแนวทางแก้ไขการดำเนินงานแนะแนวเป็นระยะ ๆ	4.12	0.70	มาก
8	มีการวัดความสำเร็จของการแนะแนวตามตัวชี้วัดที่โรงเรียนกำหนดขึ้น	4.12	0.67	มาก
9	ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานแนะแนว	4.00	0.79	มาก
รวม		4.12	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.7 การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$, S.D.= 0.59) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.30$, S.D.= 0.70) รองลงมาสรุปผลการดำเนินงานบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา ($\bar{X}=4.27$, S.D.= 0.69) นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการดำเนินงานไป วางแผนเพื่อพัฒนาการบริหารงานแนะแนว ($\bar{X}=4.21$, S.D.= 0.67) มีการรับฟังความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวจากครู ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อมาปรับปรุงงานแนะแนว ($\bar{X}=4.16$, S.D.= 0.63) นำผลของการประเมินมากำหนดแนวทางแก้ไขการดำเนินงานแนะแนวเป็นระยะ ๆ และ มีการวัดความสำเร็จของการแนะแนวตามตัวชี้วัดที่โรงเรียนกำหนดขึ้น ($\bar{X}=4.12$, S.D.= 0.70, 0.67) จัดหาเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวครอบคลุมทุกด้าน ($\bar{X}=4.03$, S.D.= 0.68) ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานแนะแนว ($\bar{X}=4.00$, S.D.= 0.79) และให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.88$, S.D.= 0.80)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 4.8 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขาดครูแนะแนว/ครูแนะแนวไม่เพียงพอ	43	34.96
ขาดการเขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว และการวัดประเมินผลนักเรียนที่ชัดเจน	2	1.63
ขาดความเข้าใจ ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของงานแนะแนวเท่าที่ควร	11	8.94
การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหามาทำงานแนะแนวมีเป็นจำนวนมาก	1	0.81
การให้บริการงานแนะแนวยังไม่ครบทั้ง 5 บริการ	2	1.63
ขาดความพร้อมด้านงบประมาณ อุปกรณ์ต่างๆ และสถานที่	18	14.63
ขาดทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความขาดแคลน	9	7.32
การประเมินของโรงเรียนทำให้ต้องทำงานเอกสารเพิ่มมากขึ้น	3	2.44
ครูแนะแนวต้องปฏิบัติหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ตามฝ่ายงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ทำให้กระทบกับงานแนะแนว	24	19.51
ครูแนะแนว ขาดประสบการณ์ในการทำงาน	3	2.44
มีงานเร่งด่วนเข้ามาให้ต้องรีบดำเนินการในเวลาจำกัด	7	5.69
รวม	123	100.00

จากตารางที่ 4.8 ปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา พบว่า ขาดครูแนะแนว/ครูแนะแนวไม่เพียงพอ จำนวน 43 คน เป็นปัญหาที่สูงสุด รองลงมาคือ ครูแนะแนวต้องปฏิบัติหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ตามฝ่ายงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ทำให้กระทบกับงานแนะแนว จำนวน 24 คน ขาดความพร้อมด้านงบประมาณ อุปกรณ์ต่างๆ และสถานที่ จำนวน 18 คน ขาดความเข้าใจ ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของงานแนะแนวเท่าที่ควร จำนวน 11 คน ขาดทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความขาดแคลน จำนวน 9 คน มีงานเร่งด่วนเข้ามาให้ต้องรีบดำเนินการในเวลาจำกัด จำนวน 7 คน การประเมินของโรงเรียนทำให้ต้องทำงานเอกสารเพิ่ม

มากขึ้น จำนวน 3 คน ขาดการเขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว และการวัดประเมินผลนักเรียนที่ชัดเจน และการให้บริการงานแนะแนวยังไม่ครบทั้ง 5 บริการ จำนวน 2 คน และการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาที่งานแนะแนวมีเป็นจำนวนมาก จำนวน 1 คน

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน และอัตราการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา

การบริหารงานแนะแนว	ขนาดใหญ่พิเศษ		ขนาดใหญ่		ขนาดกลางและขนาดเล็ก	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว	3.92	0.54	4.14	0.52	4.38	0.51
2. การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ	3.94	0.53	4.22	0.42	4.42	0.56
3. การกำกับติดตามและการนิเทศ	3.97	0.56	4.28	0.52	4.39	0.66
4. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว	3.80	0.66	4.10	0.48	4.24	0.65
5. การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว	3.90	0.60	4.13	0.47	4.24	0.64
รวม	3.91	0.58	4.18	0.48	4.33	0.60

จากตารางที่ 4.9 การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม ขนาดกลางและขนาดเล็กสูงกว่าขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ

ตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบค่าเอฟ (F-test) การเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา

องค์ประกอบของการ ตัดสินใจ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. การกำหนดนโยบาย และแผนงานแนะแนว	ระหว่างกลุ่ม	2	4.719	2.359	8.729***	.000
	ภายในกลุ่ม	143	38.650	.270		
	รวม	145	43.368			
2. การนำนโยบายและ แผนงานไปสู่การปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.990	2.647	10.478***	.000
	ภายในกลุ่ม	143	37.056	.253		
	รวม	145	42.046			
3. การกำกับติดตามและ การนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.073	2.036	5.871*	.004
	ภายในกลุ่ม	143	49.595	.347		
	รวม	145	53.668			
4. การส่งเสริมสนับสนุน การจัดกิจกรรมแนะแนว	ระหว่างกลุ่ม	2	4.266	2.133	6.029*	.003
	ภายในกลุ่ม	143	50.595	.354		
	รวม	145	54.861			
5. การประเมินผลและการ ปรับปรุงงานแนะแนว	ระหว่างกลุ่ม	2	2.648	1.324	3.991*	.014
	ภายในกลุ่ม	143	47.444	.332		
	รวม	145	50.092			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.042	2.021	7.406*	.001
	ภายในกลุ่ม	143	39.028	.273		
	รวม	145	43.070			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การกำกับติดตามและการนิเทศ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว และการประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการกำหนดนโยบายและ

แผนงานแนะแนวและการนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพบความแตกต่างผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้สถิติ LSD ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ด้านการกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดใหญ่พิเศษ (\bar{X} =3.92)	ขนาดใหญ่ (\bar{X} =4.14)	ขนาดกลางและ ขนาดเล็ก (\bar{X} =4.38)
ขนาดใหญ่พิเศษ (\bar{X} =3.92)	-	.22	.46*
ขนาดใหญ่ (\bar{X} =4.14)	-	-	.24*
ขนาดกลางและขนาดเล็ก (\bar{X} =4.33)	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ด้านการกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ขนาดใหญ่พิเศษ กับ ขนาดกลางและขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ กับขนาดกลางและขนาดเล็ก

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดใหญ่พิเศษ (\bar{X} =3.94)	ขนาดใหญ่ (\bar{X} =4.22)	ขนาดกลางและ ขนาดเล็ก (\bar{X} =4.42)
ขนาดใหญ่พิเศษ (\bar{X} =3.94)	-	.28*	.48*
ขนาดใหญ่ (\bar{X} =4.22)	-	-	-.20*
ขนาดกลางและขนาดเล็ก (\bar{X} =4.42)	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ด้านการนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ขนาดใหญ่พิเศษ กับขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษกับ ขนาดกลางและขนาดเล็ก และขนาดใหญ่กับขนาดกลางและขนาดเล็ก

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การกำกับติดตามและการนิเทศ

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดใหญ่พิเศษ (\bar{X} =3.97)	ขนาดใหญ่ (\bar{X} =4.28)	ขนาดกลางและ ขนาดเล็ก (\bar{X} =4.39)
ขนาดใหญ่พิเศษ (\bar{X} =3.97)	-	.32*	.43*
ขนาดใหญ่ (\bar{X} =4.28)	-	-	.11
ขนาดกลางและขนาดเล็ก (\bar{X} =4.39)	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ด้านการกำกับติดตามและการนิเทศ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ขนาดใหญ่พิเศษ กับขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษกับขนาดกลางและขนาดเล็ก

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดใหญ่พิเศษ (\bar{X} =3.80)	ขนาดใหญ่ (\bar{X} =4.10)	ขนาดกลางและ ขนาดเล็ก (\bar{X} =4.24)
ขนาดใหญ่พิเศษ (\bar{X} =3.80)	-	.30*	.44*
ขนาดใหญ่ (\bar{X} =4.10)	-	-	.15
ขนาดกลางและขนาดเล็ก (\bar{X} =4.24)	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ขนาดใหญ่พิเศษกับขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษกับขนาดกลางและขนาดเล็ก

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการบริหารงาน
 แนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร การประเมินผลและการ
 ปรับปรุงงานแนว

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดใหญ่พิเศษ ($\bar{X}=3.90$)	ขนาดใหญ่ ($\bar{X}=4.13$)	ขนาดกลางและ ขนาดเล็ก ($\bar{X}=4.24$)
ขนาดใหญ่พิเศษ ($\bar{X}=3.90$)	-	.24	.35*
ขนาดใหญ่ ($\bar{X}=4.13$)	-	-	.11
ขนาดกลางและขนาดเล็ก ($\bar{X}=4.24$)	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของขนาดสถานศึกษากับการ
 บริหารงานแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ด้านการ
 ประเมินผลและการปรับปรุงงานแนว พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ขนาดใหญ่พิเศษกับขนาดกลางและขนาดเล็ก

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน

การบริหารงานแนะแนว	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน				t	sig
	สูงกว่าคะแนนเฉลี่ย		ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย			
	ระดับประเทศ		ระดับประเทศ			
	(n = 99)		(n = 47)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว	3.98	0.53	4.28	0.52	-3.279*	.001
2. การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ	4.01	0.48	4.33	0.53	-3.600***	.000
3. การกำกับติดตามและการนิเทศ	4.06	0.57	4.34	0.59	-2.769*	.006
4. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว	3.91	0.62	4.16	0.58	-2.471*	.015
5. การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว	3.92	0.55	4.21	0.57	-2.986*	.003
รวม	3.97	0.51	4.26	0.53	-3.200*	.002

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.16 การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ระหว่างสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศโดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว การกำกับติดตามและการนิเทศ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว และการประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนวมีความแตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรอัตราการศึกษาคือต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน

การบริหารงานแนะแนว	อัตราการศึกษาคือต่อใน				t	sig
	ระดับอุดมศึกษาของนักเรียน					
	ระดับสูง		ระดับต่ำ (น้อย			
	(มากกว่าร้อยละ 25)	(น้อยกว่าร้อยละ 25)	(n = 20)	(n = 126)		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว	4.23	0.56	4.00	0.42	2.153*	.033
2. การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ	4.27	0.54	4.05	0.47	2.093*	.038
3. การกำกับติดตามและการนิเทศ	4.28	0.64	4.12	0.38	1.793	.077
4. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว	4.14	0.61	3.83	0.51	2.587*	.011
5. การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว	4.16	0.61	3.94	0.40	2.412*	.018
รวม	4.22	0.56	3.99	0.40	2.139*	.034

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.17 การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรอัตราการศึกษาคือต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ระหว่างระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 25) และระดับต่ำ (น้อยกว่าร้อยละ 25) โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว และการประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 05 ส่วนการกำกับติดตามและการนิเทศไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.18 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครโดยภาพรวม

การบริหารงานแนะแนว	ขนาดสถานศึกษา			ChiSquare	Monte Carlo Sig
	ขนาดใหญ่พิเศษ	ขนาดใหญ่	ขนาดกลางและขนาดเล็ก		
การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว	39 (26.36%)	51 (34.46%)	58 (39.18%)	14.704	0.023
การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ	38 (25.68%)	52 (35.14%)	58 (39.18%)		
การกำกับติดตามและการนิเทศ	36 (25.35%)	50 (35.21%)	56 (39.44%)		
การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว	25 (20.66%)	45 (37.19%)	51 (42.15%)		
การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว	35 (24.82%)	51 (36.18%)	55 (39%)		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษากับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ขนาดสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารงานแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Chi-Square = 14.704, p = 0.023)

ตารางที่ 4.19 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดีกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

การบริหารงานแนะแนว	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ		ChiSquare	Monte Carlo Sig
	สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ		
การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว	100 (67.57%)	48 (32.43%)	9.466	0.024
การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ	100 (67.57%)	48 (32.43%)		
การกำกับติดตามและการนิเทศ	99 (69.72%)	43 (30.28%)		
การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว	88 (72.73%)	33 (27.27%)		
การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว	97 (68.79%)	44 (31.21%)		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดีกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Chi-Square = 9.466, p = 0.024)

ตารางที่ 4.20 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

การบริหารงานแนะแนว	อัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียน		ChiSquare	Monte Carlo Sig
	ระดับสูง (มากกว่า ร้อยละ 25)	ระดับต่ำ (น้อยกว่า ร้อยละ 25)		
การกำหนดนโยบายและ แผนงานแนะแนว	128 (86.49%)	20 (13.51%)	8.008	0.046
การนำนโยบายและแผนงาน ไปสู่การปฏิบัติ	128 (86.49%)	20 (13.51%)		
การกำกับติดตามและการ นิเทศ	122 (85.92%)	20 (14.08%)		
การส่งเสริมสนับสนุนการ จัดกิจกรรมแนะแนว	108 (89.26%)	13 (10.74%)		
การประเมินผลและการ ปรับปรุงงานแนะแนว	122 (86.52%)	19 (13.48%)		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า อัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Chi-Square = 8.008, p = 0.046)

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนวของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 4.21 ค่าความถี่ข้อมูลปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนว	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
1. ครูแนะแนวมีภาระงานสอนมาก	✓	✓	✓	✓	✓
2. ครูแนะแนวต้องรับผิดชอบหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากงานแนะแนว	✓	✓	✓	✓	✓
3. ขาดความรู้ในการช่วยเหลือนักเรียน	✓	-	✓	✓	-
4. คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ห้องให้บริการ ให้คำปรึกษา ไม่เพียงพอ	-	✓	✓	✓	✓
5. ขาดบุคลากรแนะแนว	✓	✓	✓	✓	✓
6. งบประมาณไม่เพียงพอ ในการจัดกิจกรรม หรือโครงการพิเศษต่าง ๆ	✓	✓	✓	✓	✓
7. โรงเรียนส่วนใหญ่เน้นการจัดบริการแนะ แนวด้านบริการให้คำปรึกษาและด้านบริการ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล	✓	✓	✓	✓	✓
8. ไม่ให้ความสำคัญกับงานแนะแนวเท่าที่ควร	-	✓	-	✓	✓
9. ขาดความชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการแนะแนว	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนว	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
10. บุคลากรแนะแนวขาดการพัฒนาการปฏิบัติงานแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ	✓	✓	✓	✓	✓
11. ครูไม่ได้จบการศึกษาด้านการแนะแนวโดยตรง	✓	✓	✓	✓	✓
12. ครูแนะแนวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง	✓	-	✓	✓	✓
13. ขาดความรู้ความเข้าใจของข้อข่ายเนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมแนะแนว	✓	✓	✓	✓	✓
14. กิจกรรมแนะแนวโดยไม่ได้เขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว	✓	✓	✓	✓	✓
15. การวัดประเมินผลนักเรียนไม่ชัดเจน	✓	✓	✓	✓	✓
16. การจัดกิจกรรมแนะแนวไม่สนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
17. ขาดความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ประสบการณ์ในการเตรียมการสอน การเตรียมแหล่งเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ การจัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้านการศึกษา การงานอาชีพ และด้านชีวิตและสังคม	✓	✓	-	-	✓
18. ขาดความร่วมมือจากครูอาจารย์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนนักศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
19. แหล่งบริการให้ยืมแบบสอบถามที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	✓	✓	✓	✓	✓
20. การเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปเขียนสะสมข้อมูลยังไม่เป็นปัจจุบัน	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนว	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
21. การสรรหาและการติดต่อครูที่มีความรู้ความสามารถด้านต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ	✓	✓	✓	✓	✓
22. โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์งานแนะแนวไปสู่ชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓
23. ขาดความรู้ ความเข้าใจ การให้ความสำคัญกับระบบสารสนเทศ ข้อมูลที่ไม่ได้บันทึกข้อมูลไว้ในคอมพิวเตอร์	✓	✓	✓	✓	✓
24. ครูขาดความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยี	✓	✓	-	✓	✓
25. การจัดการเวลาในการให้คำปรึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
26. การส่งต่อนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาไปรับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	-	-	✓	✓	✓
27. นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเรียนและปัญหาครอบครัวแต่ไม่กล้าที่จะปรึกษากับครูประจำชั้น	✓	✓	✓	✓	✓
28. ขาดการสนับสนุนและความสนใจในการจัดบริการให้คำปรึกษา	✓	-	-	-	✓
29. นักเรียนไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญของการรับบริการคำปรึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
30. ไม่มีสถานที่และกำหนดเวลาในการให้	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาจากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารงานแนะแนว พบว่า ครูแนะแนวมีภาระงานสอนมาก และต้องรับผิดชอบหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากงานแนะแนว มีปัญหาเกี่ยวกับศักยภาพของบุคลากรแนะแนวในการให้ความช่วยเหลือนักเรียน คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ห้องให้บริการให้คำปรึกษา ไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรแนะแนว โรงเรียนเน้นการจัดบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษาและด้านบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีโรงเรียนส่วนน้อยที่จัดบริการครบทั้ง 5 ด้าน ซึ่งจะเน้นจัดบริการแนะแนวด้านการศึกษา ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับงานแนะแนวเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังพบปัญหาการขาดความชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการแนะแนวบุคลากรแนะแนวขาดการพัฒนาการปฏิบัติงานแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ

2. คุณสมบัติของครูแนะแนว พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาด้านการแนะแนวโดยตรง ครูแนะแนวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

3. การจัดกิจกรรมแนะแนว พบว่า ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมแนะแนวยังขาดความรู้ความเข้าใจขอบข่ายเนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมแนะแนว จัดกิจกรรมแนะแนวโดยไม่ได้เขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว การวัดประเมินผลนักเรียนไม่ชัดเจน การจัดกิจกรรมแนะแนวไม่สนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ขาดประสบการณ์ในการเตรียมการสอน การเตรียมแหล่งเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์การจัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้านการศึกษา อาชีพ และด้านชีวิตและสังคม

4. ครูแนะแนวขาดความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือมาตรฐานในการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน นักศึกษา ขาดความร่วมมือจากครูในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนนักศึกษา แหล่งบริการให้ยืมแบบสอบถามที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในรูประเบียบสะสมข้อมูลยังไม่เป็นปัจจุบัน

5. ครูแนะแนวมีปัญหาเกี่ยวกับการสรรหาและการติดต่อครูที่มีความรู้ความสามารถด้านต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ และการนำโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์งานแนะแนวไปสู่ชุมชน การจัดบริการสนเทศงานแนะแนวยังขาดความถูกต้องไม่เป็นปัจจุบัน ขาดความรู้ ความเข้าใจ การให้ความสำคัญกับระบบสารสนเทศ เพราะครูขาดความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยี

6. การบริการให้การปรึกษา พบว่า ครูแนะแนวมีปัญหาในการจัดตารางเวลาในการให้คำปรึกษา การส่งต่อนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาไปรับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน นักเรียนส่วนใหญ่มิมีปัญหาด้านการเรียนและปัญหาครอบครัวแต่ไม่กล้าที่จะปรึกษากับครูประจำชั้น

ขาดการสนับสนุนและความสนใจจากผู้บริหารในการจัดบริการให้คำปรึกษา นักเรียนไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญของการรับบริการคำปรึกษา ไม่มีสถานที่และกำหนดเวลาในการให้คำปรึกษาเป็นการเฉพาะ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

1. การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การกำกับติดตามและการนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การกำกับติดตามและการนิเทศ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว และการประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนวและการนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ตัวแปรผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน ระหว่างสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และอัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ระหว่างระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 25) และระดับต่ำ (น้อยกว่าร้อยละ 25) โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว การกำกับติดตามและการนิเทศ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว และการประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว และการนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .001 ส่วนการกำกับติดตามและการนิเทศไม่แตกต่างกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ และอัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา พบว่า 1) การบริหารงานแนะแนว ครูแนะแนวมีภาระงานสอนมาก และต้องรับผิดชอบหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากงานแนะแนว 2) คุณสมบัติของครูแนะแนวส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาด้านการแนะแนวโดยตรง 3) การจัดกิจกรรมแนะแนว ยังขาดความรู้ความเข้าใจขอบข่ายเนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมแนะแนว และความสามารถประสบการณ์ในการเตรียมการสอน 4) ขาดความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือมาตรฐานในการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน 5) มีปัญหาเกี่ยวกับการสรรหาและการติดต่อวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนนักศึกษาสนใจ และการนำโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจ การประชาสัมพันธ์งานแนะแนวไปสู่ชุมชน 6) มีปัญหาในการจัดตารางเวลาในการให้คำปรึกษา การส่งต่อนักเรียน นักศึกษาที่มีปัญหาไปรับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

5.2 อภิปรายผล

1. การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้งานแนะแนวเป็น ภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการเพื่อส่งเสริม ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีเจตคติ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะสามารถบริหารจัดการแนะแนวได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนว มีการรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และ ความรับผิดชอบของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีความเข้าใจในเรื่องลักษณะขอบข่ายของ การแนะแนวและกระบวนการบริหารงานแนะแนว อย่างชัดเจน สอดคล้องกับสุรางค์ ไชยสงคราม (2557, น.152) ศึกษาการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. พบว่า การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 ตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเชาวนา อมรสังเจริญ (2553, น.58) ศึกษาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี พบว่า การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนนทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวรรณ โชติสวัสดิ์ (2555, น.149-154) ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า 1) การบริหารงาน

กิจการนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้านการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า การกำกับติดตามและการนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว การ ประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว และการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวมี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนมีการนิเทศการติดตามผลและโรงเรียน มีความต้องการเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ครูแนะแนวสามารถดำเนินงานบริการติดตามผลให้ดียิ่งขึ้นเพราะ การติดตามผลผู้เรียนนั้นย่อมสะท้อนถึงการจัดการศึกษาของโรงเรียนซึ่งการติดตามผลนั้น จะต้องมีการติดตามรวบรวมข้อมูลและต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายผู้เกี่ยวข้องจึงต้องสนับสนุนและ ส่งเสริมให้ครูแนะแนวประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายสอดคล้องกับนิรมล วิบูลมงคล (2551) ศึกษา พฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาล พบว่า การปฏิบัติงานแนะแนวของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียง ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ งานให้คำปรึกษา งานศึกษารวบรวมข้อมูล งานติดตามผลและ ประเมินผลงานจัดวางตัวบุคคลและงานสารสนเทศ และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน(2559) ที่กล่าวว่าบริการติดตามผลเป็นบริการหนึ่งของบริการแนะแนวและการ บริการเชิงจิตวิทยาในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนให้บริการดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จสมบูรณ์ในการบว นการติดตามประเมินผลต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานองค์กรหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน ภายนอกสถานศึกษาโดยต้องมีการประสานงานที่มีคุณภาพด้วย

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว และการประเมินผลและ การปรับปรุงงานแนะแนวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ไม่ว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก และขนาดใหญ่พิเศษ จำเป็นต้องจัดบุคลากรมาปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนและจบทางการแนะแนวโดยตรง จึงทำให้ครูแนะ แนวมีความพร้อมในการดำเนินงานอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาติรี ตรีภาค (2554) ศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ปัญหากระบวนการบริหารงานแนะแนวใน โรงเรียนของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า การเปรียบเทียบ ปัญหาของการบริหารงานแนะแนวใน โรงเรียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า กลุ่มที่ ปฏิบัติงานสถานศึกษาขนาดเล็กกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับสมทรง สีสุม สุวรรณ โชติสุกานต์ และอรสา โภศลานันท์ (2554) ศึกษาสภาพการดำเนินการแนะแนวของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี พบว่า ขนาดของโรงเรียนที่มีขนาดที่แตกต่างกันในภาพรวมมีความแตกต่างกันด้านงานสารสนเทศและด้านงานให้คำปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ นงคันธ์ สิงโพธิ์ทอง จูติพร พิชญกุล และอรสา จรูญธรรม (2554) ศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี – สระบุรี โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน ระหว่างสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศโดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว การกำกับติดตามและการนิเทศ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว และการประเมินผล และการปรับปรุงงานแนะแนวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรอัตราการศึกษต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน ระหว่างระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 25) และระดับต่ำ (น้อยกว่าร้อยละ 25) โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว และการประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 05 ส่วนการกำกับติดตามและการนิเทศไม่แตกต่างกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ และอัตราการศึกษต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาผู้บริหารได้จัดงานแนะแนวที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการให้ช่วยเหลือนักเรียนในทุกด้าน การมีนโยบายตัวต่อให้ให้นักเรียนในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-net) เพื่อให้นักเรียนเก็บคะแนนเพื่อใช้ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และการแนะแนวเส้นทางการศึกษาและ

อาชีพ เพื่อเลือกเส้นทางที่เหมาะสมให้กับนักเรียน สอดคล้องกับนฤมล จันทนิยม (2550) ศึกษาการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา พบว่า การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัญหา อุปสรรค การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา พบว่า 1) การบริหารงานแนะแนว ครูแนะแนวมีภาระงานสอนมาก และต้องรับผิดชอบหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากงานแนะแนว 2) คุณสมบัติของครูแนะแนวส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาด้านการแนะแนวโดยตรง 3) ขาดความรู้ความเข้าใจขอบข่ายเนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมแนะแนว และความสามารถประสบการณ์ในการเตรียมการสอน 4) ขาดความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือมาตรฐานในการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน 5) มีปัญหาเกี่ยวกับการสรรหาและการติดต่อวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนนักศึกษาสนใจ และการนำสื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจ การประชาสัมพันธ์งานแนะแนวไปสู่ชุมชน 6) มีปัญหาในการจัดตารางเวลาในการให้คำปรึกษา การส่งต่อนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาไปรับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

เนื่องจากในปัจจุบันนักเรียนมีปัญหามากขึ้น โดยเฉพาะในด้านความรู้สึกและจิตใจเพราะสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนแตกต่างกันต้องใช้หลักจิตวิทยาแนะแนวในการดูแลและบุคลากรที่ปฏิบัติ หน้าที่ต้องมีความเชี่ยวชาญ และเนื่องจากบุคลากรงานกิจกรรมแนะแนวมีอัตรากำลังไม่เพียงพอต่อการให้บริการ นักเรียนตามสัดส่วนที่เหมาะสม ขาดความรู้ความสามารถทางด้านจิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิทย์ อริยะรัศมีทรัพย์ (2554) ศึกษาการศึกษาปัญหาและความต้องการบริการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร มีปัญหาในการบริการแนะแนวด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นรายบุคคล ด้านสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านบริการติดตามผลอยู่ในระดับปานกลาง มีความต้องการในการบริการแนะแนวด้านบริการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นรายบุคคล ด้านสารสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านบริการ ติดตามผล อยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีสถานภาพแตกต่างกัน วุฒิกการศึกษาต่างกัน และระดับความรู้ด้านการแนะแนวต่างกัน มีปัญหาในการบริการแนะแนวด้านบริการให้คำปรึกษาและด้านบริการจัดวางตัวบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของฐานิตา มีเพียร (2551, น.104-107) ศึกษาการ

พัฒนาระบบงานแนะแนว โรงเรียนชาติวิทย์วิทยาอำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพการดำเนินงานพัฒนาระบบงานแนะแนวก่อนพัฒนาพบว่า ประสบปัญหาอุปสรรคในด้านการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่สนองต่อความต้องการของผู้ใช้และโรงเรียน ขาดการตรวจสอบและ ประมวลผล โดยเฉพาะการวิเคราะห์ข้อมูลให้สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้ อย่างต่อเนื่อง เมื่อดำเนินการพัฒนาระบบงานแนะแนวตามกระบวนการ SDLC โดยใช้กิจกรรมการสำรวจสภาพปัจจุบัน การอบรมเชิงปฏิบัติการการฝึกปฏิบัติการเพื่อออกแบบในการพัฒนาระบบงานแนะแนว และการนิเทศภายใน ได้ดำเนินการพัฒนางานบริการงานทั้ง 5 งาน ประกอบด้วย งานศึกษา รวบรวมข้อมูล งานสารสนเทศ งานให้คำปรึกษา งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนาช่วยเหลือ งานติดตาม และประเมินผล โดยดำเนินการตามกรอบงานการพัฒนา 5 ชั้น เริ่มตั้งแต่ การศึกษา ระบบ สำรวจ ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเพื่อนำข้อมูลนักเรียนมาวิเคราะห์ถึงความต้องการแล้วออกแบบระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละงานให้ครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนว ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงระบบงานให้สามารถดูแลระบบให้สามารถดำเนินงานแนะแนวได้เป็นอย่างดีโดยสรุป การพัฒนาระบบงานแนะแนวโรงเรียนชาติวิทย์วิทยา อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ปรากฏว่า โรงเรียนชาติวิทย์วิทยามีระบบแนะแนวที่เป็นระบบ โดยจัดเก็บเป็นหมวดหมู่แฟ้มงานแยกตามรายชั้น สามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพนักเรียนให้สูงขึ้น ครูมีความรู้ความเข้าใจ สามารถพัฒนาระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาระบบเกี่ยวกับสภาพของการ ดำเนินงานจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ระบบความต้องการเบื้องต้นของโรงเรียนในการออกแบบระบบการ จัดเก็บข้อมูลตลอดจน การนำระบบไปใช้งานในโรงเรียนและการบำรุงดูแลรักษาระบบ เพื่อพัฒนาการทำงานบริการของระบบงานแนะแนว และประยุกต์ใช้กับงานอื่น ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของพัทริบ อำนวยผล (2552, น.50-53) ศึกษาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครเชียงราย พบว่า แนวทางการบริหารงานแนะแนว ควรมีการวางแผนงานแนะแนว จัดงบประมาณ ให้เพียงพอ แต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนวและกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียน จัดเก็บอย่างเป็นระบบ สรุปและประเมินผลการบริหารงานแนะแนว ควรนำปัญหาที่สำรวจพบมาเป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงพัฒนางานและข่าวสารที่นำเสนอให้มีความเป็นปัจจุบัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ในการจัดกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา ผู้บริหาร และครูแนะแนว ควรให้เปิดโอกาสให้ นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและวางแผนงานแนะแนว เพื่อให้ตอบสนอง และความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เกิดประโยชน์สูงสุด

5.3.1.2 งบประมาณเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมงานแนะแนวทุกขั้นตอนและ
ทุกงานบริการแนะแนว ดังนั้นการจัดสรรงบประมาณในการบริหารงานแนะแนวต้องเพียงพอ

5.3.1.3 ควรจัดให้มีการนิเทศติดตามผล การดำเนินงานแนะแนวอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็น
แนวทางในการบริหารงานแนะแนวให้มี คุณภาพยิ่งขึ้น

5.3.1.4 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การควบคุมงานแนะแนวจะสามารถประสบความสำเร็จได้
เป็นอย่างดีคือ ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของงานแนะแนว และมีการประสานงานโดยการขอ
ความร่วมมือจากทุกฝ่ายใน โรงเรียน พร้อมทั้งมีการติดตามผลปฏิบัติงานและประชุมเพื่อแก้ไข
ปรับปรุงผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

5.3.1.5 ในการสร้างเครื่องมือติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนว ควรให้
นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดบริการแนะแนวใน โรงเรียน เพื่อจะได้
มุมมองหลากหลายมิติ

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการ บริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาชั้น พื้นฐานและ
ควรมีการศึกษาความคาดหวังใน เรื่องบทบาทของครูแนะแนวที่พึงประสงค์ ของนักเรียนใน
สถานศึกษา

5.3.2.2 ควรศึกษาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อให้
ทราบ ข้อเท็จจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น และนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการทำวิจัย ของโรงเรียน
ให้บรรลุผลสำเร็จต่อไป

5.3.2.3 ศึกษาการบริหารงานแนะแนวด้านการพัฒนาศักยภาพของครูทุกคนให้สามารถ
ทำงานแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง. (2549). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่ 1 ก หน้า 14 (6 มกราคม 2549).

กมล ธิโสภาน. (2546). การวางแผนของโรงเรียนมัธยมศึกษา การพัฒนาการบริหารการมัธยมศึกษา. โรงพิมพ์การศาสนา.

กรมวิชาการ. (2546). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงแรงงาน. (2559). กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. กระทรวงแรงงาน.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนพิเศษ 96 หน้า 14-22 (3 เมษายน 2560) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ .

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กฤตวรรณ คำสม. (2557). การแนะแนวเบื้องต้น. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

กล้า ทองขาว. (2548). การนำนโยบายและแผนการศึกษาไปปฏิบัติ : แนวคิด ทฤษฎีและแนวการดำเนินงาน (พิมพ์ครั้งที่ 1). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

กิติมา ปรีดีดิถ . (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. อักษราพิพัฒน์.

ครรชิต มาลัยวงศ์. (2557). เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา.

http://www.drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html.

จตุพร เถาว์หิรัญ. (2548). สภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนวโดยใช้วงจรเดมมิ่ง (พีดีซีเอ) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี]. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=

- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
 บั๊ก พอยท์.
- จำลอง นักพื่อน. (2555). *หน่วยที่ 2 องค์กรและการบริหารองค์กรทางการศึกษา ในประมวลชุด
 วิชาการจัดและบริหารองค์กรทางการบริหาร*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2554). *ชุดฝึกอบรมครู: แนวแนวโครงการยกระดับครูทั้งระบบตาม
 แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง*. ผู้แต่ง.
- ชมพูนุช ศรีคราม. (2556). ศึกษาผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนต่อการ
 ดำเนินงานกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 นครราชสีมา . *ศึกษาวารสารศึกษาศาสตร์*, 4(3). 83-92.
<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sikkha/article/view/142462/105461>
- ฐานิตา มีเพียร. (2551). *การพัฒนาระบบงานแนะแนวโรงเรียนชาติวิทยาอำเภอจักราช จังหวัด
 นครราชสีมา* [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- ณัฐรฎา พวงจันทร์. (2553). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขต
 คูสิต กรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี].
 Dhonburi Rajabhat University Intellectual Repository. <http://cms.dru.ac.th/jspui/handle/123456789/245>
- ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. (2550). *เทคนิคการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ทองเรียน อมรัชกุล. (2523). *กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์พิชญเศศ.
- ทิสนา แคมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี
 ประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพรังสรรค์ จันทรัมย์. (2544). *การพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียน
 อนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วารสาร
 ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 37(1), 68-76. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDKKUJ/article/view/50771>
- ธนตพร พูนปริญญา. (2554). *ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงาน
 แนะนำของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสกลนคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญา
 โทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
http://khoon.msu.ac.th/_dir/fulltext/full181/tanaporn158/titlepage.pdf

นงศ์นุช ลิงโพธิ์ทอง ,ฐิติพร พิษณุกุลและอรสา จรุงธรรม. (2554). ศึกษาการศึกษาคำเนินงาน
 แนวโน้มในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
 ปทุมธานี – สระบุรี. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
 ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 5(3). 11-18.

<http://grad.vru.ac.th/pdf-journal/JourTs53/06Nongnooch.pdf> .

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. ตีรณสาร.

นฤมล จันทร์นิม. (2550). *การศึกษาคือความสัมพันธ์ระหว่างการแนะแนวของผู้บริหารกับการ
 ปฏิบัติงานแนะแนวใน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา].* ฐานข้อมูล
 วิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

<http://etheses.aru.ac.th/thesisdetail.php?id=204>

นิคม แก้วสา. (2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผล
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญา
 โทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์].* หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

<http://imgsvr.pcru.ac.th/images/research/r0042758.pdf>

นิฐาพรรณ ช่างนาวา. (2558). *บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียน
 มัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร].*

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร. <http://opac.nu.ac.th/vufind/Record/374613>

นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2558). *การแนะแนวอาชีพ .* มหาวิทยาลัยทักษิณ.

บรรจบ บุญจันทร์. (2556). *การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 มหาสารคาม.*

บุญจันทร์ จันทร์เจียม. (2548). *การบริหารสถานศึกษาแบบกระจายอำนาจของสถานศึกษา
 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญา
 โทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี].* ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital "วช".

https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการแบ่งส่วน ราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.
 2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนพิเศษ 295 ง หน้า 13-18 (29 พฤศจิกายน
 2560).* <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/E/295/13.PDF>

- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580). (2562). *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 51 ก หน้า 8 (18 เมษายน 2562)*.
http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/051/T_0001.PDF
- ประยงค์ เนาวบุตร. (2555). หน่วยที่ 3 ภารกิจของสถานศึกษา. ใน *ประมวลชุดวิชาการจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). *หลักการจัดการศึกษา*. ภาพพิมพ์.
- ปรานี ตันติตระกูล. (2557). *ปัจจัยการควบคุมงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา* [ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Silpakorn University Central Library.
http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/Pranee_Tuntitrakul_Doctor/fulltext.pdf
- ปรีชา คำภีร์ปรกรณ์. (2542). หน่วยที่ 11 การนิเทศการสอน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาระบบการสอน*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารงานด้านวิชาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิมพ์ดี.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2552). การให้การปรึกษาและแนะแนว. ใน *สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา*. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- พชรภมล เปี้ยดี. (2558). *ศึกษการเปรียบเทียบการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตอำเภอชัยบาดาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, วิทยาลัยนครราชสีมา]. สำนักวิจัยและพัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัย วิทยาลัยนครราชสีมา.
<http://research.nmc.ac.th/research/details.php?runno=68Bqy3dnY>
- พนม ลีมอารีย์. (2548). *การแนะแนวเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). โอเดียนสโตร์.
- พรวลัย อริยะรัสมิ์ทรัพย์. (2554). *การศึกษาปัญหาและความต้องการบริการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร* [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. DSpace Repository.
<http://ir.swu.ac.th/xmlui/handle/123456789/1140?show=full>

- พิชิต จินดาศรี. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสระแก้ว* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา]. Burapha University Library.
<https://webopac.lib.buu.ac.th/catalog/BibItem.aspx?BibID=b00248539>
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง]. ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital "วช".
https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/RU.the.2009.110
- มนัส พลายนุ่ม. (2540). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอ่างทอง* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ออนไลน์.
http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ed_Adm/Manat_P.pdf
- มันฉารา ธรรมบุศย์. (2563). *ความสำคัญและความจำเป็นของการแนะแนว*. สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2563 จาก, https://sites.google.com/a/nareerat.ac.th/ed_guide_nareerat/guide.
- วรเดช จันทรศร. (2546). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. สหภาพบล็อกและการพิมพ์
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอน และการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 12). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรวิ ทรัพย์มี. (2553). *ทฤษฎีและกระบวนการทำให้ปรึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). โรงพิมพ์ภาพพิมพ์
- วัลนิกา ฉลากบาง. (2548). *การพัฒนาความสามารถในการรู้จักคิดแบบโยนิโสมนสิการและการบริโภคด้วยปัญญาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสกลนคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. <http://bsris.swu.ac.th/thesis/431996042RB999f.pdf>
- วิจิตพร มากมูล. (2553). *การศึกษาวิธีการจัดการความรู้ในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในจังหวัดเพชรบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ออนไลน์. <http://cuir.car.chula.ac.th/simple-search>
- วิจิตร ศรีสะอ้าน และ ทองอินทร์ วงศ์โสธร. (2544). *แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยการบริหารการศึกษา. ในประมวลชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 8-9. บัณฑิตศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*

- วิภา ชัยยะ. (2553). การบริหารงานแนะแนวมิติใหม่ใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัด เชียงราย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงใหม่]. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่. <https://opac.crru.ac.th/vufind/Record/9135528/Holdings#tabnav>
- วิภาวรรณ โชติสวัสดิ์. (2555). การบริหารงานกิจการนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารสิรินธร
ปริทรรศน์*, 22(1). 72.
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jsrc/article/view/250652/169439>
- วิรัช นิภาวรรณ . (2548). การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตาม รัฐธรรมนูญ
และหน่วยงานของรัฐ. นิตยธรรม.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). การบริหาร หลักการ ทฤษฎี ประเด็นทางการศึกษาและบทวิเคราะห์
องค์การศึกษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). พิมพ์พิสุทธ์.
- วิลาวลัย ไพโรจน์. (2542). ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน.
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ออนไลน์.
https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- วิไล ธนวิวัฒน์. (2541). แนวคิดการบริหารจัดการในโรงเรียนการบริหาร. ทิพย์พิสุทธ์.
- ฤทัย บุญมาเมือง. (2554). การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมความกล้าแสดงออกในวิชา 102
นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม จังหวัด
เชียงใหม่ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. สำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/CMU.the.2011.343
- ศราวณี ศรีพัว. (2553). ศึกษาการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานแนะแนวใน
โรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ท
กรุงเทพ]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ออนไลน์.
https://gs.northbkk.ac.th/thesis/abstract_/531300301.pdf

- ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล. (2552). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ แบบเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย]. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. <https://opac.crru.ac.th/vufind/Record/9114411>
- สมทรง สีสม, สุวรรณ โชติสุกานต์ และอรสา โกศลนันทกุล. (2554). สภาพการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 5(1). 43-49. <http://grad.vru.ac.th/pdf-journal/JourTs51/10-Somsong.pdf>
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2548). *หลักสูตรปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน*. สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. บัณฑิต พอยท์.
- สัมมา ธรนิษฐ์. (2553). *ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. ข้าวฟ่าง.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2554). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). ปัญญาชน.
- สุนิสา วงศ์อริย์. (2559). *หลักการแนะแนว*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- สุรพล พุฒคำ. (2544). *หลักทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. เอกสารประกอบการสอน. สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- เสนาะ ดิยาวี. (2548). *การบริหารแบบผู้นำ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2564). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2564*. ผู้แต่ง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2564). *รายงานการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 รอบ 6 เดือน*. ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)*. ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2549). *พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546*. ผู้แต่ง.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2560). *แนวทางการดำเนินงาน โรงเรียนมาตรฐานสากล*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2549). *กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง พ.ศ.2548*. ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. พิรทพิกษากราฟฟิค จำกัด
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2549). *พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546*. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. ผู้แต่ง.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2560). *แนวทางการดำเนินงาน โรงเรียนมาตรฐานสากล*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. ผู้แต่ง.
- อนุสรณ์ บุตรเพ็ง. (2558). การพัฒนารูปแบบ การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. *วารสารบัณฑิตศึกษาปีที่ 13(63)*. 85-95. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/81825/65045>
- อภิญา จุลพันธ์. (2550). *ศึกษาสภาพการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร]. ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital "วช.". https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=

- อชรา เอ็บสุขศิริ. (2556). *จิตวิทยาสำหรับครู*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบล เพียรพิทักษ์. (2548). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์].
ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ออนไลน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
<http://thesis.rru.ac.th/frontend/view/149>

ภาษาต่างประเทศ

- Al – Tai. (1991). A model for guidance and counselling in salahaddin university, Irag. *Dissertation Abstracts International*, 52(2). 248 – A.
- Chambpell and et al. (1971). *Education administration*. University of Michigan.
- Chaplin, J.P. (1968). *Dictionary of psychology*. Reaquin Book.
- Durgin, Rodney Wayne. (1974). A model of managing career guidance program in secondary of Ohio. *Dissertation Abstracts International*, 35(5). 2674 – A.
- Hoy, W. K. & Miskel, C.G. (2001). *Educational administration: Theory, research, and practice*. (6th ed). McGraw - Hall.
- Kochhar, S.K. (1984). *Educational and vocational guidance in secondary*. Sterling Publishers Private Limited.
- Miller, V. (1976). *Administration of american school*. McMillan Publishing
- Moukarab, A. A. (1990). Guidance Needs of 14 – 18 Year Old Students in Egypt with Particular Reference to Minia County. *Dissertation Abstracts International*, 50(10) . 259.
- Peters & Farwell. (1986). *Guidance: A developmental Approach* Chicago, Rand Mc Nally & Co.
- Rottchaffer. B.W. (1972). The nature and scope of guidance services in secondary school affiliated with the national union of Christian schools. *Dissertation Abstracts International*, 33(6). 1448-A
- Sergiovanni. (1983). *Education governance and administrative* Englewood Cliffs. Prentice-hall, Inc.
- Shertzer. Bruce & Shelley, C. S. (1968). *Group counseling fundamentals of counseling*. Houghton Mifflin, Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือสำหรับการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นางสาวสายเพชร มานิตยกุล ตำแหน่งครู โรงเรียนภาษี “สุนทรวิทยานุกูล” สพม.3
2. นางสมฤดี สุรเสรีวงษ์ ตำแหน่งครู โรงเรียนธัญบุรี สพม.4
3. ดร.กล้าศักดิ์ จิตต์สงวน ตำแหน่งครูโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สพม.กท 2
4. ดร.จิราภรณ์ บุญยิ่ง ตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สพม.กท 2
5. นางเกษศิรินทร์ สุวรรณสุนทร ตำแหน่งนักวิชาการศึกษำานาญการพิเศษ ตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการแนะแนวสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข

บุคลากรกรม

รายชื่อผู้สัมภาษณ์

1. นางฉัฐพัชร ศิริเสถียร	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนนนทรีวิทยา
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
อายุราชการ 29 ปี
2. ดร.วิสิทธิ์ ใจถึง	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบดินทรเดชา
(สิงห์ สิงหเสนี)
วิทยฐานะเชี่ยวชาญ (คศ.4)
อายุราชการ 35 ปี
3. นายเชมชาติ อารีมิตร	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบวรนิเวศ
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
อายุราชการ 28 ปี
4. นายเผด็จ อุทุมสกุลรัตน์	ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศ
บำรุง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
อายุราชการ 22 ปี
5. นายผจญ โพธิราช	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช
บางเขน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
อายุราชการ 30 ปี

ภาคผนวก ค

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเรื่องการบริหารงานแนะแนว
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ตารางการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

รายการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม							
1. เพศ							
ชาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. ตำแหน่งในการทำงาน							
ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
หัวหน้างานแนะแนวหรือครูแนะแนวหรือผู้แทนงานแนะแนว	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
3. วุฒิการศึกษา							
ปริญญาตรี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร							
เขต 1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
เขต 2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. ขนาดสถานศึกษา							
ขนาดใหญ่พิเศษ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ขนาดใหญ่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ขนาดกลางและขนาดเล็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ							
สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
7. อัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน							
ระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 25)	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้

รายการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปล
ระดับต่ำ (น้อยกว่าร้อยละ 25)	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
8. อัตรานักเรียนออกกลางคัน							
ระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 25)	+1	+1	+1	-1	0	0.40	ตัดทิ้ง
ระดับต่ำ (น้อยกว่าร้อยละ 25)	+1	+1	+1	-1	0	0.40	ตัดทิ้ง

ตารางการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
ตอนที่ 2							
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 7	+1	+1	+1	-1	+1	0.60	ใช้ได้
ข้อที่ 8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 9	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 10	+1	+1	+1	+1	-1	0.60	ใช้ได้
ข้อที่ 11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 13	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 15	0	0	+1	+1	+1	0.60	ใช้ได้
ข้อที่ 16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 17	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 18	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 19	-1	+1	+1	-1	0	0.00	ตัดทิ้ง
ข้อที่ 20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 22	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 25	0	+1	+1	0	+1	0.60	ใช้ได้

	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ						
ข้อที่ 26	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 27	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 28	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 30	+1	0	+1	-1	+1	0.40	ตัดทิ้ง
ข้อที่ 31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 32	+1	+1	+1	0	0	0.60	ใช้ได้
ข้อที่ 33	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 34	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 35	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 36	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 37	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 39	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 40	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 41	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 42	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 43	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 44	+1	+1	+1	-1	+1	0.60	ใช้ได้
ข้อที่ 45	0	+1	+1	-1	+1	0.40	ตัดทิ้ง
ข้อที่ 46	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 47	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 48	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 49	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
ข้อที่ 50	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้

ตอนที่ 3							
ปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารงานและ แนวโน้โรงเรียนของ ท่านมีอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

DUW

ตารางการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการ บริหารงานแนะแนวในโรงเรียนของท่าน มี อะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้

ตารางการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ข้อที่	ค่า r	แปลผล
ข้อที่ 1	.517	อำนาจจำแนกดี
ข้อที่ 2	.565	อำนาจจำแนกดี
ข้อที่ 3	.455	อำนาจจำแนกดี
ข้อที่ 4	.555	อำนาจจำแนกดี
ข้อที่ 5	.687	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 6	.675	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 7	.612	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 8	.765	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 9	.658	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 10	.667	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 11	.684	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 12	.711	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 13	.745	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 14	.719	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 15	.672	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 16	.647	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 17	.699	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 18	.760	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 19	.607	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 20	.836	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 21	.736	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 22	.808	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 23	.830	อำนาจจำแนกดีมาก

ตารางการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ข้อที่	ค่า r	แปลผล
ข้อที่ 24	.804	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 25	.715	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 26	.774	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 27	.825	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 28	.776	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 29	.677	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 30	.721	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 31	.853	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 32	.673	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 33	.728	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 34	.596	อำนาจจำแนกดี
ข้อที่ 35	.714	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 36	.765	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 37	.833	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 38	.819	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 39	.846	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 40	.716	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 41	.709	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 42	.812	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 43	.818	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 44	.891	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 45	.835	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 46	.854	อำนาจจำแนกดีมาก
ข้อที่ 47	.804	อำนาจจำแนกดีมาก

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเรื่องการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถาม

เรื่องการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเรื่องการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อสอบถามระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร หรือครูแนะแนว หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวของโรงเรียน

2. แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 5 ด้าน

ด้านที่ 1 การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว

ด้านที่ 2 การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ

ด้านที่ 3 การกำกับติดตามและการนิเทศ

ด้านที่ 4 การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว

ด้านที่ 5 การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะทางการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา

3. ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามทุกตอนและทุกข้อให้สมบูรณ์ตามความเป็นจริง เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำผลที่ได้ไปพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียน

นางสาวปณิศา บัวเจริญ

สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

เบอร์โทรศัพท์ 0867483468

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

20 – 30 ปี

31 – 40 ปี

41 – 50 ปี

51 ปีขึ้นไป

3. ตำแหน่งในการทำงาน

ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ

หัวหน้างานแนะแนว หรือครูแนะแนว

4. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

4.1 ด้านการแนะแนว

4.2 ไม่ใช่ด้านการแนะแนว

สูงกว่าปริญญาตรี

4.3 ด้านการแนะแนว

4.4 ไม่ใช่ด้านการแนะแนว

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.)

เขต 1

เขต 2

6. ขนาดสถานศึกษา

ขนาดใหญ่พิเศษ

ขนาดใหญ่

ขนาดกลางและขนาดเล็ก

7. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน

สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

8. อัตราการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน

ระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 25)

ระดับต่ำ (น้อยกว่าร้อยละ 25)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง 1. การตอบคำถามในแต่ละข้อ กำหนดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยความหมายของคำตอบเป็นดังนี้

มากที่สุด ระดับ 5 หมายถึง มีการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาในเรื่องนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาในเรื่องนั้นอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาในเรื่องนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาในเรื่องนั้นอยู่ในระดับน้อย

น้อยที่สุด ระดับ 1 หมายถึง มีการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาในเรื่องนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับการดำเนินงาน				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การกำหนดนโยบายและแผนงานแนะแนว					
1.1 มีการกำหนดทิศทางหรือวิสัยทัศน์การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน					
1.2 มีการวางแผนงานแนะแนวสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน					
1.3 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนโดยมีส่วนร่วมในการวางแผนงานแนะแนวของโรงเรียน					
1.4 มีการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาของ					

ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
งานแนะแนว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา					
1.5 ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนงานแนะแนว					
1.6 มีการวางแผนงานแนะแนวไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม					
1.7 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ นักเรียน และ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและวางแผนงานแนะแนว					
1.8 มีการจัดองค์การโครงสร้างการบริหารงานแนะแนวสอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน					
1.9 บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด แนวทางการนิเทศ ติดตามและประเมินผลงานแนะแนว					
1.10 มีการกำหนดการประชุมคณะกรรมการทำงานแนะแนวทุกภาคเรียน					
1.11 จัดสรรครูแนะแนวในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับนักเรียน					
2. การนำนโยบายและแผนงานไปสู่การปฏิบัติ					
2.1 ปฏิบัติงานโครงการ/แผนงานตามที่กำหนดไว้ตรงตามกำหนดเวลา					
2.2 นำโครงการ/แผนงานที่กำหนดไว้มาปฏิบัติอย่างครบถ้วน					
2.3 มีการบันทึกผลการปฏิบัติงาน โครงการ/แผนงานอย่างละเอียด					

ข้อคำถาม	ระดับการดำเนินงาน				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2.4 มีการบันทึกปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน โครงการ/แผนงาน					
2.5 ผู้บริหารให้ความสนใจกับงานแนะแนวของโรงเรียน					
2.6 มีกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นระบบครอบคลุมบริการ 5 ด้าน					
2.7 มีงบประมาณในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว					
2.8 มีการกำหนดแนวปฏิบัติและการประสานสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน					
2.9 มีการส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการแนะแนว					
2.10 มีการจัดทำปฏิทินแนะแนวของโรงเรียน					
3. การกำกับติดตามและการนิเทศ					
3.1 มีการวางแผน กำหนดวิธีการนิเทศติดตามการดำเนินงานแนะแนว					
3.2 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบนิเทศ กำกับ ติดตาม คู่มือแนะแนวที่เหมาะสม					
3.3 มีการนิเทศงานแนะแนวอย่างสม่ำเสมอ					
3.4 มีการกำหนดปฏิทิน นิเทศ ติดตาม กำกับ การดำเนินงานแนะแนวอย่างชัดเจน					
3.5 มีการกำกับดูแล นิเทศ ติดตาม การดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ					
3.6 สนับสนุนและยกย่องผลการปฏิบัติงานของครูแนะแนว					
3.7 มีการส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมใน					

ข้อคำถาม	ระดับการดำเนินงาน				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
เรื่องการแนะแนว					
3.8 มุ่งเน้นคุณภาพของการดำเนินงานแนะแนวด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA)					
3.9 สรุปผลการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา					
4. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว					
4.1 ประชุมชี้แจงความสำคัญและความจำเป็นของงานแนะแนวให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ					
4.2 มีงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ					
4.3 จัดอาคารสถานที่เพื่องานแนะแนวอย่างเหมาะสม					
4.4 สนับสนุนให้บุคลากรมีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เช่น ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ					
4.5 ส่งบุคลากรด้านการแนะแนวไปศึกษาต่ออบรม และศึกษาดูงาน					
4.6 ส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างครูแนะแนวและผู้ปกครอง					
4.7 มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนในการค้นคว้าเกี่ยวกับงานแนะแนว เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต เป็นต้น					
4.8 โรงเรียนมีความพร้อมในด้านสถานที่ อุปกรณ์สำหรับการศึกษาด้วยตนเอง บุคลากรที่มีความรู้ด้านแนะแนวสำหรับให้บริการนักเรียน					
5. การประเมินผลและการปรับปรุงงานแนะแนว					

ข้อความ	ระดับการดำเนินงาน				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร					
5.2 จัดหาเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวครอบคลุมทุกด้าน					
5.3 สรุปผลการดำเนินงานบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา					
5.4 ให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน					
5.5 นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการดำเนินงานไปวางแผนเพื่อพัฒนาการบริหารงานแนะแนว					
5.6 มีการรับฟังความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวจากครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อมาปรับปรุงงานแนะแนว					
5.7 นำผลของการประเมินมากำหนดแนวทางแก้ไขการดำเนินงานแนะแนวเป็นระยะ ๆ					
5.8 มีการวัดความสำเร็จของการแนะแนวตามตัวชี้วัดที่โรงเรียนกำหนดขึ้น					
5.9 ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานแนะแนว					

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ มธบ ๐๕๓๔(๑)/๐๗๔๑

๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอสัมภาษณ์เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางณัฐพัชร์ ศิริเสถียร ผู้อำนวยการโรงเรียนนนทรีวิทยา

ด้วย นางสาวปณิตา บัวเจริญ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ การศึกษา จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานแนะแนวของ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษา สัมภาษณ์เรื่อง "การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" ข้อมูลที่ได้มาจะใช้สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นางสาวปณิตา บัวเจริญ ทำการเก็บ รวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์

โทร. ๐๒-๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๖๔๘

(นางสาวปณิตา บัวเจริญ โทร. ๐๘๖-๗๕๘๓๔๖๘)

ที่ มธป๐๔๓๔(๓)/๐๗๔๓

๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอสัมภาษณ์เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.วิสิทธิ์ ใจสิงห์ ผู้อำนวยการโรงเรียนดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

ด้วย นางสาวปณิดา บัวเจริญ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ การศึกษา จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานแนะแนวของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินดารัตน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษา สัมภาษณ์เรื่อง "การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" ข้อมูลที่ได้มาจะใช้สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นางสาวปณิดา บัวเจริญ ทำการเก็บ รวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการวิทยาลัยครูศาสตร์

โทร.๐๒-๒๕๕-๗๓๐๐ ต่อ ๖๔๘

(นางสาวปณิดา บัวเจริญ โทร. ๐๘๖-๒๕๖๓๔๖๘)

๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอสัมภาษณ์เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายเผด็จ อุทุมสุภรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนคอนเมืองทหารอากาศบำรุง

ด้วย นางสาวปณิดา บัวเจริญ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินสวักดิ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษา สัมภาษณ์เรื่อง “การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” ข้อมูลที่ได้มาจะใช้สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นางสาวปณิดา บัวเจริญ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์

โทร.๐๒-๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๖๕๘

(นางสาวปณิดา บัวเจริญ โทร. ๐๘๖-๗๔๘๓๔๖๘)

ที่ มส/บอ๔๓๔(๓)/๐๖๕๑๓

๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอสัมภาษณ์เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายเชษฐชาติ อาธิมิตร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

ด้วย นางสาวปณิตา บัวเจริญ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ การศึกษา จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานแนะแนวของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินลาวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทาลัยธุรกิจบัณฑิต จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษา สัมภาษณ์เรื่อง “การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” ข้อมูลที่ได้มาจะใช้สำหรับกรทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นางสาวปณิตา บัวเจริญ ทำการเก็บ รวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กฉำ ทองขาว)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครูศาสตร์

โทร.๐๒-๙๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๒๔๘

(นางสาวปณิตา บัวเจริญ โทร. ๐๘๖-๙๕๘๓๔๖๘)

ที่ นธปบ๐๔๑๑๔(๓)/๐๓๕๓

๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอสัมภาษณ์เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายพญู โพธิ์ราช ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน

พื่อ นางสาวปณิตา บัวเจริญ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ การศึกษา จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานแนะแนวของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินลาวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นักศึกษา สัมภาษณ์เรื่อง "การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" ข้อมูลที่ได้มาจะใช้สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นางสาวปณิตา บัวเจริญ ทำการเก็บ รวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา ทองขำ)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการวิทยาลัยครูศาสตร์

โทร.๐๒-๑๕๕-๗๓๐๐ ต่อ ๒๔๘

(นางสาวปณิตา บัวเจริญ โทร. ๐๘๖-๑๕๕๗๓๕๖๘)

ที่ มชบ ๐๔๓๔๑/๐๖๔๘

๒๖ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์
เรียน นางสาวสายเพชร มาดิยกุล

ด้วย นางสาวปณิศา บัวเจริญ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา
วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานและ
แนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ศาสตราจารย์กิติคุณ
ดร.ไพฑูริย์ สินดารัตน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและ
เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้บรรลุตาม
วัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา ทองขาว)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์
โทร.๐๒ - ๙๕๙-๗๓๐๐ ต่อ ๖๔๘,๖๔๙

(นางสาวปณิศา บัวเจริญ โทร. ๐๘๖-๙๔๘-๓๔๖๘)

ที่ มธบ ๐๔๑๔(๑)/๐๖๕๘

๒๖ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์
เรียน ดร.กล้าศักดิ์ จิตต์สงวน

ด้วย นางสาวปณิศา บัวเจริญ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานและแนวของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครูศาสตร์
โทร.๐๒ - ๕๕๕-๗๓๐๐ ต่อ ๖๕๘,๖๕๙
(นางสาวปณิศา บัวเจริญ โทร. ๐๘๖-๗๔๘-๓๔๖๔)

ที่ มยบ ๐๔๑๘(๑)/๐๖๔๘

๒๖ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางเกษศิรินทร์ สุวรรณสุนทร

ด้วย นางสาวปณิตา บัวเจริญ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานและแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินสวรัตน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา ทองขาว)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครูศาสตร์

โทร.๐๒ - ๕๕๕-๗๓๐๐ ศบ ๖๔๘,๖๔๙

(นางสาวปณิตา บัวเจริญ โทร. ๐๘๖-๗๔๘-๓๖๖๘)

ที่ มธป ๐๔๓๔(๑)/๐๖๔๘

๒๖ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์
เรียน ดร.จิราภรณ์ บุญยิ่ง

ด้วย นางสาวปณิศา บัวเจริญ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานและแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาจึงพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

อ.

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา ทองขาว)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยศึกษาศาสตร์

โทร.๐๒ - ๒๕๔-๗๓๑๐๐ ต่อ ๖๔๘,๖๔๙

(นางสาวปณิศา บัวเจริญ โทร. ๐๘๖-๙๔๘-๑๔๖๔)

ที่ มชบ ๐๔๑๔(๑)/๐๖๔๘

๒๒ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์
เรียน นางสมฤดี สุรเสวีวงศ์

ด้วย นางสาวปณิศา บัวเจริญ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานและแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จ. ทง

(รองศาสตราจารย์ ดร.กถา ทองขาว)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครูศาสตร์

โทร.๐๒ - ๓๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๖๔๘,๖๔๙

(นางสาวปณิศา บัวเจริญ โทร. ๐๘๖-๗๔๘-๓๔๖๘)

ที่ มธบ ๐๔๓๔(๒)/๐๖๘๖

๑๔ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวปณิศา บัวเจริญ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การบริหารงานและแนวของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" โดยมี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินตารัตน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จึงขออนุญาตให้นักศึกษาแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลภายในหน่วยงานของท่าน ข้อมูลที่ได้มาจะใช้สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมาก ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา ทองขาว)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครูศาสตร์
โทร.๐๒ - ๒๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๖๘๘,๖๘๙
(นางสาวปณิศา บัวเจริญ โทร. ๐๘๖-๗๕๔๘๖๖๘)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวปณิศา บัวเจริญ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2552

หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.)

คณะศึกษาศาสตร์ สาขาจิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ครูแนะแนว
โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

